

UCHWAŁA NR XLV/430/18
Rady Powiatu Strzeleckiego
z dnia 26 września 2018 roku

w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Strzeleckiego na lata 2018-2025

Na podstawie art.12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 995 z późn. zm) i art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508) Rada Powiatu Strzeleckiego uchwala, co następuje:

§ 1

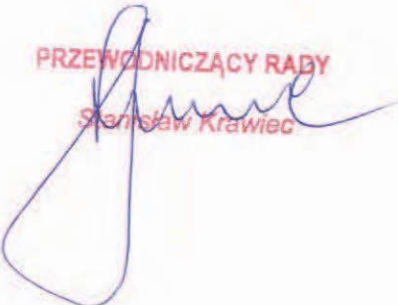
Uchwala się „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Strzeleckiego na lata 2018-2025”, stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

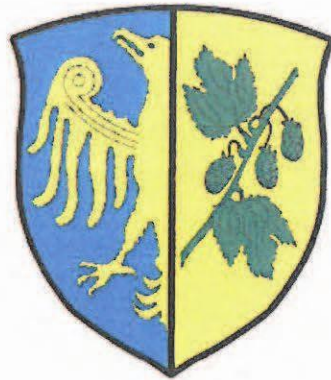
§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Strzeleckiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Stanisław Krawiec

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU STRZELECKIEGO NA LATA 2018-2025

Spis treści

I. WSTĘP.....	3
II. DOKUMENTY PROGRAMOWE POLITYKI SPOŁECZNEJ	5
III. METODOLOGIA BADAŃ	11
IV. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA.....	14
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU STRZELECKIEGO	13
2. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA	15
2. 1. OGÓLNA LICZBA MIESZKAŃCÓW	15
2. 2. URODZENIA, ZGONY, PRZYROST NATURALNY	16
2. 3. MODEL STRUKTURY WIEKU	19
2. 4. LICZBA MIESZKAŃCÓW WG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKOWYCH	19
2. 5. MIESZKAŃCY POWIATU W WIEKU POWYŻEJ 85 ROKU ŻYCIA	23
2. 6. WSPÓŁCZYNNIK WSPARCIA MIĘDZYPOKOLENIOWEGO	24
3. SYSTEM EDUKACJI	25
4. DOSTĘP DO KULTURY	28
5. BEZROBOCIE I RYNEK PRACY	31
5. 1. STOPA BEZROBOCIA	33
5. 2. OGÓLNA LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH	33
5. 3. OSOBY BEZROBOTNE WG WIEKU	34
5. 4. OSOBY BEZROBOTNE WG WYKSZTAŁCENIA	34
5. 5. OSOBY BEZROBOTNE WG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY	35
5. 6. PRZESTRZENNE ROZMIESZCZENIE ZJAWISKA BEZROBOCIA	35
5. 8. PROJEKTY REALIZOWANE W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO	46
6. ZDROWIE	47
7. WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ	50
7. 1. RODZINY ZASTĘPCZE	52
7. 2. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA	54
7. 3. ASYSTENT RODZINY	55
7. 4. POMOC DLA OSÓB USAMODZIELNIANYCH	55
8. ZJAWISKA I PROBLEMY W POMOCY SPOŁECZNEJ	56
8. 1. OGÓLNA LICZBA OSÓB I RODZIN KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIA	57
8. 2. PROBLEMY SPOŁECZNE	58
8. 3. PRZEMOC W RODZINIE	77
8. 4. UZALEŻNIENIE OD ALKOHOLU	80
9. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	87
10. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	89
11. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA DZIAŁAJĄCE W OBSZARZE POMOCY SPOŁECZNEJ	94
12. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	99
V. ANALIZA SWOT	103
VI. PROGNOZA ZMIAN	106
VII. MONITORING I EWALUACJA	107
VIII. CELE STRATEGICZNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	108
IX. WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ	117
X. RAMY FINANSOWANIA DZIAŁAŃ OKREŚLONYCH WSTRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	121
XI. KORELACJA STRATEGII Z INNYMI STRATEGICZNYMI DOKUMENTAMI	123
XII. SPIS SKRÓTÓW	123
XIII. SPIS TABEL	124
XIV. SPIS MAP	129
XV. SPIS WYKRESÓW	131

I. WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest podstawowym instrumentem zarządzania oraz istotnym etapem procesu planowania społecznego. Opracowanie i realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z obowiązku prawnego nałożonego na samorząd powiatowy na mocy Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

W art. 19 w/w ustawy zapisano, że do zadań własnych powiatu należy:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami;
- 2) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- 3) (uchylony);
- 4) (uchylony);
- 5) (uchylony);
- 6) przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- 7) pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
- 8) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 roku o cudzoziemcach, mających trudności w integracji ze środowiskiem;
- 9) (uchylony)
- 10) prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;
- 11) prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;
- 13) udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
- 14) szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;
- 15) doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;

- 16) podejmowanie innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 18) sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej;
- 19) utworzenie i utrzymywanie powiatowego centrum pomocy rodzinie, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym stanowi, że powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w podanych poniżej zakresach dotyczących obszaru polityki społecznej: edukacji, promocji i ochrony zdrowia, pomocy społecznej, polityki prorodzinnej, wspierania osób niepełnosprawnych, kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, kultury fizycznej i turystyki, porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy, współpracy z organizacjami pozarządowymi. Wymienione zadania stanowią poważny argument za koniecznością dokonania diagnozy problemów społecznych i opracowania oraz wdrożenia strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla powiatu strzeleckiego wytycza cele strategiczne projektowanych zmian, kierunki działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych oraz zajmuje się tworzeniem mechanizmów wzmacniających efektywność dokonywanych zmian. Wskazuje również na sposób realizacji podejmowanych przedsięwzięć realizowanych w ramach strategii, określa ramy finansowe oraz wskaźniki realizacji działań. Działania te będą pomocne w dostosowywaniu celów i zadań przewidzianych do wykonania w kolejnych etapach realizacji w zależności od zmieniających się potrzeb społecznych.

II. DOKUMENTY PROGRAMOWE POLITYKI SPOŁECZNEJ

II. 1. Na poziomie europejskim i międzynarodowym:

- „Europa 2020” jest nową strategią gospodarczą Unii Europejskiej zastępującą Strategię Lizbońską. Strategia „Europa 2020” skupia się wokół trzech powiązanych ze sobą priorytetów:
 - Rozwój inteligentny (rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji).
 - Rozwój zrównoważony (wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej).
 - Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu (wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną).
- Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych ratyfikowana przez Prezydenta Polski w roku 2012 ma na celu popieranie, ochronę i zapewnienie pełnego i równego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności przez wszystkie osoby niepełnosprawne oraz popieranie poszanowania ich przyrodzonej godności. Dokument kładzie nacisk na prowadzenie konsultacji z osobami niepełnosprawnymi w zakresie spraw związanych z osobami niepełnosprawnymi oraz angażowanie tych osób, w tym niepełnosprawnych dzieci, w te procesy, za pośrednictwem reprezentujących je organizacji.
- Traktat Akcesyjny - na mocy niniejszego Aktu nowe Państwa Członkowskie przystępują do decyzji i umów przyjętych przez przedstawicieli rządów Państw Członkowskich zebranych w ramach Rady Wspólnoty. Nowe Państwa Członkowskie zobowiązują się przystąpić od dnia przystąpienia do wszystkich innych umów zawartych przez obecne Państwa Członkowskie i dotyczących funkcjonowania Unii lub związanych z jej działaniami. Oznacza to, że Polska zobowiązuje się do przestrzegania wszystkich norm prawnych i przyjętych strategii rozwojowych dla poszczególnych obszarów życia społeczno – gospodarczego,
- Podstawy prawne w zakresie planowania polityki społecznej w unii europejskiej:
 - Rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku określające wspólne zasady, przepisy i normy dotyczące wdrażania pięciu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych;
 - Rozporządzenie (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku określające zadania Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), w tym zakres udzielanego wsparcia, przepisy szczególne i rodzaje wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem;
 - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006;
 - Rozporządzenie (UE) Nr 1304/2013 określające specyficzne postanowienia dotyczące działań, które mogą być wspierane przez EFS.

II. 2. Na poziomie krajowym:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030”, której głównym celem jest rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia, szczególnie osób z grup będących w gorszym położeniu na rynku pracy, rozwój ekonomii społecznej, kształcenie ustawiczne, poprawę dostępności zasobów mieszkaniowych, wsparcie rodzin w opiece nad dzieckiem, rozwój form i metod pracy z rodziną w kryzysie, wprowadzenie nowych form opieki nad osobami niesamodzielnymi, tworzenie modelu kompleksowego wsparcia osób starszych.
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego (SRKL), której głównym celem jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.
- Krajowy Program Reform (KPR), jest to kluczowy element wdrażania „Europy 2020”, którego głównym celem jest budowa trwałych podstaw wzrostu gospodarczego, przy łączeniu celów unijnych z priorytetami krajowymi.
- Krajowy Program Przeciwdziałaniu Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 (MPiPS). Celem głównym Programu jest ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego poprzez działania zmierzające do zwiększenia aktywności społecznej, oraz zwiększenia gotowości do podejmowania pracy, a tym samym poprawy poziomu zatrudnienia. W programie wskazano pięć celów operacyjnych:
 - Usługi dla aktywności i profilaktyki – ograniczenie wykluczenia dzieci i młodzieży,
 - Gwarancje dla przyszłości młodzieży – stworzenie szansy dla młodzieży na wejście w rynek pracy,
 - Aktywna osoba, zintegrowana rodzina, odpowiedzialne lokalne środowisko,
 - Zapobieganie niepewności mieszkaniowej,
 - Seniorzy – bezpieczni, aktywni i potrzebni.

II. 3. Inne działania i programy rządowe:

- Wsparcie dla bezrobotnych najbardziej oddalonych od rynku pracy (MRPiPS),
- Wsparcie rodzin z dziećmi oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (MRPiPS),
- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu poprzez wspieranie aktywności organizacji pozarządowych (MRPiPS),
- Zmiana zasad podlegania ubezpieczeniu społecznemu wobec niektórych rodzajów wykonywania pracy (MRPiPS),
- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych (MRPiPS),
- Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego młodzieży (MRPiPS/OHP),
- Wspieranie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej poprzez zapewnienie funkcji socjalnej szkoły (MEN),
- Wsparcie dla opiekunów osób niepełnosprawnych (MRPiPS),
- Rozwój sektora ekonomii społecznej (MRPiPS),
- Zmiany w systemie pomocy społecznej (MRPiPS),

- Pomoc państwa w zakresie dożywiania (MRPiPS).
- Program rządowy Rodzina 500+

II. 4. Na poziomie regionalnym:

- Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku, przyjęta Uchwałą Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 grudnia 2012 roku. Dokument określa najważniejsze kierunki rozwoju regionu, będące odpowiedzią na zdefiniowane wyzwania rozwojowe, w tym wyzwanie horyzontalne dotyczące zapobiegania i przeciwdziałania procesom depopulacji. Rozwój województwa opolskiego do 2020 roku ukierunkowany został na: konkurencyjny i stabilny rynek pracy, aktywną społeczność regionalną, innowacyjną i konkurencyjną gospodarkę, dynamiczne przedsiębiorstwa, nowoczesne usługi i atrakcyjną ofertę turystyczno-kulturalną, dobrą dostępność do rynków pracy, dóbr i usług, wysoką jakość środowiska, konkurencyjną aglomerację opolską, ośrodki miejskie i obszary wiejskie. Cele strategiczne to:
 - Konkurencyjny i stabilny rynek pracy
 - Aktywna społeczność regionalna
 - Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka
 - Dynamiczne przedsiębiorstwa
 - Nowoczesne usługi oraz atrakcyjna oferta turystyczno-kulturalna
 - Dobra dostępność rynków pracy, dóbr i usług
 - Wysoka jakość środowiska
 - Konkurencyjna aglomeracja opolska
 - Ośrodki miejskie biegunami wzrostu
 - Wielofunkcyjne obszary wiejskie.¹
- Wojewódzka Strategia w Zakresie Polityki Społecznej na lata 2016-2025. Celem głównym Strategii jest: „Wspieranie działań i rozwój instytucji służących zabezpieczeniu podstawowych potrzeb mieszkańców województwa opolskiego, a także integracja społeczeństwa regionu poprzez wzmocnienie aktywności mieszkańców i współdziałanie instytucji publicznych, komercyjnych oraz organizacji pozarządowych”. Do celów strategicznych należą:
 - Aktywna i bezpieczna rodzina:
 - Opolski model wsparcia i aktywizacji seniorów
 - Opolskie bez barier
 - Włączenie społeczne
 - Ekonomia społeczna drogą do integracji społecznej.²
- Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020 – w dokumencie wyznaczono wyzwania wertykalne tj. „Systemowe wsparcie specjalizacji regionalnych, w tym specjalizacji **inteligentnych**”, „Wzmacnianie potencjału badawczego i edukacyjnego oraz komercjalizacja wyników prac B+R”, „Profesjonalizacja i koncentracja branżowa instytucji otoczenia biznesu” oraz przypisano do nich cele strategiczne i operacyjne, które wypełniają wszystkie wyzwania horyzontalne.³

¹ https://aglomeracja-opolska.pl/sites/default/files/page/attachments/opolskie_2012.pdf

² http://rops-opole.pl/strategie_i_programy/STRATEGIA%20POLITYKI%20SPOLECZNEJ%202016-2025.pdf

³ <https://aglomeracja-opolska.pl/sites/default/files/page/attachments/regionalna-strategia-innowacji-wojeodztawa-opolskiego-do-roku-20201.pdf>

- Strategia komunikacji funduszy europejskich w województwie opolskim na lata 2014-2020. Nadrzędnym celem Strategii jest „Komunikacja funduszy europejskich wspomaga wykorzystanie środków RPO WO 2014-2020 dla realizacji celów rozwojowych regionu”. Do celów szczegółowych należą:
 - Komunikacja funduszy europejskich aktywizuje mieszkańców województwa opolskiego w ubieganiu się o wsparcie z funduszy europejskich w ramach Programu,
 - Komunikacja funduszy europejskich wspiera beneficjentów w realizacji projektów,
 - Komunikacja funduszy europejskich zapewnia mieszkańcom województwa opolskiego informację na temat projektów współfinansowanych z funduszy europejskich oraz zapewnia szeroką akceptację mieszkańców dla działań realizowanych z funduszy europejskich w województwie.⁴

II. 5. Na poziomie lokalnym

- Strategia Rozwoju Powiatu Strzeleckiego na lata 2014-2020 jest najważniejszym dokumentem określającym kierunki rozwoju powiatu na najbliższe lata. Jej celem jest wskazanie misji, wizji oraz celów strategicznych, operacyjnych, zadań strategicznych i ewentualnie projektów, których realizacja w określonym horyzoncie czasowym przyczyni się do wielokierunkowego rozwoju powiatu. Mając na względzie dobro wspólnoty samorządowej powiatu strzeleckiego, sformułowano wizję obszaru w sposób następujący: Powiat strzelecki w 2020 r. jest obszarem dynamicznego rozwoju opartego na współpracy wszystkich partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych. Potencjał powiatu sprawia, że jest to miejsce zapewniające mieszkańcom wysoką jakość życia, przedsiębiorcom – atrakcyjne warunki prowadzenia działalności, a turystom – bogatą ofertę spędzania wolnego czasu. Wyznaczono 3 pola strategiczne:
 1. Przestrzeń, infrastruktura i środowisko
 2. Kapitał ludzki
 3. Przedsiębiorczość i kooperacja

Mając na względzie dobro wspólnoty samorządowej powiatu strzeleckiego, sformułowano misję regionu w sposób następujący: „Powiat strzelecki miejscem atrakcyjnym do życia i funkcjonowania”.⁵

- Strategia Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego do roku 2020 jest kluczową deklaracją samorządów skupionych w Subregionie Kędzierzyńsko-Kozielskim, w której definiuje on wizję i kierunki rozwoju Subregionu, do którego należą następujące jednostki samorządu terytorialnego: Powiat Kędzierzyńsko-Kozielski, Powiat Strzelecki, a także miasta i gminy: Bierawa, Cisek, Jemielnica, Kędzierzyn-Koźle, Leśnica, Pawłowiczki, Polska Cerekiew, Reńska Wieś, Strzelce Opolskie, Ujazd i Zawadzkie. Prezentowany program działania jest spójny i dostosowany do oczekiwań samorządów – członków Subregionu. Jest koherentny ze strategiami i programami rozwoju na poziomie lokalnym, wojewódzkim i krajowym. Przyjęto, że spójność wyznaczonych kierunków rozwoju z możliwością wykorzystania zewnętrznego finansowania będzie warunkować skuteczność wdrażania strategii. Działania, których celem było opracowanie strategii, podjęto w ramach projektu

⁴ <http://rpo.opolskie.pl/wp-content/uploads/2015/08/STRATEGIA-ZATWIERDZONA.pdf>

⁵ <http://powiatstrzelecki.pl/download/attachment/3005/strategia-rozwoju-powiatu-strzeleckiego-na-lata-2014-2020.pdf>

„Zintegrowane podejście terytorialne szansą rozwoju Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego”.⁶

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strzelce Opolskie na lata 2016-2020
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Leśnica na lata 2016-2025
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kolonowskie na lata 2015-2020
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jemielnica na lata 2016- 2020
- Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ujazd na lata 2011-2020
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2020 – Gmina Izbicko
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Zawadzkie.

II. 6. Akty prawne

Do aktów prawnych mających istotny wpływ na konstrukcję niniejszego dokumentu jak i monitoring przyszłych działań należą:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, określająca zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania, organizację pomocy społecznej oraz zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. 2018 poz. 1508, z dnia 20.07.2018r.);
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy określająca zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej (tekst jednolity Dz.U. 2018 poz. 1265, z dnia 7 czerwca 2018 r.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określająca zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków, zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz zadania w zakresie postępowania adopcyjnego (tekst jednolity Dz.U. 2018 poz. 998 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych regulująca status prawny oraz prawa i uprawnienia osób niepełnosprawnych. (tekst jednolity Dz.U. 2018 poz. 511 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie regulująca m.in. zasady prowadzenia działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych oraz współpracy organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi, uzyskiwania przez organizacje pozarządowe statusu organizacji pożytku publicznego oraz funkcjonowania organizacji

⁶ http://www.subregionkk.pl/images/files/KKSOF_STRATEGIA.pdf

- pożytku publicznego oraz warunki wykonywania świadczeń przez wolontariuszy oraz korzystania z tych świadczeń (tekst jednolity Dz.U. 2018 poz. 450 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określająca zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. (tekst jednolity Dz.U. 2015 poz. 1390 z dnia 24 sierpnia 2015 r.);
 - Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określająca m.in. zasady działania i kompetencje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, zasady sprzedaży napojów alkoholowych oraz postępowanie w stosunku do osób nadużywających alkoholu. (tekst jednolity Dz.U. 2016 poz. 487 z późn.zm.);
 - Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii określająca m.in. zasady i tryb postępowania w zakresie przeciwdziałania narkomanii, zadania i uprawnienia organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego oraz innych podmiotów w zakresie przeciwdziałania naruszeniom prawa dotyczącego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii oraz kary za nieprzestrzeganie przepisów ustawy i określonych rozporządzeniem (tekst jednolity Dz.U. 2018 poz. 1030);
 - Ustawa z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym określająca zadania z zakresu zdrowia publicznego, podmioty, które realizują te zadania oraz zasady finansowania zadań (tekst jednolity Dz.U. 2018 poz. 1492);
 - Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia określająca, że ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. Ochrona zdrowia psychicznego wg powyżej ustawy polega w szczególności na promocji zdrowia psychicznego, zapobieganiu zaburzeniom psychicznym, zapewnieniu osobom z zaburzeniami psychicznymi wsparcia i pomocy umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie w środowisku zamieszkania, kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałaniu ich dyskryminacji (tekst jednolity Dz.U. 2017 poz. 882 z późn.zm.).

III. METODOLOGIA BADAŃ

Przy tworzeniu strategii rozwiązywania problemów społecznych dla powiatu strzeleckiego wybrano Metodę Aktywnego Planowania Strategii jako najbardziej odpowiednią dla efektywnego i wielokierunkowego przygotowania kierunków polityki społecznej. Planowanie społeczne oparte na tej metodzie bazuje na bezpośrednich wynikach diagnozy społecznej gminy oraz wiedzy ekspertów.

Prezentacja wyników badań diagnostycznych, składa się z analizy dokumentów pozyskanych z następujących instytucji: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Strzelcach Opolskich, Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Opolskich, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolonowskim, Ośrodek Pomocy Społecznej w Leśnicy, Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich, Ośrodek Pomocy Społecznej w Ujeździe, Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawadzkiem, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jemielnicy, Ośrodek Pomocy Społecznej w Izbicku, Główny Urząd Statystyczny.

Przy opracowaniu dokumentu wykorzystano następujące materiały: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej dla powiatu strzeleckiego oraz dla poszczególnych gmin, sprawozdania PARPA – GI dla poszczególnych gmin, zestawienia liczby wydanych orzeczeń dla osób niepełnosprawnych, zestawienia dotyczące podziału rodzin zastępczych wg gmin powiatu strzeleckiego, sprawozdanie dotyczące realizacji zadań z przemocy w powiecie strzeleckim oraz sprawozdania z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w gminach powiatu, sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, dane statystyczne z Głównego Urzędu Statystycznego – Bank Danych Lokalnych, informacje z Powiatowego Urzędu Pracy dotyczące sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Na etapie opracowania dokumentu zastosowano zasadę partycypacji społecznej, czyli aktywnego włączenia się społeczności lokalnej w proces tworzenia dokumentu. Dnia 16.07.2018 roku odbyły się warsztaty strategiczne, na które zaproszono m. in. przedstawicieli władz samorządowych, organizacji pozarządowych, policji, oświaty, Powiatowego Urzędu Pracy oraz mieszkańców. Informacja o warsztatach została umieszczona na stronie internetowej powiatu pod adresem: http://www.pcpr.strzelceop.pl/index.php/94-zaproszenie-na-warsztaty_strategiczne. Cele i zadania określone i zaakceptowane w trakcie warsztatów przyczyniły się zarówno do rozwiązywania bieżących problemów społecznych, a także do zaplanowania działań w zakresie aktywnej polityki społecznej. Ponadto na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w zakładce „Aktualności” została zamieszczona informacja dotycząca konsultacji społecznych projektu „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2018-2025”. Uwagi do projektu można było zgłaszać na formularzu uwag elektronicznie bądź pisemnie. Odniesiono się do uwag od następujących instytucji: Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna oraz Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawadzkiem. Projekt Strategii konsultowano również z Dyrektorem PCPR oraz pracownikami socjalnymi.

Proces konstruowania głównych kierunków polityki społecznej przebiegał według czterech etapów:

Analiza problemów - której celem było zidentyfikowanie głównych grup problemów i kwestii społecznych w powiecie w oparciu o wyniki diagnozy oraz dostępne analizy dotyczące poszczególnych działów polityki społecznej i uporządkowanie ich w związku przyczynowo - skutkowe.

Analiza głównych celów polityki społecznej - które umożliwiły wskazanie i identyfikację strategicznych celów i ich wzajemnej zależności zgodnie z kryterium „cel – środek do jego osiągnięcia”. Celowi generalnemu strategii przypisano cele strategiczne oraz kierunki działań szczegółowych oraz wskazano tzw. przedsięwzięcia, które stanowią podstawę do projektowania projektów socjalnych oraz programów szczegółowych.

Określenie wskaźników realizacji - które umożliwiły wskazanie stopnia realizacji założonych celów w poszczególnych dziedzinach polityki społecznej. Założono, iż wskaźniki realizacji wskazują zakładaną wartość do osiągnięcia w horyzoncie czasowym do 2025 roku. Niemniej monitoring i ewaluacja stopnia realizacji będzie dokonywana nie rzadziej niż raz w roku. Ze względu na fakt, że strategia będzie obowiązywała od 2018 roku pierwsza cenzura ewaluacyjna zostanie dokonana w roku 2019.

Określenie ram finansowych - określenie ram finansowych na poziomie celów strategicznych poprzedzono analizą kosztów poszczególnych przedsięwzięć w ramach celów strategicznych możliwych źródeł finansowania. Zastrzega się możliwość dokonywania korekt ram finansowych ze względu na różną dostępność środków finansowych własnych oraz zewnętrznych ze względu na fakt, iż określone ramy finansowe opierają się wyłącznie na prognozie finansowej, która może ulec zmianie.

Wychodząc naprzeciw problemom, władze samorządowe realizujące zadania własne wynikające z wielu ustaw i rozporządzeń, przeprowadziły proces planowania społecznego: od inwentaryzacji zjawisk i problemów społecznych poprzez ich diagnozę do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, która stanowi wyznacznik i podstawę do dalszego planowania społecznego w postaci gminnych programów i projektów z zakresu polityki społecznej.

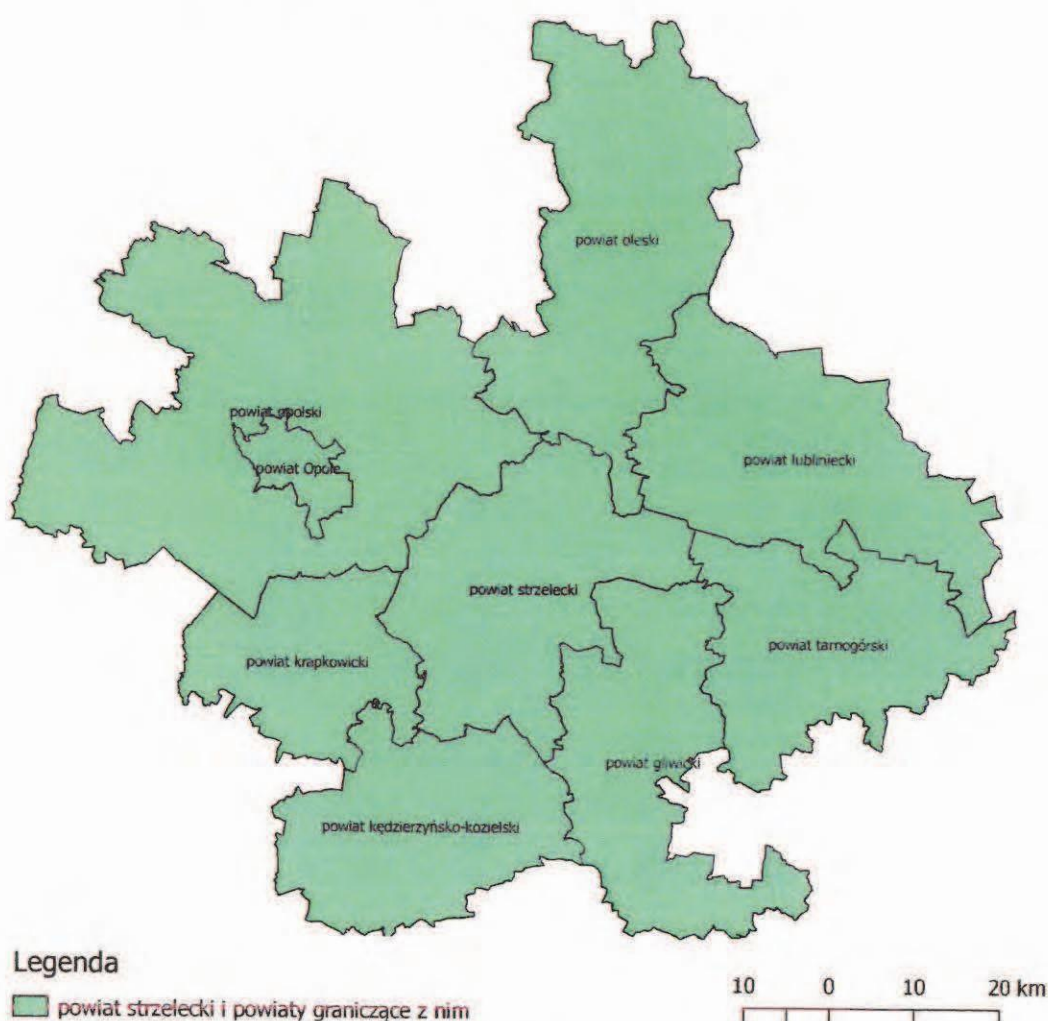
Naczelną przesłanką przygotowania strategii była koncepcja zrównoważonego rozwoju społecznego i aktywnej polityki społecznej. Ta pierwsza nakazuje brać pod uwagę w trakcie planowania społecznego wszystkie obszary polityki społecznej. Natomiast aktywna polityka społeczna oznacza opracowanie i wdrażanie wygenerowanych w procesie planowania społecznego aktywnych form oddziaływania na zidentyfikowane grupy problemowe

IV. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

IV. 1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU STRZELECKIEGO

Powiat strzelecki znajduje się we wschodniej części województwa opolskiego. Zajmuje powierzchnię 74 427 ha (744 km² tj. 7,9% powierzchni województwa). Graniczy z powiatami kędzierzyńsko - kozielskim, krapkowickim, opolskim i oleskim znajdującymi się w województwie opolskim oraz powiatami województwa śląskiego: lublinieckim, tarnogórskim i gliwickim.

Mapa 1. Powiat strzelecki i powiaty z nim graniczące

Źródło: opracowanie własne

Największą powierzchnię w powiecie zajmują użytki rolne, stanowiące 51,1% powierzchni i grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione stanowiące 42,1% powierzchni. Grunty zabudowane i zurbanizowane to 5,9%, a użytki ekologiczne to 0,3%.

Tabela 1. Struktura wykorzystania powierzchni w powiecie strzeleckim w ha (2014)

	Powierzchnia ogółem	Użytki rolne razem	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	Grunty pod wodami razem	Grunty zabudowane i zurbanizowane razem	Użytki ekologiczne	Nie użytki
Powiat strzelecki	74427	38021	31325	240	4397	202	237
% w powiecie	100,0	51,1	42,1	0,3	5,9	0,3	0,3
% w województwie	7,9	6,3	11,9	1,8	7,7	47,2	6,0
Województwo opolskie	941187	601109	262799	13034	57119	428	3957

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W skład powiatu wchodzi: gminy miejsko-wiejskie: Kolonowskie, Leśnica, Strzelce Opolskie, Ujazd i Zawadzkie oraz gminy wiejskie: Izbicko i Jemielnica.

Mapa 2. Podział administracyjny powiatu strzeleckiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Wśród wszystkich gmin w powiecie, Gmina Leśnica ma największy odsetek powierzchni użytków rolnych tj. 76,6% ogólnej powierzchni w gminie. Największy odsetek gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych posiada Gmina Kolonowskie tj. 73,5%. Z kolei w Strzelcach

Opolskich udział procentowy powierzchni zabudowanych wynosi 8,5% i jest najwyższy w powiecie, a użytki rolne stanowią niemal 60%. Najwyższy odsetek użytków ekologicznych znajduje się w Gminie Zawadzkie.

IV. 2. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA

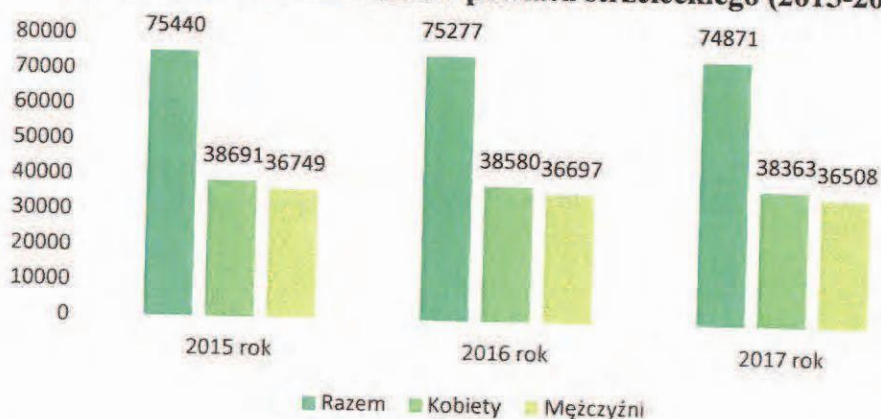
Określenie struktury demograficznej danej jednostki terytorialnej jest podstawą do diagnozowania zjawisk społecznych na tym terenie. Wiedza o mieszkańcach powiatu oraz poszczególnych gmin i jego szczegółowa charakterystyka w podziale na płeć, wiek, wykształcenie, czy inne kategorie osób, jest wyznacznikiem przyszłych dokumentów polityki społecznej, jakie muszą powstać na wymienionym obszarze. Tylko profesjonalna diagnoza zasobów ludzkich pozwala określić rozwój kapitału ludzkiego i społecznego, a w przyszłości pomoże osiągnąć wyższy stopień zorganizowania społeczeństwa obywatelskiego.

W pierwszej części diagnozy dotyczącej struktury ludności powiatu strzeleckiego, zostanie przedstawiona ogólna charakterystyka mieszkańców, pod kątem liczby ludności, liczby urodzeń, zgonów, zawartych małżeństw oraz zostanie przedstawiony przyrost naturalny.

IV. 2. 1. OGÓLNA LICZBA MIESZKAŃCÓW

Jak przedstawiono na poniższym wykresie, liczba mieszkańców powiatu uległa zmniejszeniu w latach 2015-2017. Wg stanu na 31.12.2017 roku liczba mieszkańców wyniosła 74 871. Wg podziału na płeć mieszkańców, niewielką przewagę odnotowano wśród kobiet, które stanowiły 51,3% w latach 2015-2016 i 51,2% w 2017 roku.

Wykres 1. Liczba mieszkańców powiatu strzeleckiego (2015-2017)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS- Bank Danych Lokalnych

Zauważalne są niewielkie wahania w udziale procentowym poszczególnych jednostek terytorialnych powiatu. Odsetek mieszkańców powiatu, zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy Strzelce Opolskie w latach 2015-2017 wynosił 41,1%. Niezmienny pozostawał również odsetek mieszkańców Miasta i Gminy Leśnica wynoszący 10,4%, Miasta i Gminy Kolonowskie wynoszący 7,9% i Gminy Izbicko wynoszący 7,2%. Wahania „in plus” omawianego odsetka odnotowano w przypadku Gminy Jemielnica i Gminy Ujazd, a „in minus” w Mieście i Gminie Zawadzkie.

Tabela 2. Liczba mieszkańców powiatu strzeleckiego w latach 2015-2017 wg gmin

Jednostka	2015 rok		2016 rok		2017 rok	
	Liczba osób	Udział %	Liczba osób	Udział %	Liczba osób	Udział %
Gmina Izbicko	5413	7,2	5444	7,2	5418	7,2
Gmina Jemielnica	7176	9,5	7225	9,6	7176	9,6
Gmina Kolonowskie	5957	7,9	5923	7,9	5898	7,9
Gmina Leśnica	7849	10,4	7837	10,4	7751	10,4
Gmina Strzelce Opolskie	31040	41,1	30941	41,1	30764	41,1
Gmina Ujazd	6351	8,4	6363	8,5	6400	8,5
Gmina Zawadzkie	11654	15,4	11544	15,3	11464	15,3
Powiat strzelecki	75440	100,0	75277	100,0	74871	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS- Bank Danych Lokalnych

Największą gminą wśród gmin powiatu strzeleckiego pod względem liczby mieszkańców są Strzelce Opolskie (łącznie miasto i gmina) liczące w 2017 roku 30 764 osób. Kolejno Gmina Zawadzkie liczące 11 464 mieszkańców, Gmina Leśnica liczące 7 751 mieszkańców, Gmina Jemielnica licząca 7 176 mieszkańców, Gmina Ujazd licząca 6 400 mieszkańców, Gmina Kolonowskie liczące 5 898 mieszkańców. Najmniejszą gminą jest Izbicko liczące 5 418 mieszkańców. Odnotowano, że w latach 2015-2017 wzrostowi uległa liczba mieszkańców w Gminach Ujazd i Izbicko. Spadek liczby mieszkańców zanotowano w pozostałych gminach, prócz Gminy Jemielnica, w której liczba mieszkańców była taka sama zarówno w 2015 jak i w 2017 roku (niewielkie wahania w 2016 roku).

IV. 2.2. URODZENIA, ZGONY, PRZYROST NATURALNY

Ważnym zagadnieniem dotyczącym diagnozy mieszkańców powiatu strzeleckiego jest określenie przyrostu naturalnego dla poszczególnych gmin oraz jego dynamika w latach 2015-2018. Przyrost naturalny to różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów w danym okresie. Wartość dodatnia oznacza liczbę urodzeń przewyższającą liczbę zgonów, ujemna – odwrotnie. Wartości wskaźnika przyrostu naturalnego w stosunku do 1000 mieszkańców określa Współczynnik Przyrostu Naturalnego.

Wg danych Głównego Urzędu Statystycznego w powiecie strzeleckim urodziło się w 2015 roku 738 dzieci, a w 2016 roku 697 dzieci.⁷ Liczba zgonów wyniosła 736 w 2016 roku. Dla powiatu strzeleckiego przyrost naturalny był ujemny. W większości gmin w powiecie również przyrost naturalny był ujemny, tylko w Izbicku, Jemielnicy i Ujeździe odnotowano dodatni przyrost naturalny. Najwyższy Współczynnik Przyrostu Naturalnego, który wyznaczono na 1000 mieszkańców odnotowano w 2016 roku w Gminie Jemielnica, a najniższy w Gminie Leśnica.

⁷ Brak danych GUS z roku 2017 dotyczących liczby urodzeń i zgonów

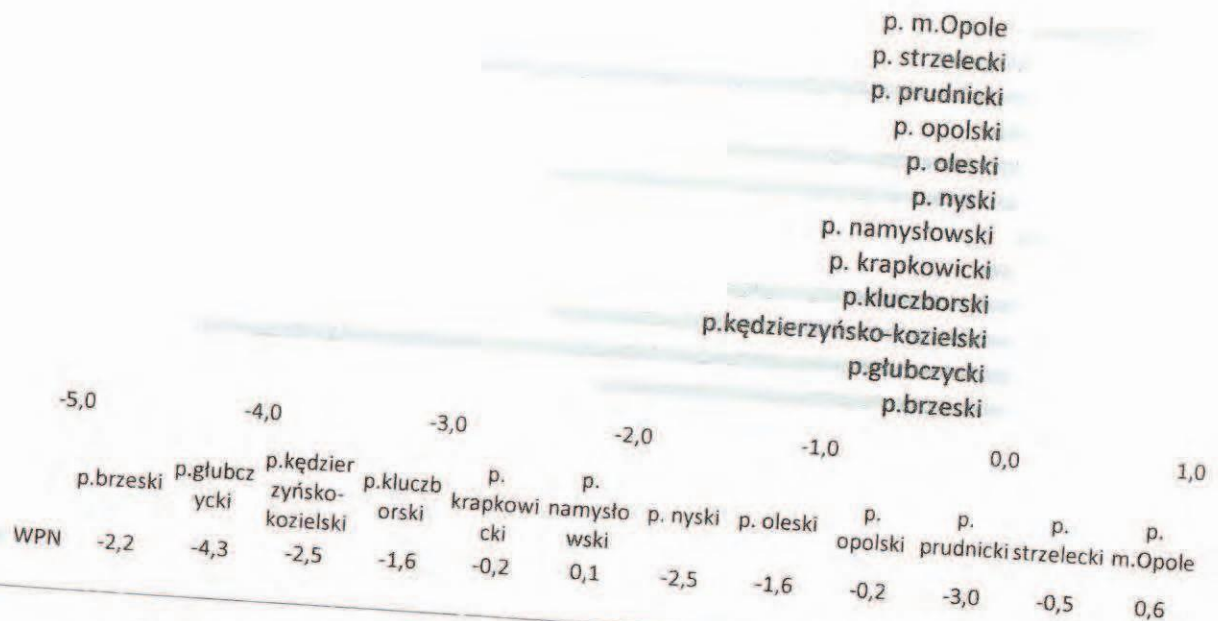
Tabela 3. Liczba urodzeń, zgonów oraz przyrost naturalny w gminach powiatu strzeleckiego w latach 2015-2016

Jednostka	Urodzenia żywe		Zgony ogółem		Przyrost naturalny		Wskaźnik Przyrostu Naturalnego	
	2015 rok	2016 rok	2015 rok	2016 rok	2015 rok	2016 rok	2015 rok	2016 rok
Gmina Izbicko	45	59	43	50	2	9	0,4	1,7
Gmina Jemielnica	73	68	72	51	1	17	0,1	2,4
Gmina Kolonowskie (miasto i gmina razem)	62	54	59	57	3	-3	0,5	-0,5
Gmina Leśnica (miasto i gmina razem)	73	67	106	83	-33	-16	-4,2	-2,0
Gmina Strzelce Opolskie (miasto i gmina razem)	308	290	348	325	-40	-35	-1,3	-1,1
Gmina Ujazd	74	64	71	60	3	4	0,5	0,6
Miasto i Gmina Zawadzkie	103	95	95	110	8	-15	0,7	-1,3
Powiat strzelecki	738	697	796	736	-58	-39	-0,8	-0,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS – Bank Danych Lokalnych

Porównując wartości Wskaźnika Przyrostu Naturalnego dla całego województwa opolskiego, należy stwierdzić, że w niemal wszystkich powiatach odnotowano wartości ujemne. Tylko w powiecie namysłowskim i Mieście Opole wskaźnik ten był dodatni. Najniższe wartości zanotowano w 2016 roku w powiatach głubczyckim i prudnickim.

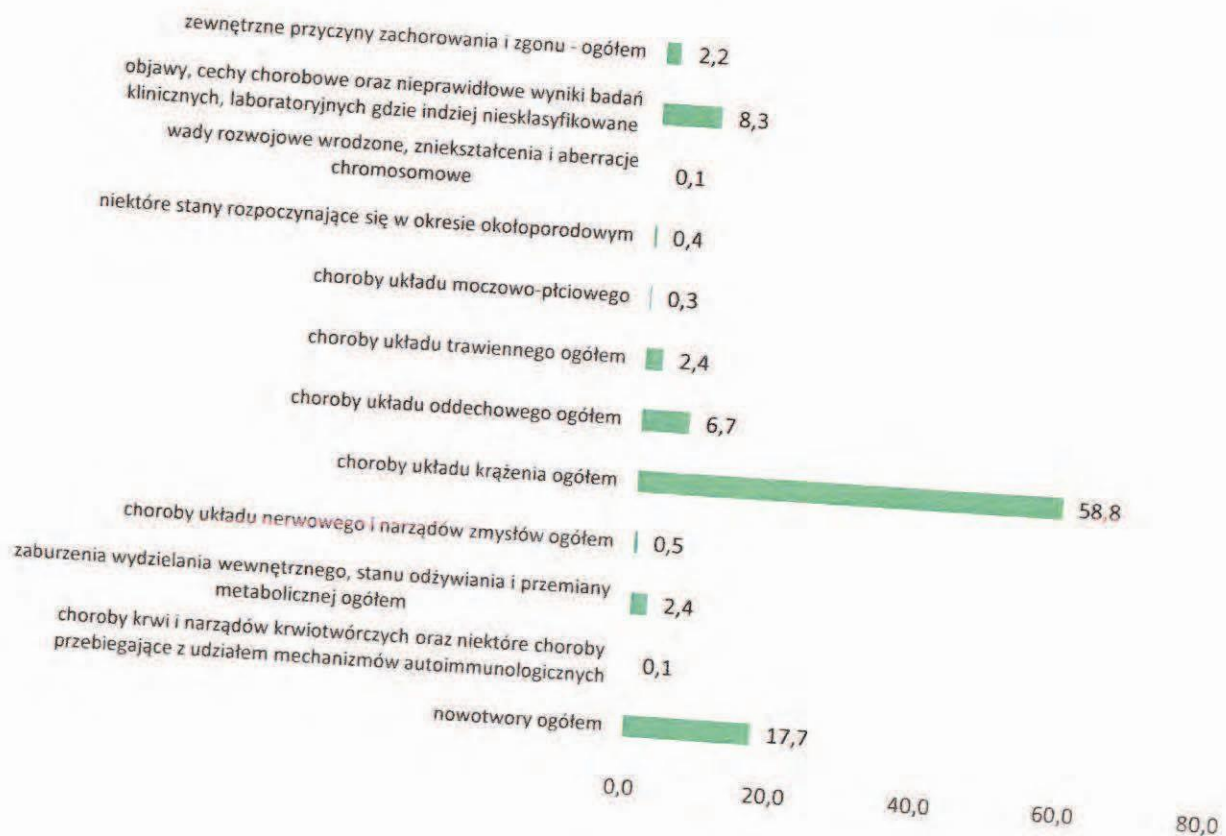
Wykres 2. Wskaźnik Przyrostu Naturalnego dla powiatów województwa opolskiego w 2016 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS – Bank Danych Lokalnych

Najczęstsze przyczyny zgonów w powiecie strzeleckim to choroby układu krążenia, stanowiące 58,8% ogółu zgonów. Pozostałe przyczyny wymieniane przez Główny Urząd Statystyczny to m.in. nowotwory stanowiące 17,7%, objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych, laboratoryjnych stanowiące 8,3%, choroby układu oddechowego 6,7%.

Wykres 3. Przyczyny zgonów w powiecie strzeleckim w 2016 roku

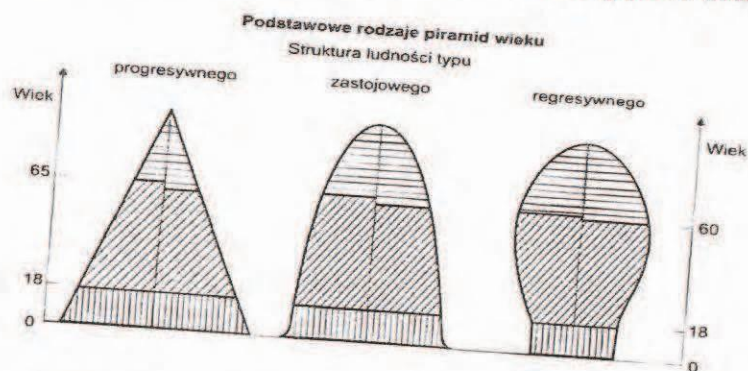
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS – Bank Danych Lokalnych

IV. 2.3. MODEL STRUKTURY WIEKU

Dokonując analizy demograficznej określonej zbiorowości należy także brać pod uwagę odniesienie jej układu do modelu struktury ludności zwanego piramidami wieku. Biorąc pod uwagę liczbę urodzeń i zgonów na danej przestrzeni geograficznej mamy do czynienia z 3 typami struktury wieku (Sundbarg): typ progresywny, jest kształtowany przez wysoką liczbę urodzeń, jest to populacja o wzrastającej liczbie ludności; typ zastojowy, występuje w populacjach charakteryzujących się jednakowymi liczbami urodzeń i zgonów, w rezultacie ogólna liczba ludności nie ulega zmianie; typ regresywny pojawia się przy malejącej liczbie urodzeń.

Biorąc pod uwagę powyższy model, powiat strzelecki zakwalifikowano do typu regresywnego, na który wskazuje zmniejszanie się liczby ludności oraz ujemny ogólny wskaźnik przyrostu naturalnego.

Wykres 4. Modele struktury ludności według płci i wieku

Źródło: opracowanie własne na podstawie J.Z Holzer: Demografia. Warszawa 2003

IV. 2.4. LICZBA MIESZKAŃCÓW WG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKOWYCH

Kolejna część analiz dotyczyła podziału mieszkańców powiatu strzeleckiego na ekonomiczne grupy wiekowe tj. wiek przedprodukcyjny, czyli osoby młode do 17 roku życia, wiek produkcyjny, czyli kobiety od 18 do 59 roku życia oraz mężczyźni od 18 do 64 roku życia i wiek poprodukcyjny, w przypadku kobiet powyżej 60 roku życia i mężczyzn powyżej 65 roku życia.

Wg danych Głównego Urzędu Statystycznego udział procentowy osób w wieku przedprodukcyjnym zamieszkałych na terenie powiatu wyniósł 15,9% w badanych latach 2015-2017. Z kolei udział osób starszych był wyższy wynosząc 19,1% w 2015 roku oraz 20,0% w 2017 roku. Takie społeczeństwo określane jest jako „stare demograficznie”.

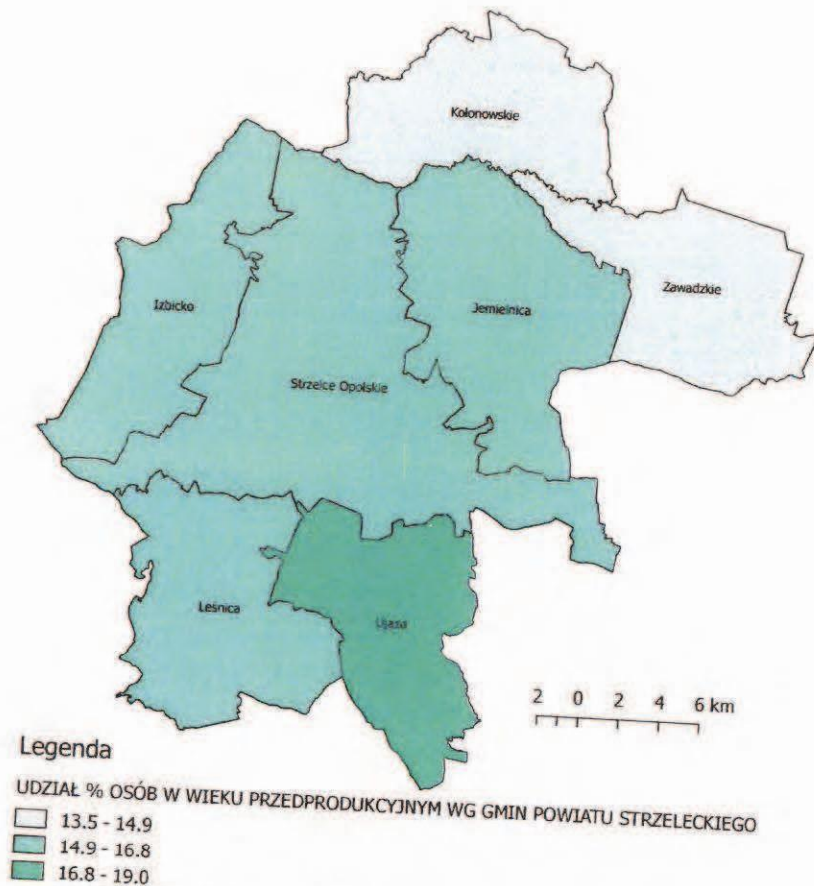
Szybkie starzenie się społeczeństwa, które ma miejsce w powiecie strzeleckim stworzy wiele problemów gospodarczych i społecznych. Starzenie się społeczeństwa może być w przyszłości początkiem konfliktu międzypokoleniowego, który podzieli społeczeństwo na

mniejszość pracujących i płacących składki, podatki i inne, oraz starszą większość jako beneficjentów systemu zabezpieczenia społecznego. Większej koncentracji uwagi będzie wymagała także sytuacja w sektorach ochrony zdrowia i pomocowym, które staną wobec poważnych i potęgujących się problemów związanych z długotrwałą opieką nad ludźmi starszymi i sędziwymi. Wypada podkreślić, że w przyszłości ludzie starsi będą mieli w swoim otoczeniu mniejsze rodziny, a więc węższy będzie też krąg najbliższych potencjalnych „pomocników” w rozwiązywaniu problemów dnia codziennego. Najprawdopodobniej nastąpi więc zwiększenie zapotrzebowania na pracę w sektorze usług opiekuńczych, których będą udzielać ludzie młodzi oraz same osoby starsze (np. ludziom sędziwym). Pomimo tego, że poprawa stanu zdrowia seniorów wpłynie na wydłużenie ich samodzielności, to większego znaczenia nabierze opieka w końcowej fazie życia.⁸

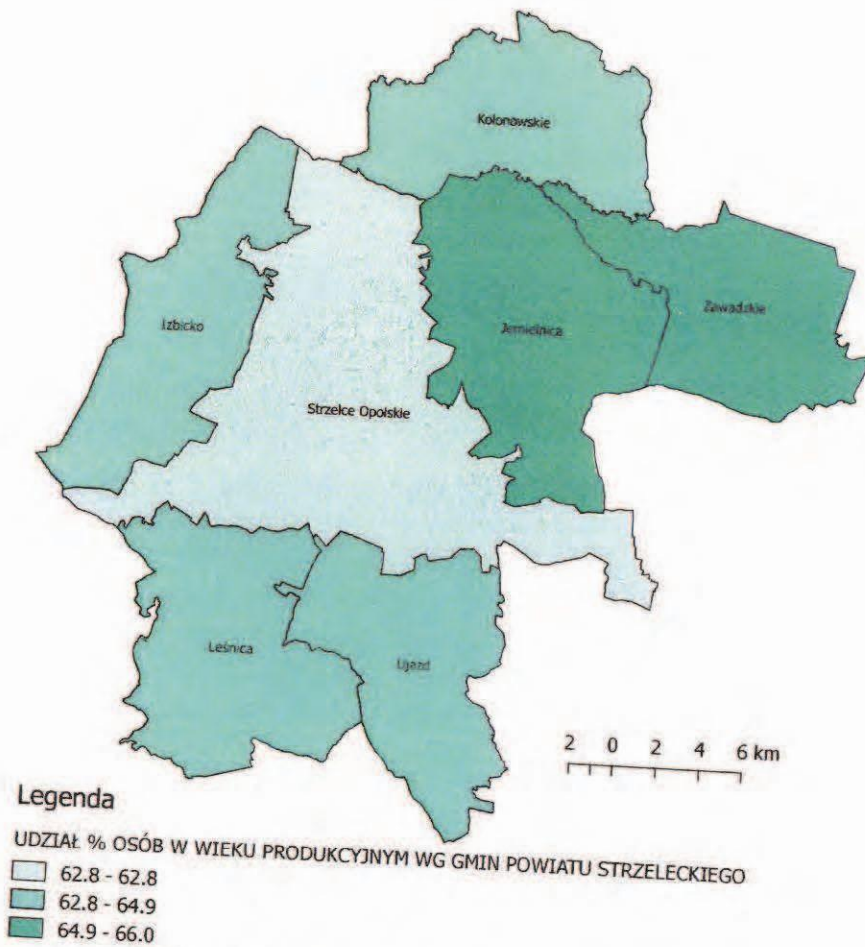
Analiza danych wskazała, że niemal wszystkie gminy w powiecie są „stare demograficznie”. W Gminie Izbicko odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym wyniósł 16,8% z tendencją malejącą. Odsetek osób starszych wyniósł 18,1% z tendencją rosnącą. W Gminie Jemielnica odsetek osób młodych zmniejsza się o 0,1 punktu procentowego rocznie (16,3% w 2017 roku), a przyrost odsetka osób starszych jest szybszy wynosząc 0,4-0,5 punktu procentowego (17,7% w 2017 roku). Jedną z gorszych sytuacji demograficznych ma Gmina Kolonowskie. W tej gminie udział osób młodych wynosił niecałe 15%, w stosunku do prawie 20,7% odsetka osób starych. W 2017 roku zaznaczył się tylko niewielki wzrost odsetka osób 0-17 lat. Podobną sytuację demograficzną odnotowano w Gminie Zawadzkie. Odsetek osób starszych to 21,2%, w stosunku do odsetka osób młodych, który wyniósł 13,5%, niestety z tendencją malejącą. W Gminie Leśnica odsetek osób młodych to 16,2% w 2017 roku, również wskazujący na tendencję malejącą, a odsetek osób starszych wyniósł 19,2% zatrzymując się w latach 2016-2017 na jednakowym poziomie. Udział procentowy osób w wieku przedprodukcyjnym w Gminie Strzelce Opolskie pozostawał na poziomie 16,0% w latach 2015-2017, przy jednoczesnym bardzo szybkim wzroście liczby osób starszych, który w 2017 roku wyniósł 21,3% i był najwyższy ze wszystkich gmin w powiecie. Jedyną gminą, w której odsetek osób młodych przekroczył odsetek osób starszych jest Gmina Ujazd. Warto podkreślić, że odnotowuje się również stały wzrost odsetka osób młodych, który wyniósł w 2017 roku 19,0%, przy jednoczesnej stagnacji odsetka osób starszych wynoszącym 16,6% w 2017 roku. Szczegóły dotyczące sytuacji demograficznej przedstawiają poniższe tabele oraz mapy.

Mapa 3. Udział procentowy (%) ludności w wieku przedprodukcyjnym w gminach powiatu strzeleckiego w 2017 roku

⁸ Dr Michał Kubiak, Instytut Politologii Uniwersytet Gdański, Współczesne problemy demograficzne w aspekcie społeczno-gospodarczym. Źródło: <http://ur.edu.pl/pliki/Zeszyt16/14.pdf>

Mapa 4. Udział procentowy (%) ludności w wieku produkcyjnym w gminach powiatu strzeleckiego w 2017 roku

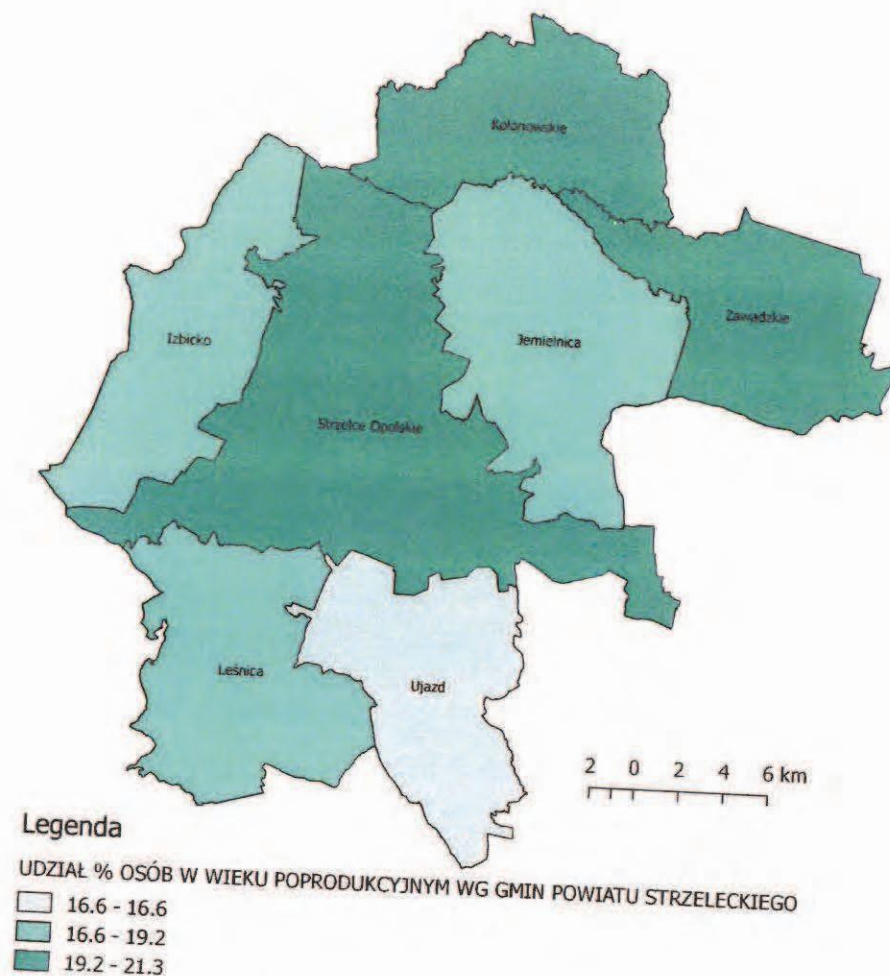
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Tabela 4. Ekonomiczne grupy wiekowe mieszkańców gmin powiatu strzeleckiego w latach 2015-2017

Jednostka	w wieku przedprodukcyjnym			w wieku produkcyjnym			w wieku poprodukcyjnym		
	2015 rok	2016 rok	2017 rok	2015 rok	2016 rok	2017 rok	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Gmina Izbicko	16,9	16,8	16,8	65,0	65,0	64,9	18,1	18,3	18,3
Gmina Jemielnica	16,4	16,5	16,3	66,8	66,1	66,0	16,8	17,3	17,7
Gmina Kolonowskie	14,8	14,8	14,9	65,0	64,5	64,4	20,2	20,6	20,7
Gmina Leśnica	16,4	16,2	16,2	64,7	64,6	64,5	18,9	19,2	19,2
Gmina Strzelce Opolskie	16,0	16,0	16,0	64,2	63,5	62,8	19,8	20,6	21,3
Gmina Ujazd	18,5	18,6	19,0	65,0	64,7	64,4	16,5	16,8	16,6
Gmina Zawadzkie	13,6	13,6	13,5	66,3	65,7	65,4	20,1	20,7	21,2
Powiat strzelecki	15,9	15,9	15,9	65,0	64,5	64,1	19,1	19,6	20,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Mapa 5. Udział procentowy (%) ludności w wieku poprodukcyjnym w gminach powiatu strzeleckiego w 2017 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

IV. 2. 5. MIESZKAŃCY POWIATU W WIEKU POWYŻEJ 85 ROKU ŻYCIA

Zjawisko starzenia się ludności będzie się pogłębiać, dlatego też należy podejmować działania mające na celu pomoc osobom w wieku sędziwym w ich życiu codziennym, w ich integracji ze społeczeństwem, jak również podejmować inicjatywy mające na celu przeciwdziałanie ich marginalizacji.

Udział procentowy osób w wieku powyżej 85 lat w powiecie strzeleckim w stosunku do ogółu mieszkańców wynosił 1,7% w 2015 roku. Zwiększył się on do 1,9% w 2017 roku. Wyższy wskaźnik niż w powiecie uzyskały w 2017 roku gminy: Izbicko (2,1%), Kolonowskie (2,1%) i Zawadzkie (2,3%). Wskaźnik równy 1,9% uzyskały gminy: Leśnica i Strzelce Opolskie, a najmniejsze wskaźniki uzyskały gminy: Jemielnica 1,8% oraz Ujazd 1,4%.

Tabela 5. Ludność powiatu strzeleckiego w wieku powyżej 85 lat w latach 2015-2017

Jednostka	Liczba osób w wieku 85 lat i więcej			Udział % osób w wieku 85 lat w stosunku do ogółu mieszkańców		
	2015 rok	2016 rok	2017 rok	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Gmina Izbicko	100	103	114	1,8	1,9	2,1
Gmina Jemielnica	112	122	128	1,6	1,7	1,8
Gmina Kolonowskie	105	116	123	1,8	2,0	2,1
Gmina Leśnica	145	154	148	1,8	2,0	1,9
Gmina Strzelce Opolskie	490	546	570	1,6	1,8	1,9
Gmina Ujazd	86	92	88	1,4	1,4	1,4
Gmina Zawadzkie	220	227	264	1,9	2,0	2,3
Powiat strzelecki	1258	1360	1435	1,7	1,8	1,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

IV. 2.6. WSPÓŁCZYNNIK WSPARCIA MIĘDZYPOKOLENIOWEGO

Do prezentacji relacji międzypokoleniowych pomiędzy osobami najstarszymi a ich dziećmi, służy współczynnik wsparcia międzypokoleniowego wskazujący, ile osób w wieku powyżej 85 lat przypada na 100 osób w wieku 50-64. W gminach, gdzie zmniejsza się dzietność, wartość tego wskaźnika będzie narastać, co stwarza wyzwania dla polityki społecznej, przy zapewnianiu opieki i świadczeń dla osób w wieku najstarszym.

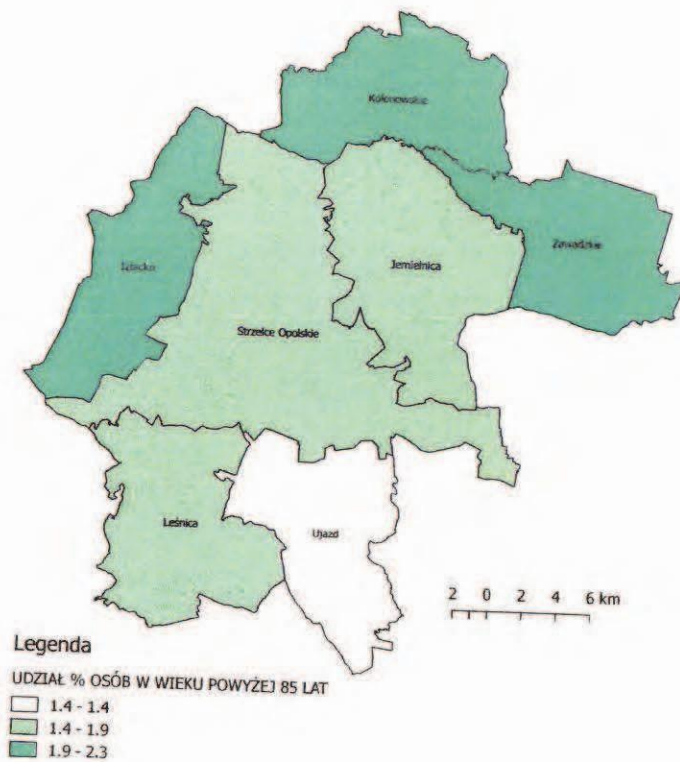
W poszczególnych gminach powiatu strzeleckiego w 2017 roku, wskaźniki przedstawiały się następująco: najwyższy wskaźnik został osiągnięty w Gminie Zawadzkie (10,2) oraz w Gminie Izbicko (9,6), a najniższy w Gminie Ujazd (7,0) i Jemielnica (7,9). Wskaźnik dla całego powiatu wynosił 8,8.

Tabela 6. Współczynnik wsparcia międzypokoleniowego w powiecie strzeleckim w latach 2015-2017

Jednostka	Udział mieszkańców w wieku 50-64 lat			Udział mieszkańców w wieku 85 i więcej			Współczynnik Wsparcia Międzypokoleniowego		
	2015 rok	2016 rok	2017 rok	2015 rok	2016 rok	2017 rok	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Gmina Izbicko	20,9	21,6	22,0	1,8	1,9	2,1	8,8	8,8	9,6
Gmina Jemielnica	21,5	21,9	22,5	1,6	1,7	1,8	7,3	7,7	7,9
Gmina Kolonowskie	22,3	22,8	23,1	1,8	2,0	2,1	7,9	8,6	9,0
Gmina Leśnica	22,0	22,5	22,8	1,8	2,0	1,9	8,4	8,7	8,4
Gmina Strzelce Opolskie	21,7	21,6	21,4	1,6	1,8	1,9	7,3	8,2	8,6
Gmina Ujazd	19,4	19,5	19,8	1,4	1,4	1,4	7,0	7,4	7,0
Gmina Zawadzkie	22,2	22,7	22,6	1,9	2,0	2,3	8,5	8,7	10,2
Powiat strzelecki	21,6	21,8	21,9	1,7	1,8	1,9	7,7	8,3	8,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Mapa 6. Udział ludności w wieku powyżej 85 lat wśród mieszkańców poszczególnych gmin powiatu strzeleckiego (2017)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Mapa 7. Współczynnik Wsparcia Międzypokoleniowego w poszczególnych gminach powiatu strzeleckiego (2017)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

IV. 3. SYSTEM EDUKACJI

Edukacja, rozumiana jako wykształcenie i wychowanie, nauka oraz zdobywanie wiedzy i umiejętności, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jest procesem trwającym od młodości, sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego.

Dane dotyczące systemu edukacji w powiecie strzeleckim, zostały opracowane na podstawie danych Systemu Informacji Oświatowej wg stanu na dzień 30 września 2017 roku.⁹ Wg tych danych w powiecie strzeleckim znajduje się 27 przedszkoli publicznych, niepublicznych i punktów przedszkolnych, do których w roku szkolnym 2017/2018 łącznie uczęszczało 2 185 dzieci.

Tabela 7. Liczba oddziałów przedszkolnych i punktów przedszkolnych na terenie powiatu strzeleckiego w roku szkolnym 2017/2018

Jednostka	Liczba przedszkoli/ punktów przedszkolnych	Liczba dzieci	% liczby dzieci w powiecie
Gmina Izbicko	3	176	8,1
Gmina Jemielnica	2	213	9,7
Gmina Kolonowskie	2	125	5,7
Gmina Leśnica	3	211	9,7
Gmina Strzelce Opolskie	12	1047	47,9
Gmina Ujazd	1	118	5,4
Gmina Zawadzkie	4	295	13,5
Powiat strzelecki	27	2185	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO

Liczba szkół podstawowych znajdujących się w powiecie, wraz z ich filiami wynosiła 35. Łącznie do szkół podstawowych uczęszczało 5 134 uczniów, w tym niecałe 45% to uczniowie szkół w Gminie Strzelce Opolskie.

Tabela 8. Liczba szkół podstawowych na terenie powiatu strzeleckiego w roku szkolnym 2017/2018

Jednostka	Liczba szkół podstawowych (oraz fili)	Liczba uczniów	% liczby dzieci w powiecie
Gmina Izbicko	3	321	6,3
Gmina Jemielnica	2	447	8,7
Gmina Kolonowskie	3	362	7,1
Gmina Leśnica	4	479	9,3
Gmina Strzelce Opolskie	14	2296	44,7
Gmina Ujazd	5	631	12,3
Gmina Zawadzkie	4	598	11,6
Powiat strzelecki	35	5134	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO

⁹ <https://cie.men.gov.pl/sio-strona-glowna/podstawowe-informacje-dotyczące-wykazu-szko-i-placowek-owiatowych/wykaz-wg-województw/>

Na terenie powiatu strzeleckiego znajduje się 9 gimnazjów, w których uczyło się łącznie 626 uczniów. W związku z reformą systemu edukacji w Polsce, następuje stopniowe wygaszanie funkcjonowania gimnazjów oraz powiększanie się liczby uczniów w szkołach podstawowych przez zwiększenie się liczby klas w tych szkołach z 6 do 8.

Tabela 9. Liczba szkół gimnazjalnych na terenie powiatu strzeleckiego w roku szkolnym 2017/2018

	Liczba gimnazjów	Liczba uczniów	% liczby dzieci w powiecie
Gmina Izbicko	1	75	12,0
Gmina Jemielnica	1	103	16,5
Gmina Kolonowskie	1	79	12,6
Gmina Leśnica	2	141	22,5
Gmina Strzelce Opolskie	2	150	24,0
Gmina Ujazd	0	0	0,0
Gmina Zawadzkie	2	78	12,5
Powiat strzelecki	9	626	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO

W powiecie strzeleckim znajdują się również inne szkoły i placówki, które zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 10. Pozostałe szkoły i placówki znajdujące się w powiecie strzeleckim (nie wymienione w powyższych tabelach) w roku szkolnym 2017/2018

Gmina	Nazwa szkoły lub placówki
Leśnica	Publiczna Szkoła Muzyczna I stopnia w Leśnicy
Góra Świętej Anny	Szkolne Schronisko Młodzieżowe
Leśnica	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Leśnicy
Leśnica	Branżowa Szkoła Specjalna I stopnia Nr 1 w Leśnicy
Leśnica	Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy w Leśnicy
Leśnica	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy
Leśnica	Branżowa Szkoła Specjalna I stopnia Nr 2 w Leśnicy
Strzelce Opolskie	Strzeleckie Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych nr 1
Strzelce Opolskie	Technikum Samochodowe
Strzelce Opolskie	Policealna Szkoła Zawodowa nr 1
Strzelce Opolskie	Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia
Strzelce Opolskie	Międzyszkolny Ośrodek Sportowy w Strzelcach Opolskich
Strzelce Opolskie	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Strzelcach Opolskich
Strzelce Opolskie	Ośrodek Promocji Bezpieczeństwa PROMOTOR
Strzelce Opolskie	Przedsiębiorstwo Szkoleniowo-Usługowe "Polifach" Sp. z o.o.
Strzelce Opolskie	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Strzelcach Opolskich
Strzelce Opolskie	Branżowa szkoła I stopnia
Strzelce Opolskie	Centrum Kształcenia Ustawicznego w Strzelcach Opolskich
Strzelce Opolskie	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Strzelcach Opolskich
Strzelce Opolskie	Technikum w Strzelcach Opolskich
Strzelce Opolskie	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Strzelcach Opolskich
Strzelce Opolskie	Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi w Strzelcach

	Opolskich
Kadłub	Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy przy Domu Pomocy Społecznej w Kadłubie
Strzelce Opolskie	Niepubliczna Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy w Strzelcach Opolskich
Zawadzkie	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Zawadzkim
Zawadzkie	Branżowa Szkoła I stopnia w Zawadzkim
Zawadzkie	Liceum Ogólnokształcące w Zawadzkim
Zawadzkie	Technikum w Zawadzkim
Zawadzkie	Zespół Szkół Specjalnych przy Domu Pomocy Społecznej w Zawadzkim
Zawadzkie	Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy przy Domu Pomocy Społecznej w Zawadzkim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z SIO

IV. 4. DOSTĘP DO KULTURY

Kultura jest jednym z podstawowych czynników rozwoju regionu w odniesieniu do rozwoju ekonomicznego, wyrównywania szans, kapitału intelektualnego, oraz szczególnie w aspekcie zwiększenia atrakcyjności jednostek terytorialnych. Kultura należy również do podstawowych punktów odniesienia w określeniu funkcji i znaczenia miast i wsi w układach przestrzennych, społecznych i ekonomicznych. Działalność i rozwój ośrodków kultury powinny być początkowym ogniwem w rozwoju społeczno – gospodarczym danego regionu. Dostęp do kultury wszystkich mieszkańców regionu, stanowi jeden z ważniejszych mierników szans oraz możliwości rozwoju społecznego i kulturowego mieszkańców.

Działalność kulturalna w powiecie strzeleckim oparta jest o współpracę Powiatowego Centrum Kultury i gminnych ośrodków kultury. Działalność na terenie powiatu prowadzą: Strzelecki Ośrodek Kultury w Strzelcach Opolskich wraz z 18 świetlicami, w tym 2 na terenie Strzelc Opolskich i 16 świetlic wiejskich oraz 6 filiami bibliotecznymi, Gminny Ośrodek Sportu i Turystyki wraz z Domem Kultury i Miejską i Gminną Biblioteką Publiczną w Zawadzkim, Ośrodek Działalności Kulturalnej w Ujeździe z Filiami w Zimnej Wódce i Jaryszowie, Wiejskim Domem Kultury w Niezdrowicach i 4 świetlicami wiejskimi, Leśnicki Ośrodek Kultury i Rekreacji wraz z Biblioteką w Leśnicy i jej Filią w Raszowej, Domem Spotkań – Świetlicą dla Mieszkańców, 10 Klubami Wiejskimi i Galerią i Małym Muzeum Leśnickim, Biblioteka i Centrum Kultury w Kolonowskim wraz z Filiami w Staniszcach Małych, Punktami Bibliotecznymi w Staniszcach Wielkich i Spóroku oraz 2 świetlicami wiejskimi, Gminna Biblioteka Publiczna w Jemielnicy z Filią w Piotrowce, Biblioteka Publiczna w Izbicku wraz z Filiami w Siedlcu i Boryczy.

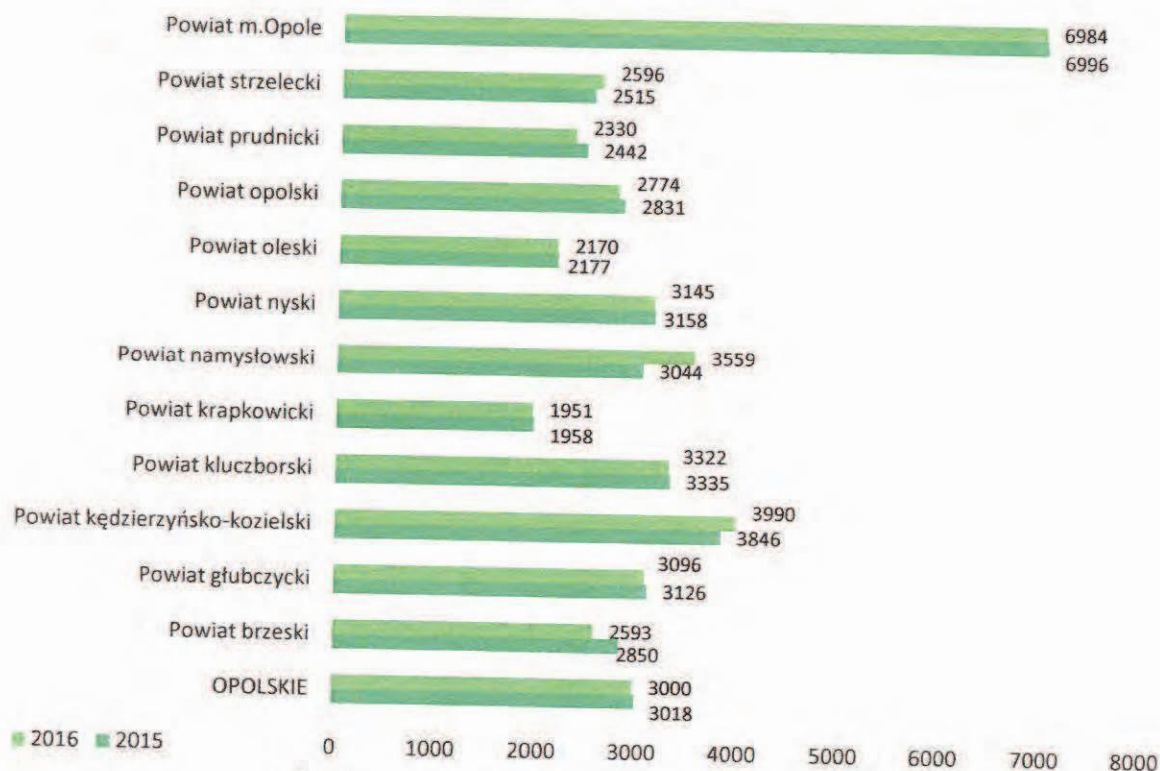
Powiatowe Centrum Kultury w Strzelcach Opolskich działa od października 2013 roku. Swoją siedzibę mają tu najważniejsze podmioty i instytucje: Powiatowa Biblioteka, Regionalna Izba Tradycji, Galeria III Filary oraz sala widowiskowa.

Do kalendarza imprez powiatowych organizowanych przez różne instytucje i organizacje na stałe wpisały się: Gala Lauri-uroczysta gala podsumowująca najważniejsze w powiecie konkursy w sferze biznesu i oświaty, Laury Ziemi Strzeleckiej, Święto Chleba, Piknik Rodzinny, Złot Śladami Dawnego Hutnictwa – Regolowiec, Dni Ziemi Strzeleckiej, Festiwal Narodów, Dożynki

Gminne, Ogólnopolska Pielgrzymka Orkiestr Kalwaryjskich i Hodowców Gołębi, Przegląd Orkiestr Dętych, Strzelecki Bieg Uliczny.¹⁰

Wg danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba ludności przypadająca na 1 placówkę biblioteczną, łącznie z punktami bibliotecznymi ujętymi zgodnie z siedzibą jednostki macierzystej, w powiecie strzeleckim wyniosła w 2015 roku 2 515, a w 2016 roku zwiększyła się do 2 596. Wartość średnia dla tego wskaźnika dla wszystkich powiatów województwa opolskiego wyniosła 3 193.

Wykres 5. Liczba ludności przypadająca na 1 placówkę biblioteczną, łącznie z punktami bibliotecznymi ujętymi zgodnie z siedzibą jednostki macierzystej, w powiatach województwa opolskiego w latach 2015-2016¹¹

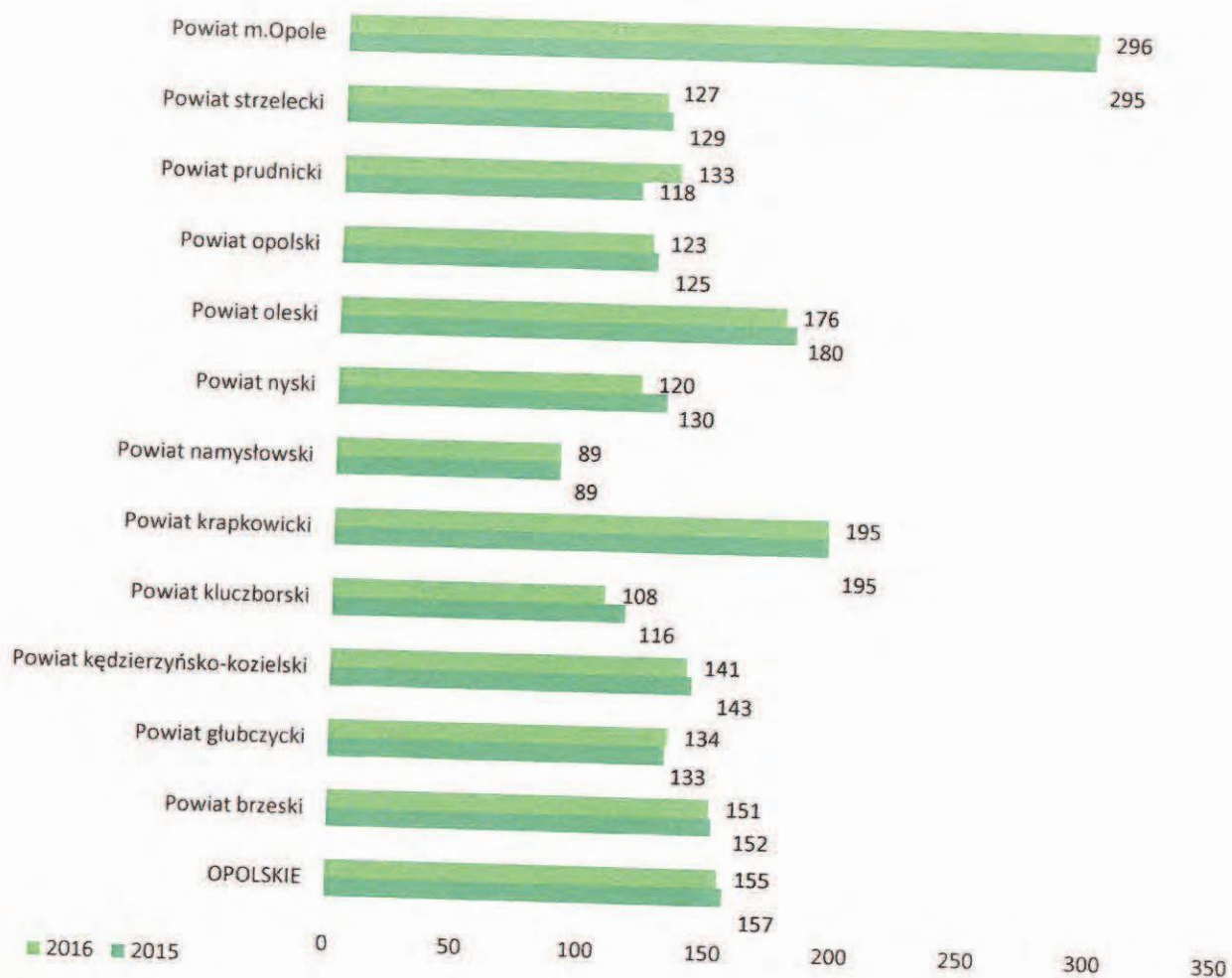
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wskaźnik liczby czytelników bibliotek publicznych na 1000 ludności, w powiecie strzeleckim był niższy niż średnia wartość wskaźnika dla wszystkich powiatów województwa opolskiego wynosząca 137.

Wykres 6. Liczba czytelników bibliotek publicznych na 1000 ludności, w powiatach województwa opolskiego w latach 2015-2016¹²

¹⁰ Na podstawie: <http://powiatstrzelecki.pl/75/kultura.html>

¹¹ Dane z dnia 14.06.2018 roku - brak danych GUS dla 2017 roku

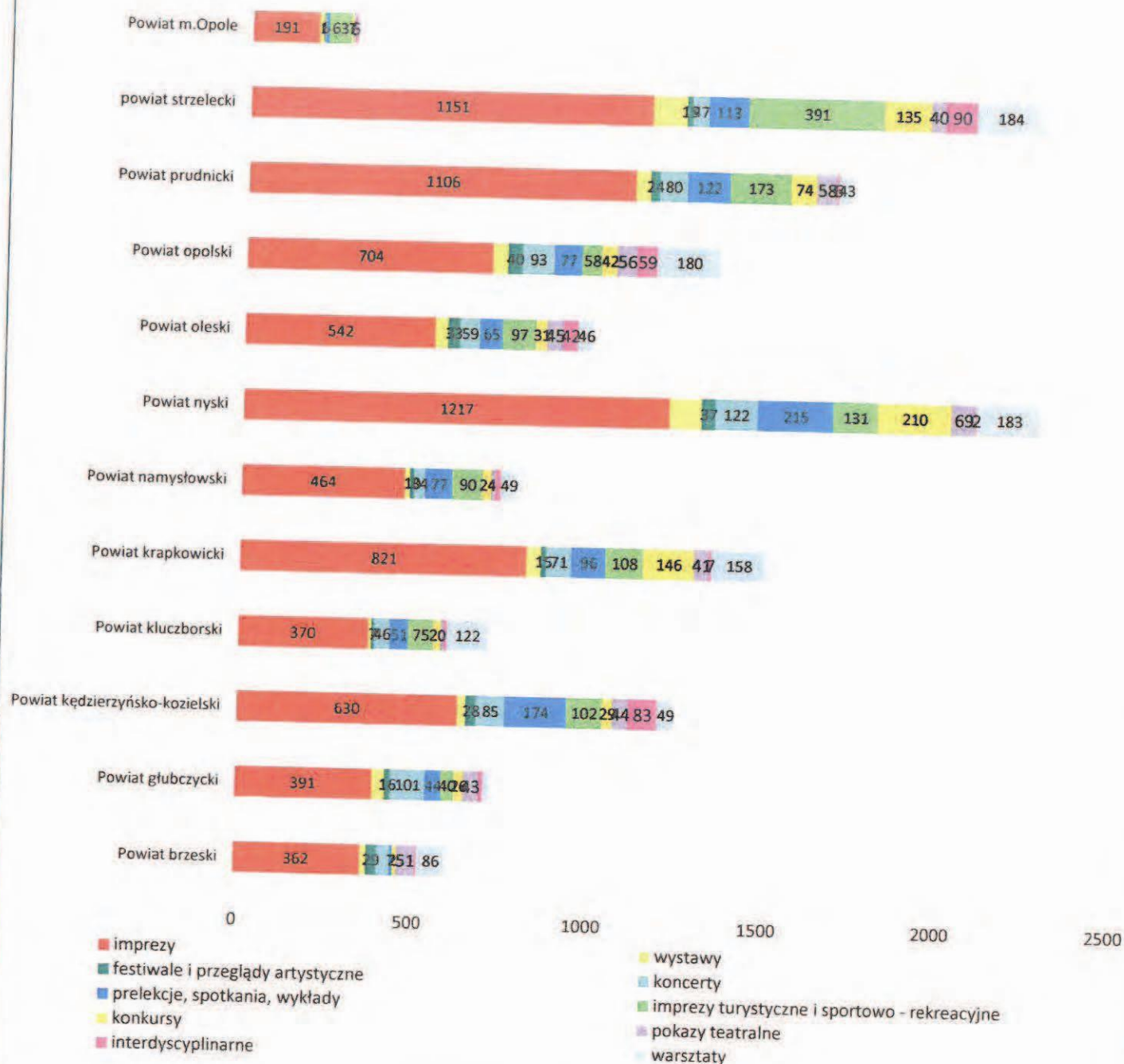

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W powiecie strzeleckim rokrocznie odbywa się wiele imprez o charakterze masowym, plenerowym, festiwalu, koncertów, imprez turystycznych sportowych i innych. Wg danych GUS w 2017 roku w całym powiecie odbyło się 1 151 imprez, w tym m.in. 15 festiwalu, 47 koncertów, 113 prelekcji, spotkań i wykładów, 391 imprez turystycznych i sportowych, 40 pokazów teatralnych, 184 warsztatów. Pod względem ilości zorganizowanych imprez powiat strzelecki zajmuje drugie miejsce w województwie, za powiatem nyskim. Natomiast zajmuje pierwsze miejsce wśród liczby zorganizowanych wystaw, imprez turystyczno-sportowych i imprez o charakterze interdyscyplinarnym.

Wykres 7. Liczba i rodzaj wybranych imprez w powiatach województwa opolskiego w 2017 roku

¹² Dane z dnia 14.06.2018 roku - brak danych GUS dla 2017 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

IV. 5. BEZROBOCIE I RYNEK PRACY

Bezrobocie nie tylko samo jest problemem społecznym, ale leży także u podstaw wielu innych kwestii społecznych. Długotrwałe bezrobocie związane jest z obniżeniem standardu materialnego życia nie tylko bezrobotnego, ale i całej jego rodziny. Stąd bardzo często obszary długotrwałego bezrobocia pokrywają się w danym społeczeństwie z obszarami ubóstwa. To z kolei może powodować rozprzestrzenianie się rozmaitych patologii społecznych, rozpad rodziny, obniżenie

zdrowotności społeczeństwa. Nawet krótkotrwały okres bezrobocia nie pozostaje bez wpływu na kondycję psychiczną osób dotkniętych tym problemem.

Zgodnie z Ustawą o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu – bezrobotny, to osoba która bezpośrednio przed rejestracją jako bezrobotna była zatrudniona nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres co najmniej 6 miesięcy, oraz osoba niezatrudniona i niewykonująca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub w danej służbie albo innej pracy zarobkowej albo osoba niepełnosprawna, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy, nieucząca się w szkole, z wyjątkiem uczącej się w szkole dla dorosłych lub przystępującej do egzaminu eksternistycznego z zakresu programu nauczania tej szkoły lub w szkole wyższej, gdzie studiuje na studiach niestacjonarnych, zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukująca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej (...).

W literaturze problemu najczęściej można spotkać następujące rodzaje bezrobocia:

- a. Bezrobocie cykliczne (keynesowskie) - występuje podczas kryzysów ekonomicznych, wywołane jest spadkiem koniunktury;
- b. Bezrobocie utajone – bezrobocie nie objęte statystyką;
- c. Bezrobocie przejściowe (frykcyjne) – jest spowodowane zmianą miejsca pracy lub zmianą kwalifikacji zawodowych;
- d. Bezrobocie strukturalne – spowodowane niedostosowaniem struktury podaży pracy do struktury popytu na pracę, brak kapitału do stworzenia nowych miejsc pracy;
- e. Bezrobocie sezonowe – spowodowane okresową zmianą warunków klimatycznych i cykli produkcyjnych w niektórych rodzajach działalności gospodarczej, zwłaszcza w rolnictwie;
- f. Bezrobocie przymusowe – występuje, gdy siła robocza chce przyjąć pracę za obowiązującą na rynku płacę, ale nie może jej znaleźć;
- g. Bezrobocie lokalne – spowodowane szczególnym nasileniem braku wolnych miejsc pracy w pewnych miejscowościach lub regionach;
- h. Bezrobocie klasyczne – występuje, gdy płaca jest utrzymana powyżej poziomu równowagi;
- i. Bezrobocie dobrowolne – spowodowane tym, że siła robocza nie chce podjąć pracy za płacę równowagi.

Stopa bezrobocia to stosunek liczby osób bezrobotnych do liczby osób aktywnych zawodowo (suma osób pracujących i poszukujących pracy, wyrażony w %). **Warto pamiętać, iż wskaźnik ten** nie oddaje dokładnie rozmiarów bezrobocia. Istnieje bowiem grupa ludzi, którzy nie rejestrują się w urzędzie pracy i szukają zatrudnienia na własną rękę. Stopa bezrobocia wpływa przede wszystkim na stan gospodarki i hamuje jej rozwój. Prowadzi to do wzrostu poziomu inflacji, czyli spadku wartości pieniądza. Stopa bezrobocia łączy się więc nierozdzielnie ze wzrostem gospodarczym. Wzrost gospodarczy jest w pewien sposób uzależniony od poziomu bezrobocia, a z kolei poziom bezrobocia zależy także od sytuacji gospodarczej kraju i przedsiębiorców zatrudniających pracowników.

IV. 5.1. STOPA BEZROBOCIA

W latach 2015-2017 obserwuje się zmniejszanie się stopy bezrobocia w Polsce. W województwie opolskim wskaźnik w 2015 roku wynosił 10,2% a w 2017 roku 7,2%. W 2015 roku w powiecie strzeleckim stopa bezrobocia była jedną z niższych w porównaniu do innych powiatów województwa opolskiego i wynosiła 7,7%. W 2017 roku nastąpiło zmniejszenie się tegoż wskaźnika do 5,4%.

Tabela 11. Stopa bezrobocia w województwie opolskim w latach 2015-2017

	2015 rok		2016 rok		2017 rok	
	Liczba bezrobotnych	Stopa bezrobocia	Liczba bezrobotnych	Stopa bezrobocia	Liczba bezrobotnych	Stopa bezrobocia
Powiat brzeski	4016	14,2	3638	12,5	2909	10,1
Powiat głubczycki	2266	14,2	2129	13,4	1729	11,0
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	3921	11,8	3449	10,4	3058	9,0
Powiat kluczborski	2240	10,7	2018	9,7	1699	8,1
Powiat krapkowicki	2116	7,8	1822	6,8	1493	5,5
Powiat namysłowski	1638	12,6	1563	11,8	1261	9,4
Powiat nyski	6037	14,5	5027	12	3840	9,2
Powiat oleski	1777	7,6	1587	6,6	1188	4,9
Powiat opolski	3934	10,3	3611	9,3	2767	7,0
Powiat prudnicki	2689	15,4	2388	13,7	1757	10,1
Powiat strzelecki	1836	7,7	1658	6,6	1384	5,4
Powiat m. Opole	3733	5,4	3529	4,9	2981	4,1
Woj. Opolskie	36 203	10,2	32 419	9,0	26 066	7,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

IV. 5.2. OGÓLNA LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH

Istotnym zagadnieniem poniższej diagnozy jest prezentacja osób pozostających bez zatrudnienia, w podziale ze względu na płeć, grupy wiekowe, wykształcenie, czas pozostawania bez pracy oraz ze względu na miejsce zamieszkania (gminę).

Według danych na dzień 31.12 danego roku Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Opolskich, łączna liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne wyniosła 1836 w 2015 roku oraz 1384 w 2017 roku. Nastąpiło zmniejszenie się liczby osób zarejestrowanych o 452 osoby pomiędzy 2015 a 2017 rokiem. Zauważa się również, że rok rocznie zmniejsza się udział procentowy osób bezrobotnych w stosunku do ogółu mieszkańców w wieku produkcyjnym w poszczególnych gminach. W 2015 roku największy odsetek osób bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym odnotowano w Gminie Strzelce Opolskie (4,5%) oraz w Gminie Jemielnica (3,4%). Z kolei w 2017 roku w niemal wszystkich gminach w powiecie strzeleckim

odnotował się wskaźnik na poziomie ponad 2%, oprócz Gminy Strzelce Opolskie, w której wyniósł 3,5%.

Tabela 12. Osoby zarejestrowane w PUP w Strzelcach Opolskich w latach 2015-2017, wg gmin powiatu strzeleckiego

	2015 rok			2016 rok			2017 rok		
	Liczba bezrobotnych	% w powiecie	% w l. osób w wieku produk.	Liczba bezrobotnych	% w powiecie	% w l. osób w wieku produk.	Liczba bezrobotnych	% w powiecie	% w l. osób w wieku produk.
Gmina Izbicko	94	5,1	2,7	79	4,8	2,2	81	5,9	2,3
Gmina Jemielnica	162	8,8	3,4	158	9,5	3,3	124	9,0	2,6
Gmina Kolonowskie	110	6,0	2,8	122	7,4	3,2	78	5,6	2,1
Gmina Leśnica	167	9,1	3,3	139	8,4	2,7	125	9,0	2,5
Gmina Strzelce Opolskie	892	48,6	4,5	789	47,6	4,0	669	48,3	3,5
Gmina Ujazd	153	8,3	3,7	135	8,1	3,3	117	8,5	2,8
Gmina Zawadzkie	258	14,1	3,3	236	14,2	3,1	190	13,7	2,5
Powiat strzelecki	1836	100,0	2,4	1658	100,0	2,2	1384	100,0	1,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP

IV. 5.3. OSOBY BEZROBOTNE WG WIEKU

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Opolskich najczęściej rejestrują się osoby w przedziale wiekowym 25-34 lat. W latach 2016-2017 udział tej grupy utrzymywał się na podobnym poziomie wynosząc blisko 27% ogółu klientów PUP. W 2016 roku udział procentowy osób młodych w wieku 18-24 lata wynosił 17,5%, a w 2017 roku zmniejszył się do 15,9%. Z analizy danych wynika, iż w stosunku do 2016 roku, zwiększyła się grupa osób w wieku 55-59 lat z 12,4% do 14,1%.

Tabela 13. Udział bezrobotnych mieszkańców powiatu strzeleckiego, wg wieku w latach 2016-2017

	2016 rok		2017 rok	
	L.osób	%	L.osób	%
18-24 lata	290	17,5	220	15,9
25-34 lata	463	27,9	363	26,2
35-44 lata	281	16,9	259	18,7
45-54 lata	294	17,7	256	18,5
55-59 lat	206	12,4	195	14,1
Pow. 60 lat	124	7,5	91	6,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP

IV. 5.4. OSOBY BEZROBOTNE WG WYKSZTAŁCENIA

Istotną cechą na rynku pracy określającą możliwość uzyskania zatrudnienia jest poziom wykształcenia. W powiecie strzeleckim odnotowano zróżnicowane wykształcenie osób bezrobotnych. W toku analizy stwierdzono, iż w latach 2016-2017 najczęściej rejestrują się osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Ich udział w 2017 roku wyniósł 32,9%. Odnotowano także wysoki udział osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym wynoszący 29,4% w 2017 roku. Odsetek bezrobotnych z wykształceniem wyższym wynosił 10,2% i utrzymywał się

w badanych latach na podobnym poziomie. Obserwuje się wzrost odsetka osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym.

Tabela 14. Udział bezrobotnych mieszkańców powiatu strzeleckiego, wg wykształcenia w latach 2016-2017

	2016 rok		2017 rok	
	L.osób	%	L.osób	%
Wyższe	174	10,5	141	10,2
Policealne i średnie zawodowe	290	17,5	258	18,6
Średnie ogólnokształcące	142	8,6	123	8,9
Zasadnicze zawodowe	489	29,5	407	29,4
Gimnazjalne i niższe	563	34,0	455	32,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP

IV. 5. 5. OSOBY BEZROBOTNE WG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY

Kolejnym zagadnieniem poruszonym w niniejszym opracowaniu jest podział bezrobotnych ze względu na czas pozostawania bez pracy. Analiza dotyczyła takich kategorii pozostawania bez pracy jak: do 1 miesiąca, od 1 do 3 miesięcy, od 3 do 6 miesięcy, od 12 do 24 miesięcy i długotrwale bezrobotni zarejestrowani powyżej 24 miesięcy. W 2016 roku w powiecie strzeleckim osoby bezrobotne najczęściej pozostawały w rejestracjach PUP przez okres od 1 do 3 miesięcy (26,6%). Badania wykazały, iż udział procentowy osób zarejestrowanych w takim przedziale czasowym uległ zwiększeniu w 2017 roku. Wysoki udział przypadł również grupie osób długotrwale bezrobotnych, tj. 15,3% w 2016 roku i 18,2% w 2017 roku. Długie okresy pozostawania bez pracy mają negatywny wpływ na zdrowie, samopoczucie i niskie poczucie własnej wartości, a także wstrzymują rozwój zawodowy i niosą ryzyko dezaktualizacji umiejętności. Bezrobocie długotrwale generuje ogromne koszty socjoekonomiczne, jeśli chodzi o wydatki na bierny rynek pracy oraz wydatki związane z ubezpieczeniem społecznym.

Tabela 15. Czas pozostawania bez pracy mieszkańców powiatu strzeleckiego zarejestrowanych w PUP w 2016 i 2017 roku

Czas pozostawania bez pracy	2016 rok		2017 rok	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%
do 1 miesiąca	237	14,3	183	14,0
od 1 do 3 miesięcy	441	26,6	363	27,9
od 3 do 6 miesięcy	290	17,5	196	15,0
od 6 do 12 miesięcy	214	12,9	164	12,6
od 12 do 24 miesięcy	222	13,4	160	12,3
powyżej 24 miesięcy	254	15,3	237	18,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP

IV. 5. 6. PRZESTRZENNE ROZMIESZCZENIE ZJAWISKA BEZROBOCIA

Największy odsetek osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Opolskich stanowiły osoby mieszkające na terenie Miasta i Gminy Strzelce Opolskie. Jest to niemal połowa osób zarejestrowanych (47,6% w 2016 roku oraz 48,3% w 2017 roku). Do gmin, w których zaobserwowano zwiększenie się odsetka osób zarejestrowanych w badanym czasookresie należały: Gmina Izbicko, Gmina Leśnica, Gmina Strzelce Opolskie oraz Gmina

Ujazd. W Gminach Jemielnica, Kolonowskie i Zawadzkie nastąpiło pomniejszenie się zarówno liczby bezrobotnych jak i odsetka w skali powiatu.

Tabela 16. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Strzelcach Opolskich w latach 2016-2017

Jednostka	2016 rok		2017 rok	
	Liczba bezrobotnych	% w powiecie	Liczba bezrobotnych	% w powiecie
Gmina Izbicko	79	4,8	81	5,9
Gmina Jemielnica	158	9,5	124	9,0
Gmina Kolonowskie	122	7,4	78	5,6
Gmina Leśnica	139	8,4	125	9,0
Gmina Strzelce Opolskie	789	47,6	669	48,3
Gmina Ujazd	135	8,1	117	8,5
Gmina Zawadzkie	236	14,2	190	13,7
Powiat strzelecki	1658	100,0	1384	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

W 2016 roku w większości gmin, spory odsetek bo blisko 45% stanowiły osoby zarejestrowane krótkotrwale tj. do 1 miesiąca i od 1 do 3 miesięcy. Najwyższy odsetek tych grup łącznie w 2016 roku odnotowano w Gminie Kolonowskie i Izbicko. Udziały te uległy zmniejszeniu w 2017 roku w wymienionych gminach. Niepokojącym zjawiskiem jest wzrost udziału procentowego osób długotrwale bezrobotnych. W latach 2016-2017 odsetek osób zarejestrowanych powyżej 24 miesięcy uległ zwiększeniu w niemal wszystkich gminach powiatu za wyjątkiem Gminy Izbicko.

Mapa 8. Odsetek osób zarejestrowanych w PUP Strzelce Opolskie przez okres do 1 miesiąca wg gmin powiatu strzeleckiego w 2017 roku

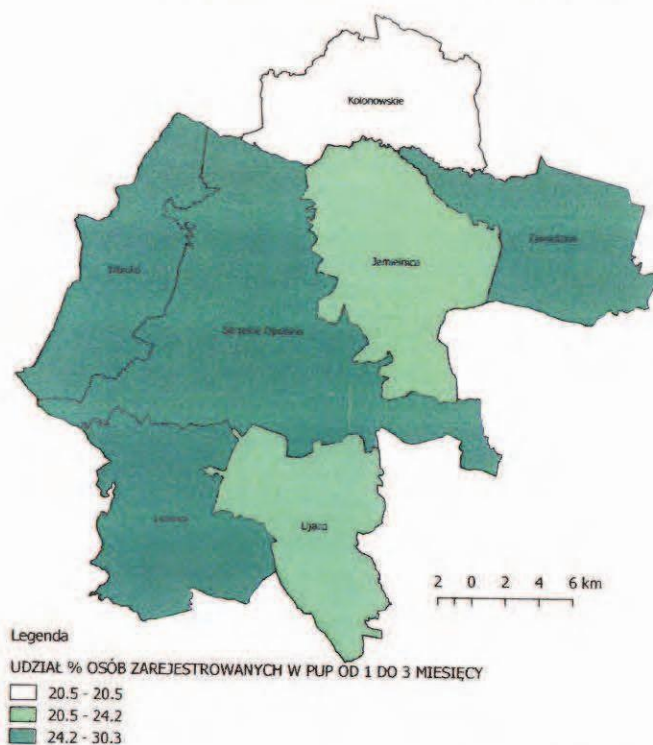
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Tabela 17. Czas pozostawania bez pracy osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Strzelce Opolskie w latach 2016-2017

2016 rok													2017 rok												
	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 6 miesięcy	od 6 do 12 miesięcy	od 12 do 24 miesięcy	powyżej 24 miesięcy	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 6 miesięcy	od 6 do 12 miesięcy	od 12 do 24 miesięcy	powyżej 24 miesięcy													
	Losób %	Losób %	Losób %	Losób %	Losób %	Losób %	Losób %	Losób %	Losób %	Losób %	Losób %	Losób %													
Gmina Izbicko	12	15,2	23	29,1	11	13,9	17	21,5	7	8,9	9	11,4	8	9,9	23	28,4	19	23,5	11	13,6	12	14,8	8	9,9	
Gmina Jemielnica	16	10,1	44	27,8	20	12,7	15	9,49	32	20,3	31	19,6	30	24,2	30	24,2	19	15,3	7	5,6	11	8,9	27	21,8	
Gmina Kolonowski ^e	23	18,9	33	27,0	22	18	15	12,3	15	12,3	14	11,5	14	17,9	16	20,5	14	17,9	10	12,8	5	6,4	19	24,4	
Gmina Leśnica	16	11,5	37	26,6	26	18,7	17	12,2	18	12,9	25	18,0	17	13,6	36	28,8	13	10,4	16	12,8	18	14,4	25	20,0	
Gmina Strzelce Opolskie	127	16,1	195	24,7	142	18	102	12,9	102	12,9	121	15,3	91	13,6	203	30,3	99	14,8	81	12,1	83	12,4	112	16,7	
Gmina Ujazd	13	9,63	36	26,7	22	16,3	17	12,6	20	14,8	27	20,0	15	12,8	26	22,2	17	14,5	17	14,5	16	13,7	26	22,2	
Gmina Zawadzkie	30	12,7	73	30,9	47	19,9	31	13,1	28	11,9	27	11,4	16	8,4	52	27,4	34	17,9	33	17,4	27	14,2	28	14,7	
Powiat strzelecki	237	14,3	441	26,6	290	17,5	214	12,9	222	13,4	254	15,3	183	14,0	363	27,9	196	15,0	164	12,6	160	12,3	237	18,2	

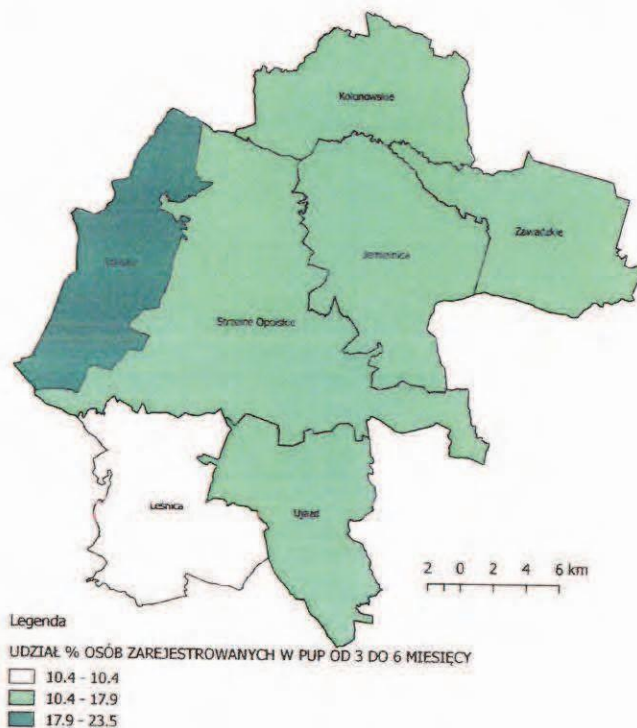
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Mapa 9. Odsetek osób zarejestrowanych w PUP Strzelce Opolskie przez okres od 1 do 3 miesięcy wg gmin powiatu strzeleckiego w 2017 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Mapa 10. Odsetek osób zarejestrowanych w PUP Strzelce Opolskie przez okres od 3 do 6 miesięcy wg gmin powiatu strzeleckiego w 2017 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Mapa 11. Odsetek osób zarejestrowanych w PUP Strzelce Opolskie przez okres od 6 do 12 miesięcy wg gmin powiatu strzeleckiego w 2017 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Mapa 12. Odsetek osób zarejestrowanych w PUP Strzelce Opolskie przez okres od 12 do 24 miesięcy wg gmin powiatu strzeleckiego w 2017 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Mapa 13. Odsetek osób zarejestrowanych w PUP Strzelce Opolskie przez okres powyżej 24 miesięcy wg gmin powiatu strzeleckiego w 2017 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Spośród wszystkich gmin powiatu strzeleckiego, najwyższy odsetek osób zarejestrowanych w PUP w wieku 18-24 lata w 2017 roku odnotowano w Gminie Jemielnica (21,0%). Kolejno wśród osób w wieku 25-34 lata, odnotowano najwyższy odsetek wśród gmin w Gminach Leśnica i Zawadzkie. Biorąc pod uwagę grupę wiekową 55-59 lat, najwyższy odsetek bezrobotnych odnotowano w Gminach Kolonowskie i Zawadzkie. Z kolei w grupie wiekowej bezrobotnych powyżej 60 lat, najwyższy odsetek odnotowano w Gminach Jemielnica i Zawadzkie.

Tabela 18. Wiek osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Strzelce Opolskie w latach 2016-2017

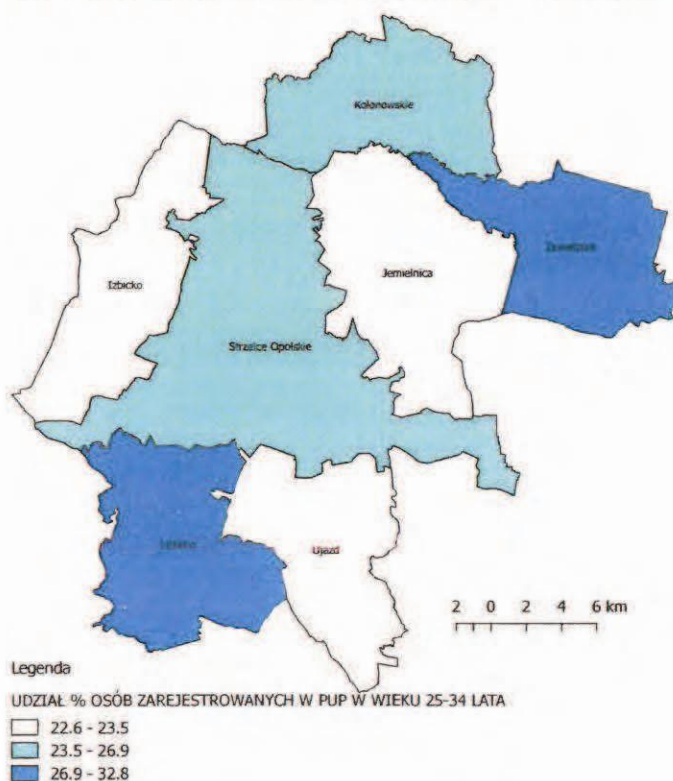
		2016 rok												2017 rok											
		18-24 lat		25-34 lat		35-44 lat		45-54 lat		55-59 lat		pow 60lat		18-24 lat		25-34 lat		35-44 lat		45-54 lat		55-59 lat		pow 60lat	
		L.osób	%	L.osób	%	L.osób	%	L.osób	%	L.osób	%	L.osób	%	L.osób	%	L.osób	%	L.osób	%	L.osób	%	L.osób	%	L.osób	%
Gmina																									
Izbicko		16	20,3	20	25,3	13	16,5	10	12,7	15	19,0	5	6,3	14	17,3	19	23,5	15	18,5	18	22,2	11	13,6	4	4,9
Gmina																									
Jemielnica		28	17,7	33	20,9	25	15,8	34	21,5	23	14,6	15	9,5	26	21,0	28	22,6	22	17,7	20	16,1	19	15,3	9	7,3
Gmina																									
Kolonowskie		16	13,1	38	31,1	18	14,8	21	17,2	23	18,9	6	4,9	5	6,4	21	26,9	12	15,4	22	28,2	13	16,7	5	6,4
Gmina																									
Leśnica		27	19,4	44	31,7	26	18,7	17	12,2	15	10,8	10	7,2	20	16,0	41	32,8	26	20,8	15	12,0	16	12,8	7	5,6
Gmina																									
Strzelce Opolskie		135	17,1	236	29,9	139	17,6	120	15,2	96	12,2	62	7,9	111	16,6	171	25,6	135	20,2	113	16,9	95	14,2	44	6,6
Gmina																									
Ujazd		29	21,5	26	19,3	26	19,3	34	25,2	14	10,4	6	4,4	17	14,5	27	23,1	22	18,8	34	29,1	10	8,5	7	6,0
Gmina																									
Zawadzkie		39	16,5	66	28,0	34	14,4	58	24,6	20	8,5	19	8,1	27	14,3	56	29,6	27	14,3	33	17,5	31	16,4	15	7,9
Powiat																									
strzelecki		290	17,5	463	27,9	281	16,9	294	17,7	206	12,4	123	7,4	220	15,9	363	26,2	259	18,7	255	18,4	195	14,1	91	6,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Mapa 14. Odsetek osób zarejestrowanych w PUP Strzelce Opolskie w wieku 18-24 lata wg gmin powiatu strzeleckiego w 2017 roku

Mapa 15. Odsetek osób zarejestrowanych w PUP Strzelce Opolskie w wieku 25-34 lata wg gmin powiatu strzeleckiego w 2017 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Mapa 16. Odsetek osób zarejestrowanych w PUP Strzelce Opolskie w wieku 35-44 lata wg gmin powiatu strzeleckiego w 2017 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Mapa 17. Odsetek osób zarejestrowanych w PUP Strzelce Opolskie w wieku 45-54 lata wg gmin powiatu strzeleckiego w 2017 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Mapa 18. Odsetek osób zarejestrowanych w PUP Strzelce Opolskie w wieku 55-59 lat wg gmin powiatu strzeleckiego w 2017 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

IV. 5.7. FORMY AKTYWIZACJI OSÓB BEZROBOTNYCH

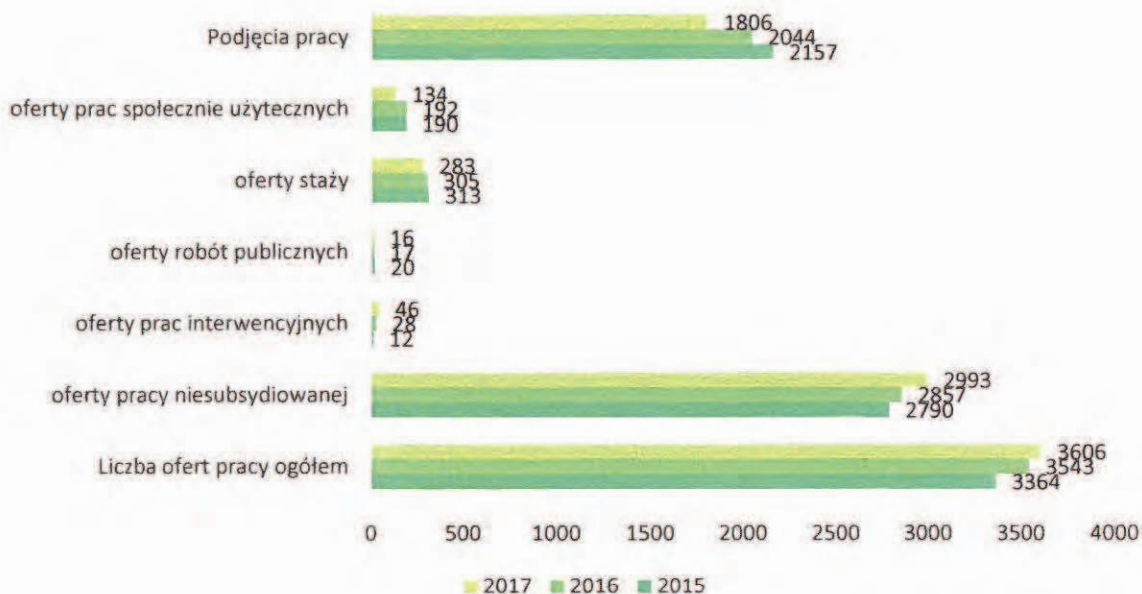
W Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelcach Opolskich w 2017 roku zgłoszono 3606 ofert pracy. W wyniku podjęcia pracy zostało wyrejestrowanych 1806 osób. Jest to liczba mniejsza niż w 2016 czy 2015 roku (2016 rok - 2044 osoby, a 2015 rok – 2157 osób).

W Powiatowym Urzędzie Pracy dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy, realizowane są różne formy aktywizacji bezrobotnych i poszukujących pracy, jak: pośrednictwo pracy krajowe, z obszaru Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego, refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, dofinansowanie wynagrodzeń za zatrudnionych pracowników 50+, prace interwencyjne, poradnictwo zawodowe, w tym poradnictwo indywidualne, grupowe i szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy bon zatrudnieniowy i bon na zasiedlenie, bon szkoleniowy i bon stażowy, zwrot kosztów opieki nad dzieckiem, staże, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, dofinansowanie studiów podyplomowych, stypendium z tytułu podjęcia dalszej nauki, szkolenia dla bezrobotnych.

W latach 2015-2017 do PUP zgłaszano rocznie ponad 3000 ofert pracy. Na poniższym wykresie przedstawiono liczbę zgłoszonych ofert w podziale na oferty prac

interwencyjnych, robót publicznych, staży i prac społecznie użytecznych w porównaniu do podjęć pracy. Widać wyraźnie, iż rokrocznie zwiększa się liczba ofert pracy, a zmniejsza się liczba osób, które podejmują pracę i wyrejestrowują się z tego powodu z Urzędu Pracy.

Wykres 8. Oferty pracy oraz podjęcia pracy ogółem wg Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Opolskich w latach 2015-2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP

IV. 5.8. PROJEKTY REALIZOWANE W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

Europejski Fundusz Społeczny (EFS) jest głównym Instrumentem wspierającym działania podejmowane w ramach Europejskiej Strategii Zatrudnienia oraz rocznych wytycznych w sprawie zatrudnienia. Realizacji Europejskiej Strategii Zatrudnienia i wytycznych służy także współfinansowana z EFS Inicjatywa Wspólnotowa EQUAL. Inicjatywa ta jest poświęcona przeciwdziałaniu dyskryminacji i nierówności na rynku pracy. Zadania Europejskiego Funduszu Społecznego precyzuje Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1784/1999/WE. Zgodnie z nim działania w ramach EFS powinny być zorientowane na zapobieganie i przeciwdziałanie bezrobociu oraz na rozwijanie potencjału kadrowego i integrację społeczną rynku pracy. Rozporządzenie 1784/99 określa również obszary wsparcia w ramach, których koncentruje się pomoc EFS oraz definiuje kryteria kwalifikujące do objęcia pomocą strukturalną.¹³

Projekty realizowane w latach 2015-2018:

¹³ <http://pup-strzelce.pl/strona/projekty-efs/143>

1. Projekt: „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie strzeleckim” – edycja I z 2015 roku, edycja II z 2016 roku, edycja III z 2017 roku i edycja IV z 2018 roku. W Ramach Edycji III projektu realizowanej w 2017 roku, wsparciem objęto 102 osoby, w tym 67 kobiet. Celem głównym projektu było zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 roku życia pozostających bez pracy. Stażami objęto 80 osób, szkoleniami objęto 10 osób, a dotacjami 12 osób.
2. „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, w tym zwłaszcza znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie strzeleckim” - edycja I z 2015 roku, edycja II z 2016 roku, edycja III z 2017 roku i edycja IV z 2018 roku. Oś priorytetowa 7 Konkurencyjny rynek pracy. Grupa docelowa: osoby powyżej 29 roku życia pozostające bez pracy, zarejestrowane w PUP w Strzelcach Opolskich jako bezrobotne (należące do I lub II profilu pomocy), zwłaszcza osoby znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. W ramach projektu przewidziano wsparcie w postaci: pośrednictwa, staży, szkoleń indywidualnych, jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej (w każdej edycji). W Edycji III z 2017 roku stażami objęto 70 osób, szkoleniami 10 osób, dotacjami 17 osób, pracami interwencyjnymi 5 osób.
3. „Kadry dojrzałe do zmian” - projekt realizowany przez firmę bit Polska Sp. z o.o. w partnerstwie z PUP w Opolu, PUP w Strzelcach Opolskich, Wyższą Szkołą Pedagogiczną TWP w Warszawie oraz partnerem zagranicznym ISOP Innovative Socialprojekte GmbH z Austrii. Cel projektu: Poprawa współpracy podmiotów działających w obszarze zatrudnienia oraz integracji i pomocy społecznej z przedsiębiorcami w zakresie ułatwiania wchodzenia na rynek pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, w szczególności młodzieży powyżej 15 roku życia oraz osób 50+. Projekt realizowany od 01.12.2012 do 31.03.2015 roku.

IV. 6. ZDROWIE

Zdrowie jest jedną z podstawowych wartości w życiu człowieka, chronioną przez państwo poprzez narzędzia polityki społecznej w zakresie ochrony zdrowia, stanowi ono wartość indywidualną, ale również dobro społeczne, postrzegane jest jako kapitał i najlepsza inwestycja. Zdrowe społeczeństwo jest wizytówką samorządu lokalnego, dlatego dobrze funkcjonująca, odpowiadająca potrzebom społeczności lokalnej opieka zdrowotna jest priorytetem całej polityki społecznej.

Planowanie społeczne w obszarze polityki zdrowotnej wymaga rzetelnej, profesjonalnej diagnozy sytuacji zdrowotnej mieszkańców, jak również analizy dostępności usług medycznych, w tym specjalistycznych w powiecie strzeleckim.

W powiecie strzeleckim funkcjonują placówki medyczne, które realizują świadczenia w ramach umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia oraz podmioty prywatne działające komercyjnie. Wg informatora medycznego na terenie powiatu działają: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MED-PIAST s.c. w Strzelcach Opolskich, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MED-IZB w Izbicku, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ZDROWIE

w Kadłubie, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ZDROWIE w Strzelcach Opolskich, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEDAM w Błotnicy Strzeleckiej, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Rehabilitacja Medyczna w Strzelcach Opolskich, Gabinet Dermatologii i Kosmetyki Lekarskiej DERMINA w Strzelcach Opolskich, Laboratorium Analityczne LAB w Zawadzkiem z 3 punktami pobrań w innych miejscowościach. Wymienione powyżej placówki posiadają kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Główną instytucją w zakresie ochrony zdrowia jest Szpital Powiatowy w Strzelcach Opolskich. Został on powołany z dniem 1 października 1973 roku, na mocy Uchwały Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Strzelcach Opolskich jako ZOZ w Strzelcach Opolskich, nad którym nadzór sprawował Wydział Zdrowia i Opieki Społecznej Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Strzelcach Opolskich. W ramach Zespołu Opieki Zdrowotnej szpital zaczął zarządzać ośrodkami zdrowia, przychodniami ogólnodostępnymi i przyzakładowymi oraz pogotowiem ratunkowym, z całego powiatu strzeleckiego. Posiadał w swoich strukturach także szpitale w Leśnicy i Zawadzkiem. W roku 1995 Szpital Rejonowy w Leśnicy został przekształcony w filię Domu Pomocy Społecznej. Szpital Rejonowy w Zawadzkiem od 2000 roku funkcjonował jako Zakład Opiekuńczo-Leczniczy i Rehabilitacji Neurologicznej, a w 2005 został zamknięty. Od 1 stycznia 1999 roku, po zmianie przepisów dotyczących zakładów opieki zdrowotnej, Szpital zaczął funkcjonować jako samodzielny zakład opieki zdrowotnej pod nadzorem Wojewody Opolskiego, a od 23 listopada 1999 roku pod nadzorem Rady Powiatu Strzeleckiego. Wszystkie należące do struktur ZOZ przychodnie ogólnodostępne i przyzakładowe oraz ośrodki zdrowia zostały przekazane Starostwu Powiatowemu w Strzelcach Opolskich i dzisiaj są samodzielnymi zakładami. Zaczęto jednak sukcesywnie organizować poradnie przyszpitalne, a od 2005 roku Szpital świadczy usługi z zakresu nocnej i świątecznej podstawowej opieki zdrowotnej. Obecna nazwa Szpital Powiatowy im. Prałata J. Głowatzkiego funkcjonuje od 2010 roku.¹⁴ W szpitalu znajdują się oddziały: wewnętrzny, anestezjologii i intensywnej terapii, chirurgii ogólnej, ginekologiczno-położniczy, dziecięcy, noworodkowy, szpitalny oddział ratunkowy oraz poradnie i pracownie.

Wg danych z Głównego Urzędu Statystycznego na terenie powiatu strzeleckiego w 2017 roku znajdowało się 40 podmiotów ambulatoryjnych–przychodni świadczących podstawową i specjalistyczną opiekę zdrowotną. Dane za lata 2015-2017 wskazały rosnącą liczbę przychodni, zarówno w powiecie strzeleckim jak i w niektórych powiatach woj. Opolskiego.

Tabela 19. Przychodnie w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w powiatach woj. opolskiego w latach 2015-2017

Powiat	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Powiat brzeski	49	50	49
Powiat głubczycki	21	21	20
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	54	53	54
Powiat kluczborski	37	37	38

¹⁴ <http://www.szpital.strzelce-op.pl/pl/9>

Powiat namysławski	19	21	21
Powiat nyski	70	67	66
Powiat oleski	26	26	27
Powiat opolski	64	66	63
Powiat prudnicki	23	24	26
Powiat strzelecki	36	37	40
Powiat m. Opole	110	109	110

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W Gminie Strzelce Opolskie liczba przychodni w latach 2015-2017 wzrosła z 24 do 28. W pozostałych gminach powiatu liczba przychodni nie mieniła się zasadniczo.

Tabela 20. Przychodnie w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w gminach powiatu strzeleckiego w latach 2015-2017

Gmina	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Gmina Izbicko	1	1	1
Gmina Jemielnica	1	1	1
Gmina Kolonowskie	1	1	1
Gmina Leśnica	2	1	2
Gmina Strzelce Opolskie	24	26	28
Gmina Ujazd	1	1	1
Gmina Zawadzkie	6	6	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W powiecie strzeleckim nie zmieniła się liczba aptek ogólnodostępnych, wynosząca 22. Apteka, to placówka ochrony zdrowia publicznego, w której osoby uprawnione świadczą usługi farmaceutyczne obejmujące zadania określone w ustawie¹⁵.

Tabela 21. Liczba aptek ogólnodostępnych w powiatach woj. opolskiego w latach 2015-2017

	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Powiat brzeski	24	28	30
Powiat głubczycki	11	13	17
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	28	28	25
Powiat kluczborski	26	27	26
Powiat namysławski	14	14	13
Powiat nyski	44	43	49
Powiat oleski	26	29	28
Powiat opolski	31	32	29
Powiat prudnicki	17	18	17
Powiat strzelecki	22	22	22
Powiat m. Opole	51	54	58

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

¹⁵ Ustawa "Prawo farmaceutyczne" z dnia 6 września 2001 roku,

IV. 7. WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIELĘCZY ZASTĘPCZEJ

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej podzieliła kompetencje między samorząd gminny i powiatowy. Praca z rodziną biologiczną należy do zadań własnych gmin, a pieczę zastępczą organizuje powiat.

Ważne jest, aby położyć szczególny nacisk na pracę z rodziną biologiczną, przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze, bowiem umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno być ostatecznością. Gminy powinny wykorzystać wszystkie możliwe formy wsparcia dla rodzin biologicznych, nieradzących sobie opiekuńczo - wychowawczo. W przypadku kiedy rodzice nie wypełniają prawidłowo swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych, dochodzi do zaniedbań, a rolą państwa jest pomoc rodzinie i stworzenie warunków do prawidłowego rozwoju dziecka. Taka pomoc, może odbywać się w formie pracy z rodziną lub pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Oprócz tego, rodziny wymagające pomocy mogą zostać objęte pomocą asystenta. Asystent prowadzi pracę z rodziną poprzez realizację planu pracy we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, udzielanie pomocy w poprawie sytuacji życiowej rodziny – zwłaszcza w prowadzeniu gospodarstwa domowego, udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych oraz wspieranie aktywności społecznej rodziny, udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej, motywowanie do udziału w zajęciach grupowych mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych, udzielanie wsparcia dzieciom, podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.

W celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Placówki wsparcia dziennego współpracują z rodzicami, opiekunami prawnymi a także placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. Pobyt w placówce jest dobrowolny i bezpłatny. Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie opiekuńczej, specjalistycznej lub pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę. Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

W sytuacji gdy dziecko pozbawione zostało opieki rodzicielskiej, należy mu zapewnić opiekę w pieczy zastępczej. Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku, o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, system pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. W myśl w/w ustawy, pieczę zastępcza sprawowana jest w formie rodzinnej (rodzina zastępcza) i instytucjonalnej (placówki opiekuńczo-wychowawcze). Rodzinna pieczę zastępcza jest formą zapewnienia opieki dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.

Aby zapewnić realizację tych założeń opracowano Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020 w Powiecie Strzeleckim przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/374/18 Rady Powiatu Strzeleckiego z dnia 28 lutego 2018 roku.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Strzeleckiego na lata 2018 - 2020 wyznacza nowe kierunki działania oraz zakłada kontynuację działań uznanych za potrzebne i wartościowe. Dziecku, które musi znaleźć się poza rodziną biologiczną należy stworzyć dogodne warunki najbardziej zbliżone do rodzinnych, niezależnie na jak długo trafia do innych form opieki zastępczej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Strzeleckim opracowało powyższy Program tak, aby móc skutecznie i efektywnie pomagać dziecku, któremu rodzice biologiczni nie są w stanie zapewnić właściwej opieki. Realizacja programu uzależniona jest od wysokości środków przekazanych jednostce w planie finansowym na dany rok budżetowy. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020 ma charakter otwarty i jeśli na podstawie bieżącej oceny dokumentu uzna się, że wymaga on modyfikacji, dokonana zostanie aktualizacja przyjętych w nim założeń.

Starosta Strzelecki Zarządzeniem Nr 30/2017 z dnia 15.03.2017 roku organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Strzeleckim wyznaczył Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich.

Realizacja zadań przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wynikających z Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka
- Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinie o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej
- Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka
- Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby
- Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych
- Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi
- Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej
- Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.

- Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.
- Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno – pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę.
- Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka
- Zapewnianie rodzicom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.
- Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukania dla nich rodzin przysposabiających.
- Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.
- Organizator rodzinnej pieczy zastępczej wyznacza koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
- Wytaczanie na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych.

IV. 7.1. RODZINY ZASTĘPCZE¹⁶

Na terenie powiatu strzeleckiego funkcjonowało w 2016 roku łącznie 67 rodzin zastępczych, a w 2017 roku 66 rodzin zastępczych. W głównej mierze to rodziny spokrewnione z dzieckiem tj. 44 rodziny. Na terenie powiatu funkcjonują również rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe oraz po jednej rodzinie specjalistycznej, pełniące funkcję pogotowania rodzinnego i 1 rodzinny dom dziecka. W latach 2016-2017, 28 rodzin pochodziło z terenu Gminy Strzelce Opolskie, 13 rodzin z terenu Gminy Zawadzkie (12 w 2017 roku), 9 z Gminy Kolonowskie, 8 z Gminy Jemielnica, 4 z Gminy Izbicko, 3 z Gminy Ujazd oraz 2 z Gminy Leśnica. Na terenie Gminy Zawadzkie funkcjonowała także rodzina zastępcza specjalistyczna. Na terenie Gminy Izbicko w latach 2016-2017 funkcjonowały łącznie 4 rodziny zastępcze w tym 3 rodziny spokrewnione z dzieckiem i 1 rodzina zastępcza zawodowa. W Gminie Jemielnica prócz 4 rodzin spokrewnionych w 2017 roku oraz 3 rodzin niezawodowych funkcjonowało również pogotowie rodzinne.

¹⁶ Dane dotyczące liczby rodzin zastępczych oraz dzieci przebywających w tych rodzinach dotyczą stanu na dzień 31.12.2016 i 2017 roku i pochodzą z informacji i sprawozdań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich. Dane dotyczące rodzin, które były objęte pomocą asystenta rodziny pochodzą ze sprawozdań ocena zasobów pomocy społecznej otrzymanych od ośrodków pomocy społecznej z każdej gminy.

**Tabela 22. Rodziny zastępcze na terenie powiatu strzeleckiego w latach 2016-2017
wg typu i miejscowości**

Powiat strzelecki	L. rodzin ogółem		Liczba rodzin spokrewnionych z dzieckiem		Liczba rodzin zastępczych niezawodowych		Liczba rodzin zastępczych zawodowych		Liczba rodzin zastępczych specjalistycznych (S), pełniących funkcję pogotowia rodzinnego (P) i Rodzinny Dom Dziecka (R)	
	2016 rok	2017 rok	2016 rok	2017 rok	2016 rok	2017 rok	2016 rok	2017 rok	2016 rok	2017 rok
Gmina Izbicko	4	4	3	3	0	0	1	1	0	0
Gmina Jemielnica	8	8	6	4	3	3	0	0	1 (P)	1 (P)
Gmina Kolonowskie	9	9	7	5	4	3	1	1	0	0
Gmina Leśnica	2	2	3	2	0	0	0	0	0	0
Gmina Strzelce Opolskie	28	28	17	23	3	2	2	2	1 (R)	1 (R)
Gmina Ujazd	3	3	0	0	3	3	0	0	0	0
Gmina Zawadzkie	13	12	8	7	3	3	1	1	1 (S)	1 (S)
Powiat strzelecki	67	66	44	44	16	14	5	5	3	3
%	100,0	100,0	65,7	66,7	23,9	21,2	7,5	7,6	4,5	4,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR

Mapa 19. Liczba rodzin zastępczych wg gmin powiatu strzeleckiego w 2017 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR

Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie powiatu wynosiła w 2016 roku 111 i zmniejszyła się do 104 w 2017 roku. Połowa ogólnej liczby dzieci funkcjonuje w rodzinach spokrewnionych (52,9% w 2016 roku i 41,4% w 2017 roku).

Tabela 23. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych wg typów, na terenie powiatu strzeleckiego w latach 2016 i 2017

	L. dzieci ogółem	Dzieci w rodzinach spokrewnionych z dzieckiem		Dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych		Dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych		Dzieci w rodzinach zastępczych specjalistycznych (S), pełniących funkcję pogotowia rodzinnego (P) i Rodzinnym Domu Dziecka (R)	
		L. dzieci	%	L. dzieci	%	L. dzieci	%	L. dzieci	%
2016 rok	111	55	52,9	22	19,8	19	17,1	15	13,5
2017 rok	104	46	41,4	24	23,1	20	19,2	14	13,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR

Do głównych przyczyn umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej w latach 2016-2017 należały: alkoholizm rodziców lub sprawowanie opieki nad dzieckiem pod wpływem alkoholu oraz przemoc w rodzinie. Przyczynami takich zdarzeń była również bezradność opiekuńczo wychowawcza rodziców, pobyt zagranicą jednego z rodziców czy też porzucenie. Dokładne zestawienie zawiera poniższa tabela.

Tabela 24. Przyczyny umieszczeń dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Strzeleckiego w latach 2016-2017

	2016 rok	2017 rok
Sieroctwo	0	2
Sprawowanie opieki nad dzieckiem pod wpływem alkoholu, nadużywanie alkoholu	8	5
Przemoc w rodzinie	5	0
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	2	1
Niepełnosprawność co najmniej jednego z rodziców	0	0
Ubóstwo	0	0
Bezrobocie	0	0
Nieodpowiednie warunki mieszkaniowe	0	1
Porzucenie dziecka	2	0
Pobyt za granicą co najmniej jednego z rodziców	0	1
Małoletnie matki	2	1
Pobyt rodzica w zakładzie karnym	0	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR

IV. 7.2. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wymienia następujące formy instytucjonalnej pieczy zastępczej: placówki opiekuńczo – wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo - terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne. Placówkę opiekuńczo – wychowawczą prowadzi powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania. Powiat Strzelecki nie posiada na swoim terenie placówek opiekuńczo-

wychowawczych w związku z tym, poszukuje miejsc dla małoletnich w placówkach znajdujących się na terenie innych powiatów, także poza województwem opolskim.

Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2015-2017:

-od 01 stycznia 2015r. do 31 grudnia 2015 r. – 16

-od 01 stycznia 2016r. do 31 grudnia 2016 r. – 18

-od 01 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. - 13

IV. 7.3. ASYSTENT RODZINY

Wg danych z oceny zasobów ośrodków pomocy społecznej w 2015 roku, łączna liczba rodzin objęta pracą asystentów rodziny na terenie powiatu strzeleckiego wynosiła 101, w tym 30 na terenie Gminy Zawadzkie, po 20 na terenie Gmin Jemielnica i Strzelce Opolskie, 14 na terenie Gminy Kolonowskie, 10 na terenie Gminy Izbicko oraz 7 na terenie Gminy Leśnica. W 2016 roku łączna liczba omawianych rodzin zwiększyła się do 107, a w 2017 roku do 126. W Gminie Ujazd w 2015 roku nie zatrudniano asystenta rodziny. Rok później zatrudniony asystent objął pomocą 7 rodzin, a w 2017 roku objął już 11 rodzin. Dane wskazują, że w skali powiatu oraz w poszczególnych gminach rośnie zapotrzebowanie na usługi asystenta rodziny.

Tabela 25. Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny w powiecie strzeleckim w latach 2015-2017

l. rodzin	2015 rok		2016 rok		2017 rok	
	Liczba rodzin	%	Liczba rodzin	%	Liczba rodzin	%
Gmina Izbicko	10	9,9	12	11,2	12	9,5
Gmina Jemielnica	20	19,8	19	17,8	19	15,1
Gmina Kolonowskie	14	13,9	10	9,3	12	9,5
Gmina Leśnica	7	6,9	9	8,4	11	8,7
Gmina Strzelce Opolskie	20	19,8	28	26,2	30	23,8
Gmina Ujazd	0	0,0	7	6,5	11	8,7
Gmina Zawadzkie	30	29,7	22	20,6	31	24,6
Powiat strzelecki	101	100,0	107	100,0	126	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR

IV. 7.4. POMOC DLA OSÓB USAMODZIELNIANYCH

Usamodzielnienie to długotrwały proces wychowawczy, który wprowadza osobę usamodzielnianą do podjęcia samodzielnego, dojrzałego życia i integracji ze środowiskiem lokalnym. Proces usamodzielnienia rozpoczyna się na rok przed osiągnięciem pełnoletności przez osobę usamodzielnianą od złożenia wniosku o wyznaczenie opiekuna programu usamodzielnienia i w zależności od sytuacji życiowej wychowanka, może trwać najpóźniej do momentu osiągnięcia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia.

Usamodzielniony wychowanek to osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając na podstawie postanowienia sądu w pieczy zastępczej (rodzina zastępcza, placówka opiekuńczo-wychowawcza, regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna), specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, specjalnym ośrodku socjoterapii (który zapewnia całodobową opiekę), schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym.

Osoba usamodzielniana zostaje objęta pomocą mającą na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną (udzielanie porad, kierowanie do odpowiednich instytucji, pomoc w załatwieniu spraw urzędowych, pomoc w pisaniu podań, wspieranie w kontaktach z rodziną i środowiskiem lokalnym, motywowanie do kontynuowania nauki i podnoszenia kwalifikacji) a także:

- pomocą pieniężną na kontynuowanie nauki,
- jednorazową pomocą pieniężną na usamodzielnienie,
- pomocą rzeczową na zagospodarowanie,
- pomocą w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych ten rodzaj pomocy polega na umożliwieniu zamieszkania w mieszkaniu chronionym, poparciu wniosku o przydział mieszkania z zasobów gminy, pomoc w zamieszkaniu w internacie,
- pomocą w uzyskaniu zatrudnienia ten rodzaj pomocy polega na wspieraniu wychowanka w zdobyciu kwalifikacji zawodowych, uzyskaniu odpowiedniego wykształcenia zgodnie z możliwościami i dążeniami, zachęcaniu do udziału w szkoleniach aktywujących,
- motywowaniu do poszukiwania pracy, pomocy w załatwieniu spraw formalno-prawnych dotyczących podjęcia zatrudnienia, pomocy i doradzaniu jak należy przygotować dokumenty aplikacyjne, w jaki sposób prowadzić rozmowy z pracodawcą, jak kreować swój wizerunek jako przyszłego pracownika (autoprezentacja),
- pomocą prawną i psychologiczną.

IV. 8. ZJAWISKA I PROBLEMY W POMOCY SPOŁECZNEJ

Zadania pomocy społecznej w gminach wchodzących w skład powiatu strzeleckiego wykonuje 7 ośrodków pomocy społecznej: Ośrodek Pomocy Społecznej w Jemielnicy, Ośrodek Pomocy Społecznej w Izbicku, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolonowskim, Ośrodek Pomocy Społecznej w Leśnicy, Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich, Ośrodek Pomocy Społecznej w Ujeździe, Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawadzkiem.

Do zadań ośrodków pomocy społecznej należy udzielanie pomocy osobom, rodzinom i grupom społecznym, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej.

Do pomocy osobom/rodzinom wymagającym wsparcia społecznego w rozwiązywaniu ich problemów Ustawodawca (Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku) upoważnił ośrodki pomocy społecznej oraz określił zadania tych ośrodków względem mieszkańców, których należy wesprzeć świadczeniami socjalnymi oraz pracą socjalną. Osoby/rodziny ubiegające się o świadczenia z pomocy społecznej, w tym wsparcie

finansowe (udzielenie zasiłku w postaci pomocy finansowej) powinny spełniać warunki określone w Ustawie o pomocy społecznej. Mowa tu o narzuconym przez Ustawodawcę kryterium dochodowym na osobę w gospodarstwie domowym w rozumieniu ustawy oraz kryterium dochodowym na osobę samotnie prowadzącą gospodarstwo domowe. Ustawodawca określił również inne przesłanki, które uprawniają do korzystania z systemu pomocy społecznej – zostały wskazane przyczyny przyznania pomocy. Innymi słowy, Ustawodawca określił problemy społeczne, które uprawniają do korzystania ze świadczeń socjalnych.

Zgodnie z art. 7 Ustawy o pomocy społecznej udzielana jest pomoc osobom/rodzinom w szczególności z powodu: 1) ubóstwa; 2) sieroctwa; 3) bezdomności; 4) bezrobocia; 5) niepełnosprawności; 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby; 7) przemocy w rodzinie; 7a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi; 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności; 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych; 10) (uchylony) 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach; 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; 13) alkoholizmu lub narkomanii; 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej; 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

IV. 8.1. OGÓLNA LICZBA OSÓB I RODZIN KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIA

Poniższe dane pochodzą ze sprawozdań: „Ocena zasobów pomocy społecznej” poszczególnych ośrodków pomocy społecznej, które obejmowały czasookres 2015-2017.

Dane dotyczące liczby rodzin, które były objęte pomocą społeczną wskazują na zmniejszanie się tej liczby w latach 2015-2017. Początkowo łącznie 1560 rodzin w skali powiatu było objętych wsparciem. W 2017 roku liczba ta zmniejszyła się do 1424. Nieco ponad 40% to rodziny korzystające z pomocy społecznej w Gminie Strzelce Opolskie. Kolejno prawie 20% to rodziny z terenu Gminy Zawadzkie, 11,4% stanowiły rodziny z Gminy Jemielnica. Dokładne dane zawiera tabela.

Tabela 26. Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie w latach 2015-2017 wg gmin powiatu strzeleckiego

	2015 rok				2016 rok				2017 rok			
	Liczba rodzin	%	Liczba osób	%	Liczba rodzin	%	Liczba osób	%	Liczba rodzin	%	Liczba osób	%
Gmina Izbicko	66	4,2	105	4,8	77	5,4	113	5,7	72	5,1	128	6,7
Gmina Jemielnica	163	10,4	194	8,9	161	11,2	194	9,8	163	11,4	187	9,7

Gmina Kolonowskie	148	9,5	197	9,1	130	9,0	177	8,9	148	10,4	169	8,8
Gmina Leśnica	93	6,0	139	6,4	78	5,4	121	6,1	69	4,8	101	5,3
Gmina Strzelce Opolskie	687	44,0	848	39,1	599	41,6	711	35,8	575	40,4	654	34,1
Gmina Ujazd	115	7,4	169	7,8	122	8,5	178	9,0	113	7,9	164	8,6
Gmina Zawadzkie	288	18,5	518	23,9	272	18,9	494	24,8	284	19,9	515	26,9
Powiat strzelecki	1560	100,0	2170	100,0	1439	100,0	1988	100,0	1424	100,0	1918	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OZ

Analiza dynamiki zjawiska wskazała, że spadek liczby rodzin (pomiędzy 2015 a 2017 rokiem), które korzystały z pomocy społecznej dokonał się w Gminach: Leśnica, Strzelce Opolskie, Ujazd i Zawadzkie. Niewielki wzrost liczby rodzin odnotowano w Gminie Izbicko, a stałą liczbę odnotowano w Gminach Jemielnica i Kolonowskie.

Z kolei liczba osób, którym przyznano świadczenia w skali powiatu wyniosła w 2015 roku 2170 i zmniejszyła się do 1918 w 2017 roku. Analiza danych wskazała, że nastąpił wzrost liczby osób, którym przyznano świadczenie w Gminie Izbicko. W pozostałych gminach nastąpił spadek liczby osób wspieranych przez ośrodki pomocy społecznej.

IV. 8.2. PROBLEMY SPOŁECZNE

Kolejnym elementem przeprowadzonej diagnozy jest próba określenia, w jakim stopniu odnotowane w ustawie o pomocy społecznej dysfunkcje i problemy społeczne dotyczyły mieszkańców powiatu strzeleckiego. Dokonana analiza problemów społecznych polegała na opisie głównych dysfunkcji rodzin korzystających z pomocy społecznej w podziale na miejsce zamieszkania tych rodzin w gminach powiatu strzeleckiego w latach 2015-2017. Zaprezentowana poniżej tabela, zawiera wybrane problemy społeczne i udział rodzin borykających się z danym problemem, w stosunku do ogółu rodzin korzystających z pomocy społecznej. Poniższa tabela będzie stanowić odnośnik do opisanych (wybranych) problemów społecznych.

Tabela 27. Liczba oraz udział procentowy rodzin korzystających z pomocy społecznej wg wybranych problemów społecznych w ogólnej liczbie rodzin korzystających z ośrodków pomocy społecznej (2015 - 2017)

	2015 rok		2016 rok		2017 rok	
	Liczba rodzin	%	Liczba rodzin	%	Liczba rodzin	%
Ubóstwo	718	46,0	664	46,1	564	39,6
Bezdomność	66	4,2	67	4,7	61	4,3
Bezrobocie	645	41,3	577	40,1	490	34,4
Niepełnosprawność	689	44,2	665	46,2	639	44,9
Długotrwała choroba	876	56,2	760	52,8	883	62,0
Bezradność w sprawach opiekuńczo-	313	20,1	332	23,1	263	18,5

wychowawczych						
Przemoc	27	1,7	32	2,2	36	2,5
Alkoholizm	161	10,3	144	10,0	123	8,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych

Ubóstwo

Kwestia ubóstwa – jego zasięgu, przyczyn, konsekwencji i sposobów przeciwdziałania – jest jednym z najpoważniejszych wyzwań rozwojowych współczesnego świata. Ustawa o pomocy społecznej definiuje ten termin jako nieosiągnięcie określonego kryterium dochodowego, co oznacza w praktyce biedę i brak możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb. Niewątpliwie, jest to również jedna z podstawowych przyczyn ubiegania się o pomoc społeczną dla rodzin.

Łączna liczba rodzin które otrzymały pomoc z tego tytułu w powiecie strzeleckim wynosiła w 2015 roku 718 stanowiąc 46,0% ogółu rodzin, a w 2017 roku liczba ich wynosiła 564 (39,6%). Widać więc, że ogólna liczba rodzin była wysoka, bowiem niemal połowa rodzin, które korzystały z pomocy społecznej, są wspierane właśnie z tego tytułu. Pozytywnym faktem staje się również malejąca liczba rodzin ubogich, które w 2017 roku stanowiły już 39,6% ogółu.

Analiza danych za 2015 rok wskazała, że z ogólnej liczby rodzin ubogich w powiecie, największą część stanowiły rodziny zamieszkałe na terenie Gmin Strzelce Opolskie (25,5%) oraz Gminy Zawadzkie (24,0%). Z kolei w 2017 roku ,największy odsetek stanowiły rodziny z terenu Gminy Zawadzkie (wzrost do 28,4%) oraz w dalszej kolejności z Gminy Kolonowskie (16,3%). Dokonana analiza odnosiła się także do odsetka rodzin ubogich w każdej z gmin (odsetek rodzin ubogich w stosunku do ogółu rodzin korzystających ze wsparcia danego ośrodka pomocy społecznej). W tym przypadku odsetek rodzin ubogich w 2015 roku był największy w Gminie Izbicko (niemal 90%), w Gminie Ujazd (68,7%) i w Gminie Kolonowskie (68,2%). W 2017 roku udziały rodzin ubogich zmniejszyły się lub pozostały na podobnym poziomie we wszystkich gminach powiatu. Najwyższy odsetek tych rodzin odnotowano w Gminie Izbicko (68,1%), w Gminie Ujazd (62,8%) i w Gminie Kolonowskie (62,2%).

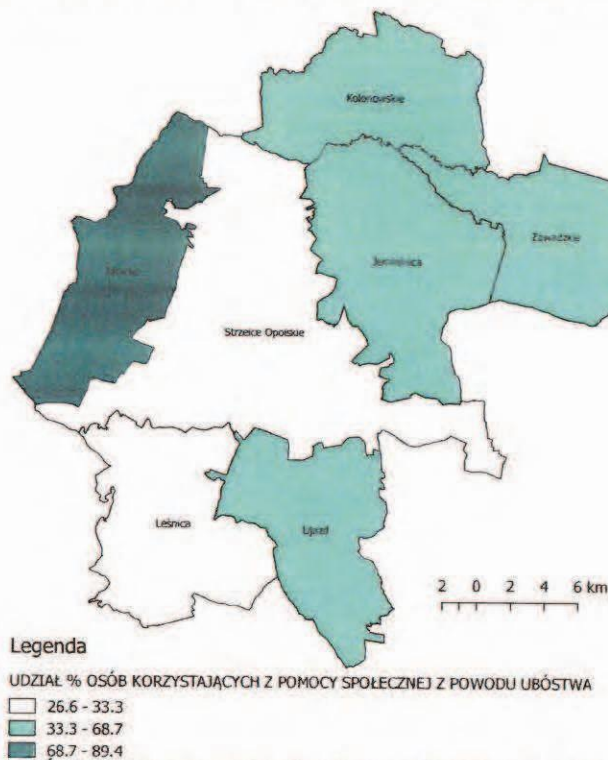
Tabela 28. Liczba rodzin oraz udział procentowy rodzin, w których występuje problem ubóstwa. Ośrodki Pomocy Społecznej powiatu strzeleckiego w latach 2015-2017

Jednostka	2015 rok			2016 rok			2017 rok		
	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie
Gmina Izbicko	59	8,2	89,4	64	9,6	83,1	49	8,7	68,1
Gmina Jemielnica	93	13,0	57,1	98	14,8	60,9	86	15,2	52,8
Gmina Kolonowskie	101	14,1	68,2	91	13,7	70,0	92	16,3	62,2
Gmina Leśnica	31	4,3	33,3	28	4,2	35,9	23	4,1	33,3
Gmina Strzelce Opolskie	183	25,5	26,6	132	19,9	22,0	83	14,7	14,4
Gmina Ujazd	79	11,0	68,7	81	12,2	66,4	71	12,6	62,8
Gmina	172	24,0	59,7	170	25,6	62,5	160	28,4	56,3

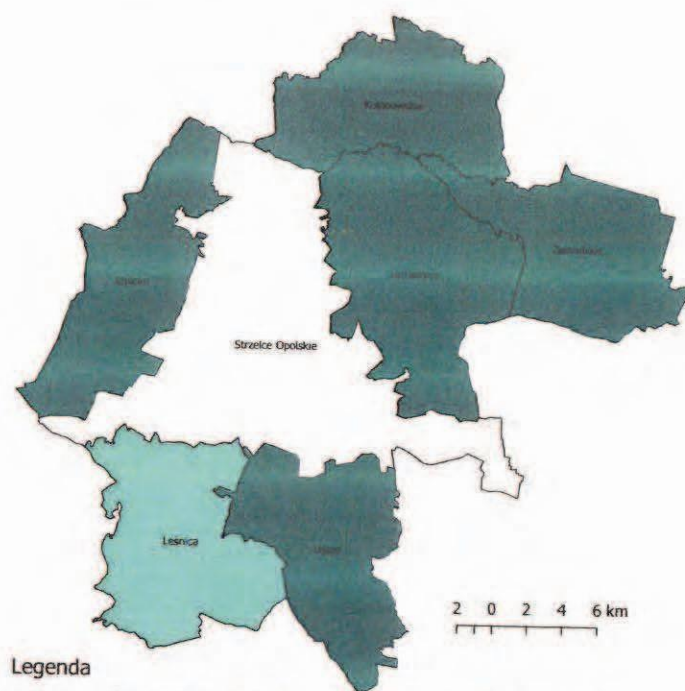
Zawadzkie									
Powiat strzelecki	718	100,0	46,0	664	100,0	46,1	564	100,0	39,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OZ

Mapa 20. Udział procentowy rodzin objętych pomocą społeczną na terenie gmin powiatu strzeleckiego z powodu ubóstwa w 2015 roku

Mapa 21. Udział procentowy rodzin objętych pomocą społeczną na terenie gmin powiatu strzeleckiego z powodu ubóstwa w 2017 roku

Legenda

UDZIAŁ % OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU UBÓSTWA

14.4 - 14.4

14.4 - 33.3

33.3 - 68.1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OZ

Bezdomność

Bezdomność to skrajny przejaw wykluczenia społecznego. Związana jest z wieloma występującymi równocześnie przyczynami takimi jak utrata pracy, utrata mieszkania, przemoc, uzależnienia czy rozpad rodziny. Może to również być świadomy wybór innego sposobu życia lub braku zgody na obowiązujący system wartości.

Ogólna liczba rodzin, które uzyskały pomoc z tytułu bezdomności, wynosiła w 2015 roku 66, a w 2017 roku 61. Odsetek rodzin bezdomnych był największy w Gminie Strzelce Opolskie, tj. 7,6% wśród ogółu rodzin w 2015 roku i 8,0% wśród ogółu rodzin w 2017 roku.

Tabela 29. Liczba rodzin oraz udział procentowy rodzin, w których występuje problem bezdomności. Ośrodki Pomocy Społecznej powiatu strzeleckiego w latach 2015-2017)

	2015 rok			2016 rok			2017 rok		
	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie
Gmina Izbicko	3	4,5	4,5	5	7,5	6,5	3	4,9	4,2
Gmina Jemielnica	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
Gmina Kolonowskie	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	1	1,6	0,7
Gmina Leśnica	4	6,1	4,3	2	3,0	2,6	2	3,3	2,9
Gmina Strzelce Opolskie	52	78,8	7,6	51	76,1	8,5	46	75,4	8,0

Gmina Ujazd	3	4,5	2,6	3	4,5	2,5	3	4,9	2,7
Gmina Zawadzkie	4	6,1	1,4	6	9,0	2,2	6	9,8	2,1
Powiat strzelecki	66	100,0	4,2	67	100,0	4,7	61	100,0	4,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OZ

Bezrobocie

Bezrobocie to problem społeczny, który należy uznać za systemowy. Przenosi się on na wszystkie sfery życia społecznego i rodzinnego. U bezrobotnego, zwłaszcza u długotrwale bezrobotnego obniża się poczucie własnej wartości, zmniejsza się motywacja do działania w tym do poszukiwania pracy oraz wzrasta bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wpływa także na stan zdrowia psychicznego takiej osoby. Bezrobocie w rodzinie powoduje zmniejszenie dochodów członków rodziny co powoduje, że problem ten występuje zazwyczaj łącznie z ubóstwem.

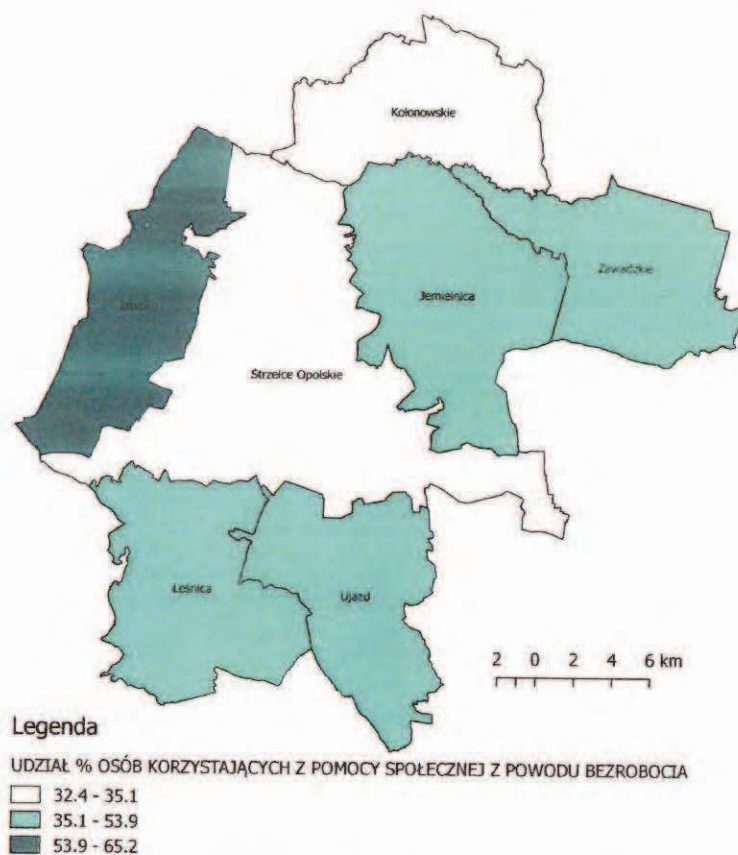
Wg danych, łączna liczba rodzin, które otrzymały pomoc z ośrodków pomocy społecznej w powiecie strzeleckim z tytułu bezrobocia wynosiła w 2015 roku 645 rodzin, a w 2017 roku zmniejszyła się do 490 rodzin. W pierwszym roku badania odsetek rodzin, w których występował ten problem był najwyższy w Gminie Izbicko (65,2%). Należy zaznaczyć, że w tej gminie odnotowano również najwyższy udział rodzin ubogich. W 2017 roku w Gminie Izbicko odsetek rodzin, w których występował problem bezrobocia zmniejszył się do 47,2%, a gminą o najwyższy odsetku bezrobotnych korzystających w pomocy społecznej stała się Leśnica (58,0%). Wysoki udział omawianej grupy społecznej odnotowano także w Gminie Ujazd (47,8%).

Tabela 30. Udział procentowy rodzin, w których występuje problem bezrobocia. Ośrodki Pomocy Społecznej powiatu strzeleckiego w latach 2015-2017

	2015 rok			2016 rok			2017 rok		
	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie
Gmina Izbicko	43	6,7	65,2	41	7,1	53,2	34	6,9	47,2
Gmina Jemielnica	72	11,2	44,2	78	13,5	48,4	54	11,0	33,1
Gmina Kolonowskie	48	7,4	32,4	53	9,2	40,8	56	11,4	37,8
Gmina Leśnica	45	7,0	48,4	44	7,6	56,4	40	8,2	58,0
Gmina Strzelce Opolskie	241	37,4	35,1	181	31,4	30,2	155	31,6	27,0
Gmina Ujazd	62	9,6	53,9	60	10,4	49,2	54	11,0	47,8
Gmina Zawadzkie	134	20,8	46,5	120	20,8	44,1	97	19,8	34,2
Powiat strzelecki	645	100,0	41,3	577	100,0	40,1	490	100,0	34,4

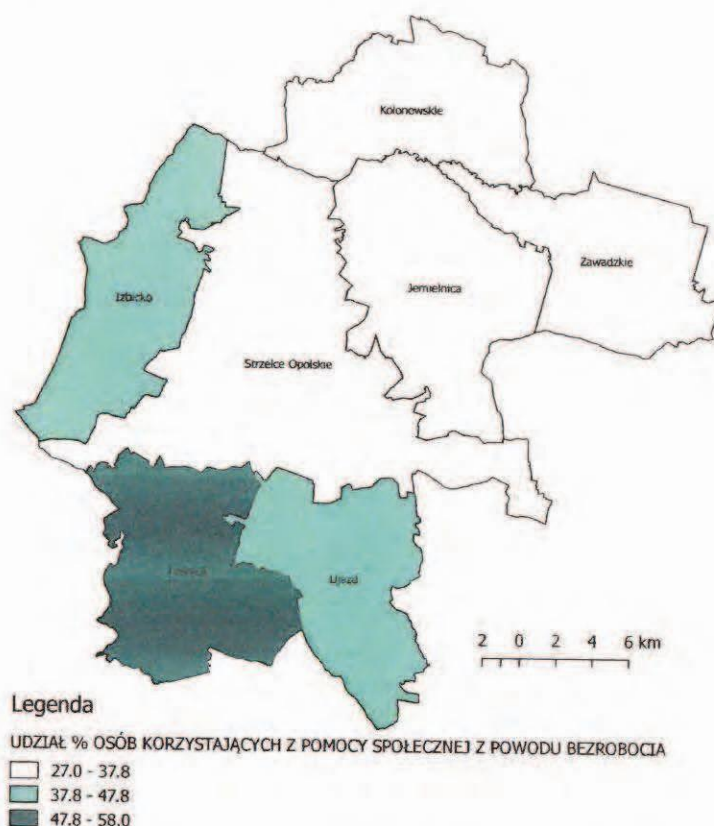
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OZ

Mapa 22. Udział procentowy rodzin objętych pomocą społeczną na terenie gmin powiatu strzeleckiego z powodu bezrobocia w 2015 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OZ

Mapa 23. Udział procentowy rodzin objętych pomocą społeczną na terenie gmin powiatu strzeleckiego z powodu bezrobocia w 2017 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OZ

Niepełnosprawność

Niepełnosprawność w niniejszej analizie jest rozumiana jako przyczyna ubiegania się o pomoc społeczną, bowiem istnieje wiele definicji niepełnosprawności w nauce i prawie. Poniższy tekst opiera się na danych zastanych, jakimi dysponują ośrodki pomocy społecznej wykazujące rodziny, w których występują osoby niepełnosprawne starające się o pomoc społeczną.

Liczba rodzin, w których występował problem niepełnosprawności, łącznie w powiecie strzeleckim wynosiła 689 w 2015 roku, 665 w 2016 roku i 639 w 2017 roku. Niema połowę stanowili mieszkańcy Gminy Strzelce Opolskie (ponad 47% w każdym roku badania). Niepokojącym zjawiskiem jest bardzo wysoki udział osób korzystających ze wsparcia z tego tytułu, przewyższający niejednokrotnie odsetek rodzin ubogich czy bezrobotnych. W Gminie Jemielnica odsetek rodzin, które korzystają z tytułu niepełnosprawności z pomocy społecznej wynosił w 2015 roku 88,3%. W 2017 roku nadal w tej gminie odsetek omawianej grupy był najwyższy tj. na poziomie 69,3%. Niepokojący jest również wzrost udziału procentowego rodzin, w których występowały osoby niepełnosprawne i które mieszkają na terenie Gminy Strzelce Opolskie (z 47,2% do 52,7%).

Tabela 31. Udział procentowy rodzin, w których występuje problem niepełnosprawności. Ośrodki Pomocy Społecznej pow. strzeleckiego w latach 2015-2017

	2015 rok		2016 rok		2017 rok	
--	----------	--	----------	--	----------	--

	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie
Gmina Izbicko	31	4,5	47,0	31	4,7	40,3	30	4,7	41,7
Gmina Jemielnica	144	20,9	88,3	132	19,8	82,0	113	17,7	69,3
Gmina Kolonowskie	50	7,3	33,8	45	6,8	34,6	45	7,0	30,4
Gmina Leśnica	32	4,6	34,4	25	3,8	32,1	20	3,1	29,0
Gmina Strzelce Opolskie	325	47,2	47,3	309	46,5	51,6	303	47,4	52,7
Gmina Ujazd	45	6,5	39,1	46	6,9	37,7	44	6,9	38,9
Gmina Zawadzkie	62	9,0	21,5	77	11,6	28,3	84	13,1	29,6
Powiat strzelecki	689	100,0	44,2	665	100,0	46,2	639	100,0	44,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OZ

Mapa 24. Udział procentowy rodzin objętych pomocą społeczną na terenie gmin powiatu strzeleckiego z powodu niepełnosprawności w 2015 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OZ

Mapa 25. Udział procentowy rodzin objętych pomocą społeczną na terenie gmin powiatu strzeleckiego z powodu niepełnosprawności w 2017 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OZ

Długotrwała lub ciężka choroba

Istotnym powodem korzystania ze świadczeń ośrodków pomocy społecznej jest również długotrwała choroba, określana z medycznego punktu widzenia jako choroba przewlekła. Natężenia występowania tego problemu społecznego było również wysokie w powiecie strzeleckim, a jego skutki są dużo trudniejsze do wyeliminowania (niż np. bezrobocie), ponieważ w znacznie mniejszym stopniu zależą od samej osoby, a ponadto wymagają znacznych nakładów finansowych przez dłuższy czas. W wielu przypadkach długotrwała choroba utrzymuje się latami i kończy się zaliczeniem osoby do stopnia niepełnosprawności przez organy do tego uprawnione.

W powiecie strzeleckim, łączna liczba rodzin, które były beneficjentami ośrodków pomocy społecznej i korzystały z pomocy z tego tytułu wynosiła 876 rodzin (56,2%) w 2015 roku i 883 rodzin (62,0%) w 2017 roku. Należy zaznaczyć, że jest to najwyższy odsetek spośród problemów społecznych w powiecie, zatem problem ten jest niezwykle istotny. W początkowym roku badania 57,0% rodzin borykających się z problemem długotrwałej lub ciężkiej choroby to rodziny mieszkające w Strzelcach Opolskich. W 2017 roku ten odsetek zmalał do 50,8%. Wysoki odsetek w skali powiatu zanotowano również w Gminie Jemielnica (15,7%).

Z kolei patrząc na problem w poszczególnych gminach, to właśnie w Gminie Jemielnica, rodzin z tym problemem społecznym, które zwróciły się o wsparcie było najwięcej, tj. 84,7% rodzin w 2015 roku, 69,6% w 2016 roku i 84,0% w 2017 roku. Również wysoki odsetek odnotowano w Gminie Strzelce Opolskie, bo 72,6% z tendencją rosnącą odsetka do

78,1% w 2017 roku. W pozostałych gminach problem długotrwałej lub ciężkiej choroby wśród rodzin korzystających pomocy społecznej występował u 30-40 % tych rodzin.

Tabela 32. Udział procentowy rodzin w których występuje problem długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ośrodki Pomocy Społecznej powiatu strzeleckiego w latach 2015-2017

	2015 rok			2016 rok			2017 rok		
	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie
Gmina Izbicko	33	3,8	50,0	29	3,8	37,7	31	3,5	43,1
Gmina Jemielnica	138	15,8	84,7	112	14,7	69,6	137	15,5	84,0
Gmina Kolonowskie	43	4,9	29,1	42	5,5	32,3	55	6,2	37,2
Gmina Leśnica	31	3,5	33,3	25	3,3	32,1	24	2,7	34,8
Gmina Strzelce Opolskie	499	57,0	72,6	440	57,9	73,5	449	50,8	78,1
Gmina Ujazd	38	4,3	33,0	38	5,0	31,1	52	5,9	46,0
Gmina Zawadzkie	94	10,7	32,6	74	9,7	27,2	135	15,3	47,5
Powiat strzelecki	876	100,0	56,2	760	100,0	52,8	883	100,0	62,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OZ

Mapa 26. Udział procentowy rodzin objętych pomocą społeczną na terenie gmin powiatu strzeleckiego z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w 2015 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych

Mapa 27. Udział procentowy rodzin objętych pomocą społeczną na terenie gmin powiatu strzeleckiego z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w 2017 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (ogółem)

Bezradność opiekuńczo-wychowawcza rodzin, wiąże się z innymi problemami społecznymi. Jest to zatem niejako skutek uzależnień, przemocy w rodzinie, niepełnosprawności któregoś z członków rodziny bądź też może być przyczyną niedojrzałości emocjonalnej, problemów wychowawczych czy konfliktów i trudności adaptacyjnych. Ważnym zagadnieniem staje się w tej sytuacji opieka nad dziećmi, w czasie rozwiązywania tych problemów. Bezradność ta bowiem, często jest skutkiem odbierania dzieci z rodzin biologicznych i umieszczania ich w formach rodzinnej pieczy zastępczej.

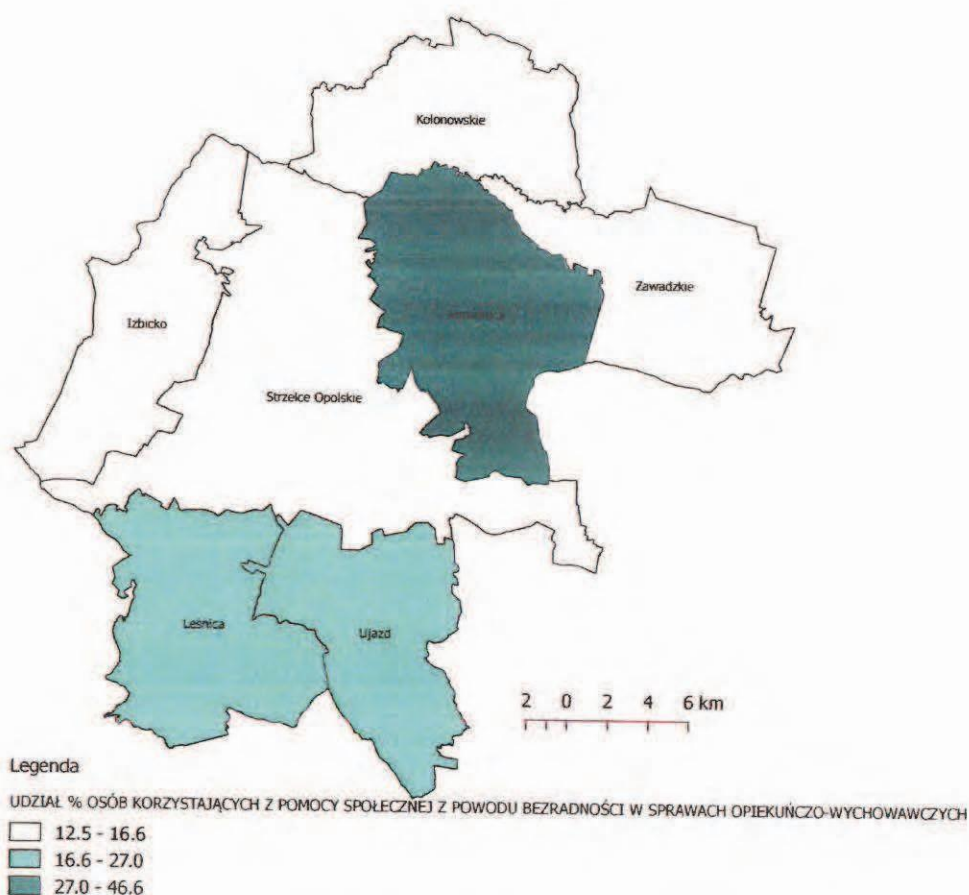
Liczba rodzin, w których występował problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w powiecie wynosiła 313 (20,1%) w 2015 roku oraz 263 rodziny (18,56%) w 2017 roku. Dokonana analiza danych wykazała zmniejszenie się udziału procentowego owego problemu społecznego na terenie powiatu w badanych latach. Odnotowano, że w Gminie Jemielnica rodziny z problemem bezradności stanowiły 46,6% ogółu rodzin w 2015 roku (najwięcej spośród gmin powiatu strzeleckiego), a odsetek ten zmniejszył się do 32,2% w 2017 roku. W ostatnim roku badania, odsetek rodzin z tym problemem bliski 30% odnotowano również w Gminie Kolonowskie oraz w Gminie Ujazd.

Tabela 33. Udział procentowy rodzin w których występuje problem bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych. Ośrodki Pomocy Społecznej powiatu strzeleckiego w latach 2015-2017

	2015 rok			2016 rok			2017 rok		
	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie
Gmina Izbicko	10	3,2	15,2	12	3,6	15,6	11	4,2	15,3
Gmina Jemielnica	76	24,3	46,6	71	21,4	44,1	53	20,2	32,5
Gmina Kolonowskie	22	7,0	14,9	41	12,3	31,5	47	17,9	31,8
Gmina Leśnica	24	7,7	25,8	22	6,6	28,2	14	5,3	20,3
Gmina Strzelce Opolskie	114	36,4	16,6	104	31,3	17,4	77	29,3	13,4
Gmina Ujazd	31	9,9	27,0	45	13,6	36,9	31	11,8	27,4
Gmina Zawadzkie	36	11,5	12,5	37	11,1	13,6	30	11,4	10,6
Powiat strzelecki	313	100,0	20,1	332	100,0	23,1	263	100,0	18,5

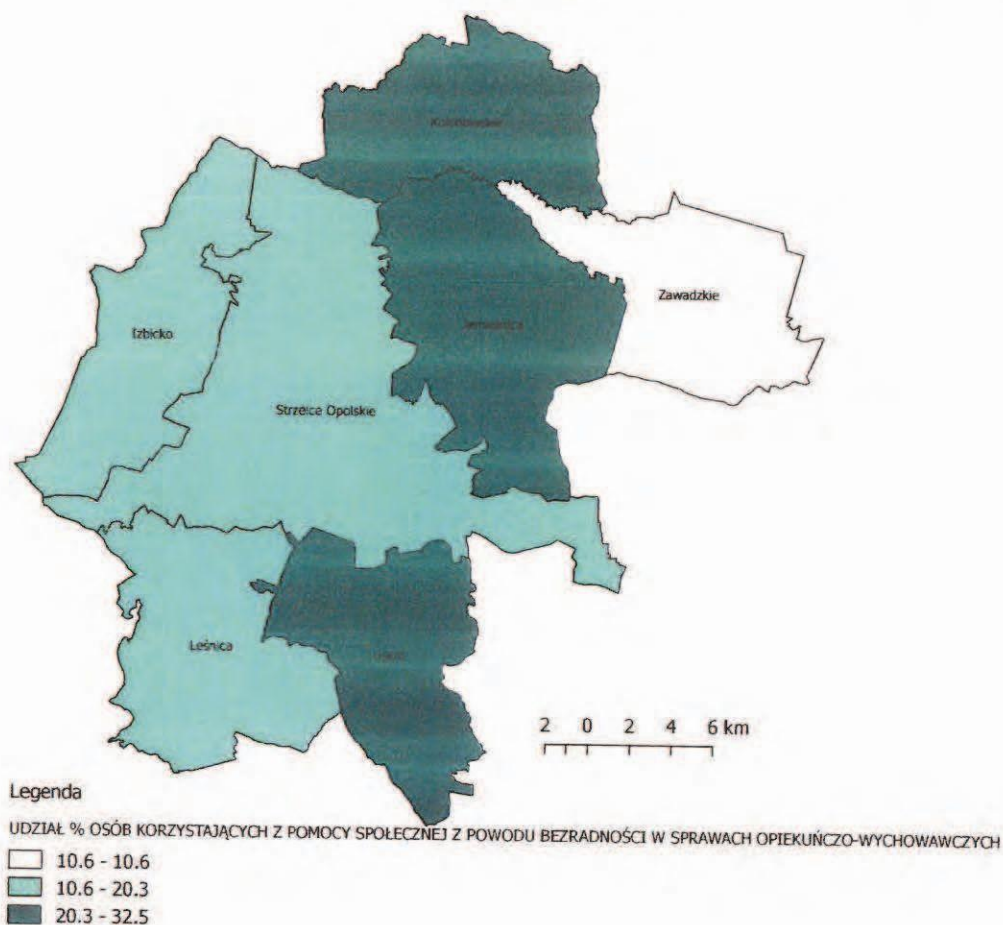
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych

Mapa 28. Udział procentowy rodzin objętych pomocą społeczną na terenie gmin powiatu strzeleckiego z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych w 2015 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OZ

Mapa 29. Udział procentowy rodzin objętych pomocą społeczną na terenie gmin powiatu strzeleckiego z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych w 2017 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OZ

Przemoc w rodzinie i alkoholizm

Problem przemocy w rodzinie jest wyjątkowo trudny, ponieważ u jego podstaw leży więź rodzinna oraz wartości, którymi rodzina się kieruje. Ważna jest tu zatem pomoc psychologiczna dla tych rodzin, profilaktyka i terapia rodziny oraz edukacja, która powinna być skierowana nie tylko do służb przeciwdziałających zjawisku przemocy ale również do społeczeństwa – promocja instytucji i organów zajmujących się zawodowo tym zjawiskiem. Jednym z czynników powodujących przemoc w rodzinie są uzależnienia - głównie od alkoholu.

Liczba rodzin, które zwróciły się o pomoc społeczną z powodu występującej przemocy domowej w powiecie wynosiła 27 w 2015 roku i uległa zwiększeniu do 36 w 2017 roku. Problem przemocy wg danych statystycznych był największy w Gminie Jemielnica, w Gminie Izbicko oraz w Gminie Zawadzkie.

Tabela 34. Udział procentowy rodzin w których występuje problem przemocy w rodzinie. Ośrodki Pomocy Społecznej powiatu strzeleckiego w latach 2015-2017

	2015 rok			2016 rok			2017 rok		
	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie
Gmina Izbicko	2	7,4	3,0	2	6,3	2,6	3	8,3	4,2
Gmina Jemielnica	11	40,7	6,7	18	56,3	11,2	14	38,9	8,6
Gmina Kolonowskie	3	11,1	2,0	5	15,6	3,8	4	11,1	2,7
Gmina Leśnica	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
Gmina Strzelce Opolskie	2	7,4	0,3	1	3,1	0,2	4	11,1	0,7
Gmina Ujazd	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
Gmina Zawadzkie	9	33,3	3,1	6	18,8	2,2	11	30,6	3,9
Powiat strzelecki	27	100,0	1,7	32	100,0	2,2	36	100,0	2,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OZ

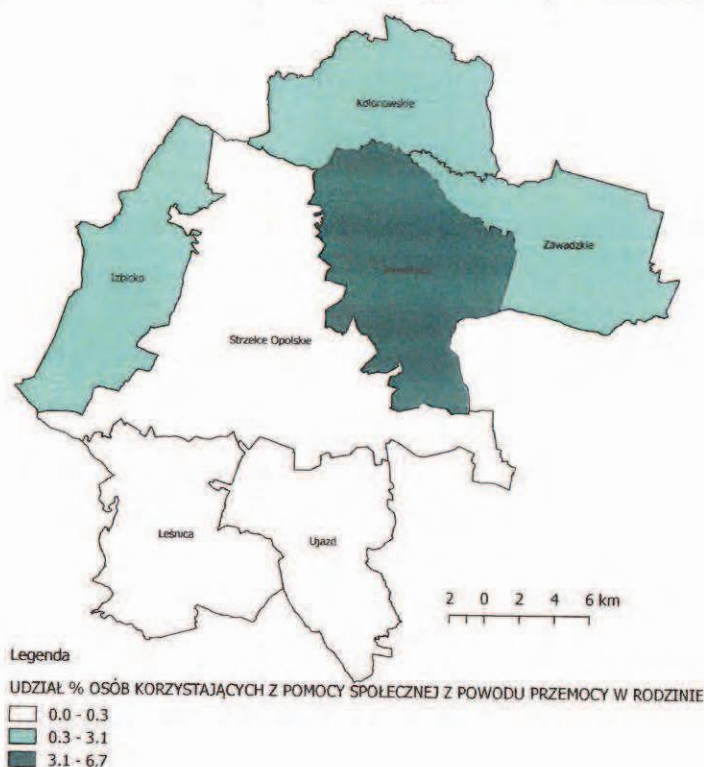
Problem alkoholowy nie zawsze jest widoczny, często pozostaje w sferze domniemania pracownika socjalnego, jest trudny do zdiagnozowania. Rodzina również niechętnie przyznaje się do występowania problemu uzależnienia jednego z jej członków. Z powodu występującego alkoholizmu, łącznie 161 rodzin z terenu powiatu ubiegało się w 2015 roku o pomoc, a w 2017 roku liczba tych rodzin zmniejszyła się do 123. Wg danych z poszczególnych gmin, odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej z tego tytułu był największy w Gminie Jemielnica (26,1% w 2015 roku i 23,2% w 2017 roku) oraz w Gminie Strzelce Opolskie (26,1% w 2015 roku i 14,5% w 2017 roku). Wzrost udziału procentowego tego problemu odnotowano w Gminie Zawadzkie tj. z 12,2% do 26,8% oraz w Gminie Ujazd tj. z 16,5% w 2015 roku do 18,6% w 2017 roku.

Tabela 35. Udział procentowy rodzin w których występuje problem alkoholizmu w rodzinie. Ośrodki Pomocy Społecznej powiatu strzeleckiego w latach 2015-2017

	2015 rok			2016 rok			2017 rok		
	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie
Gmina Izbicko	8	5,0	12,1	7	4,9	9,1	1	0,8	1,4
Gmina Jemielnica	42	26,1	25,8	40	27,8	24,8	38	30,9	23,3
Gmina Kolonowskie	7	4,3	4,7	8	5,6	6,2	6	4,9	4,1
Gmina Leśnica	8	5,0	8,6	7	4,9	9,0	6	4,9	8,7
Gmina Strzelce Opolskie	42	26,1	6,1	31	21,5	5,2	18	14,6	3,1
Gmina Ujazd	19	11,8	16,5	20	13,9	16,4	21	17,1	18,6
Gmina Zawadzkie	35	21,7	12,2	31	21,5	11,4	33	26,8	11,6
Powiat strzelecki	161	100,0	10,3	144	100,0	10,0	123	100,0	8,6

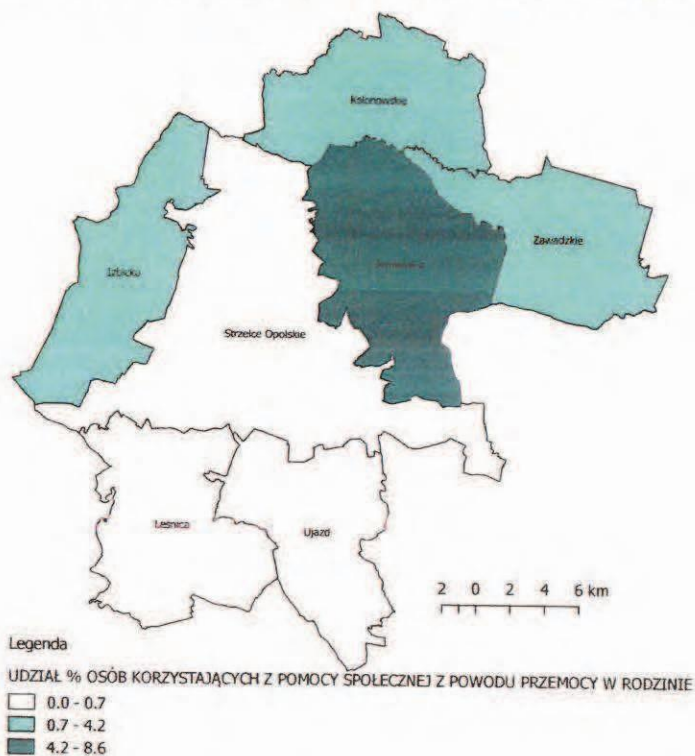
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OZ

Mapa 30. Udział procentowy rodzin objętych pomocą społeczną na terenie gmin powiatu strzeleckiego z powodu przemocy w 2015 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OZ

Mapa 31. Udział procentowy rodzin objętych pomocą społeczną na terenie gmin powiatu strzeleckiego z powodu przemocy w 2017 roku

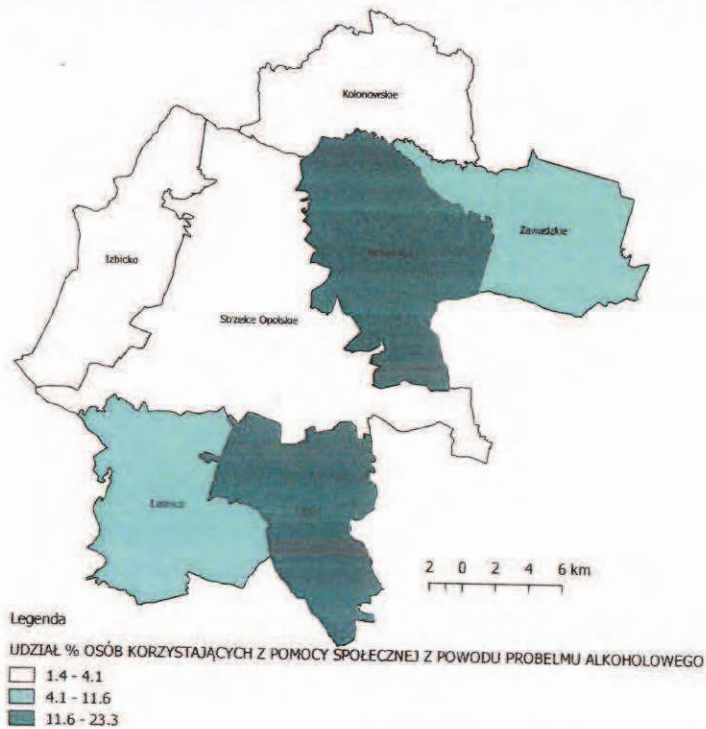
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OZ

Mapa 32. Udział procentowy rodzin objętych pomocą społeczną na terenie gmin powiatu strzeleckiego z powodu alkoholizmu w 2015 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OZ

Mapa 33. Udział procentowy rodzin objętych pomocą społeczną na terenie gmin powiatu strzeleckiego z powodu alkoholizmu w 2017 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OZ

Usługi opiekuńcze

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia¹⁷.

Dane pozyskane z ośrodków pomocy społecznej wskazują, że rok rocznie zwiększa się wydatkowanie gmin na usługi opiekuńcze. W 2015 roku tego typu pomocą objętych było 206 osób, a w 2017 roku już 238 osób. W 2017 roku nieco ponad 38% to osoby objęte w/w usługami z terenu Gminy Strzelce Opolskie, ponad 24% z terenu Gminy Zawadzkie ponad 21 % terenu Gminy Kolonowskie. Dane wskazują, że w Gminie Leśnica nie kierowano w 2017 roku do usług opiekuńczych.

Domy pomocy społecznej

Ustawa o pomocy społecznej wskazuje, iż osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, która nie może samodzielnie funkcjonować i której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w postaci usług opiekuńczych, przysługuje prawo umieszczenia w domu pomocy społecznej. Najczęściej same osoby zainteresowane składają odpowiedni wniosek o skierowanie do domu pomocy społecznej, jednak zdarzają się sytuacje, kiedy osoba nie jest w stanie wyrazić świadomie zgody na podjęcie działań w tym zakresie. Zgodnie z Ustawą o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19.08.1994 r. na podstawie art. 39 ust. 1 – jeżeli osoba, która wskutek choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego nie jest zdolna do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i nie ma możliwości korzystania z opieki innych osób oraz potrzebuje stałej opieki i pielęgnacji, lecz nie wymaga leczenia szpitalnego, a brak opieki zagraża życiu tej osoby, organ do spraw pomocy społecznej może wystąpić do sądu opiekuńczego właściwego dla miejsca zamieszkania tej osoby z wnioskiem o przyjęcie do domu pomocy społecznej bez jej zgody. O wydanie zgody na umieszczenie w domu pomocy społecznej może wystąpić także do sądu opiekun prawny osoby ubezwłasnowolnionej.¹⁸

Niemal połowa osób kierowanych do Domów Pomocy Społecznej to mieszkańcy Miasta i Gminy Strzelce Opolskie. W dalszej kolejności najczęściej umieszczani są mieszkańcy Gminy Leśnica, Kolonowskie i Zawadzkie.

¹⁷ Dz.U.2017.0.1769 t.j. - Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

¹⁸ <https://ops.pl/2017/08/umieszczenie-domu-pomocy-spoecznej-bez-zgody-klienta/>

Tabela 36. Liczba osób skierowanych do Domów Pomocy Społecznej wg gmin powiatu strzeleckiego w latach 2015-2017

Jednostka	2015 rok		2016 rok		2017 rok	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
Gmina Izbicko	13	8,1	13	8,3	16	8,5
Gmina Jemielnica	11	6,8	12	7,6	12	6,3
Gmina Kolonowskie	14	8,7	11	7,0	20	10,6
Gmina Leśnica	18	11,2	16	10,2	17	9,0
Gmina Strzelce Opolskie	80	49,7	75	47,8	88	46,6
Gmina Ujazd	12	7,5	12	7,6	12	6,3
Gmina Zawadzkie	13	8,1	18	11,5	24	12,7
Powiat strzelecki	161	100,0	157	100,0	189	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OZ

Praca socjalna

Praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi, a także rozwinięcia lub wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej.

Praca socjalna prowadzona jest:

- 1) z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej;
- 2) ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny.¹⁹

W 2017 roku łącznie 1128 rodzin z terenu wszystkich gmin powiatu strzeleckiego było objętych pracą socjalną. Stanowiło to 79,2% rodzin objętych pomocą społeczną. Odsetek rodzin objętych tą formą wsparcia wśród gmin jest zróżnicowany. Istnieją bowiem gminy, w których odsetek rodzin wspomaganych pracą socjalną nie sięga 50%, a w niektórych gminach przekracza 100%. Zatem w Gminie Leśnica i Gminie Zawadzkie pracą socjalną obejmowanych jest do 40% rodzin, w Gminach Strzelce Opolskie i Izbicko obejmowanych jest 60-90% rodzin, w Gminie Jemielnica niemal wszystkie osoby korzystające z pomocy społecznej. W Gminach Ujazd oraz Kolonowskie w ostatnim roku badania objęte było ponad 100% rodzin, którym przyznano świadczenie.

¹⁹ Art. 45.Dz.U.2017.0.1769 t.j. - Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

Tabela 37. Liczba rodzin objętych pracą socjalną w gminach powiatu strzeleckiego w latach 2015-2017

Jednostka	2015 rok			2016 rok			2017 rok		
	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie	Liczba rodzin	% w powiecie	% w gminie
Gmina Izbicko	53	4,9	80,3	43	3,8	55,8	63	5,6	87,5
Gmina Jemielnica	191	17,6	117,2	182	16,1	113,0	162	14,4	99,4
Gmina Kolonowskie	25	2,3	16,9	129	11,4	99,2	157	13,9	106,1
Gmina Leśnica	16	1,5	17,2	17	1,5	21,8	15	1,3	21,7
Gmina Strzelce Opolskie	530	48,7	77,1	435	38,6	72,6	381	33,8	66,3
Gmina Ujazd	112	10,3	97,4	229	20,3	187,7	238	21,1	210,6
Gmina Zawadzkie	161	14,8	55,9	93	8,2	34,2	112	9,9	39,4
Powiat strzelecki	1088	100,0	69,7	1128	100,0	78,4	1128	100,0	79,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OZ

Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Poradnictwo prawne realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów. Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo rodzinne obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.²⁰

Na terenie powiatu strzeleckiego nie we wszystkich ośrodkach pomocy społecznej prowadzone jest poradnictwo specjalistyczne. Łącznie tą formą wsparcia objętych zostało 80 rodzin w 2015 roku oraz 163 rodziny w 2017 roku. Zatem liczba rodzin objęta poradnictwem zwiększa się.

Tabela 38. Liczba rodzin objęta poradnictwem specjalistycznym wg gmin powiatu strzeleckiego w latach 2015-2017

	2015 rok		2016 rok		2017 rok	
	Liczba rodzin	%	Liczba rodzin	%	Liczba rodzin	%
Gmina Izbicko	1	1,3	4	4,4	1	0,6
Gmina Jemielnica	35	43,8	55	60,4	43	26,4
Gmina Kolonowskie	10	12,5	1	1,1	85	52,1
Gmina Leśnica	1	1,3	2	2,2	0	0,0
Gmina Strzelce Opolskie	3	3,8	5	5,5	1	0,6
Gmina Ujazd	30	37,5	24	26,4	33	20,2
Gmina Zawadzkie	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Powiat strzelecki	80	100,0	91	100,0	163	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OZ

²⁰ <https://www.mpips.gov.pl/pomoc-spoeczna/formy-udzielanej-pomocy/poradnictwo-specjalistyczne/>

IV. 8.3. PRZEMOC W RODZINIE

Zgodnie z Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2018 poz. 1508, z późn. zm.) lub ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. 2016 poz. 487, z późn. zm.), chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej. Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Definicja zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, posiada brzmienie: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, a w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Powiat strzelecki realizuje zadania własne z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, do których należą: opracowanie Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy, opracowanie i realizacja Powiatowego Programu Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych Dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie. W poszczególnych gminach realizowane są zadania poprzez realizację Gminnych Programów Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

W 2016 roku Uchwałą Rady Powiatu Strzeleckiego przyjęto Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020. Celem głównym programu jest „Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie zjawiska przemocy w Powiecie Strzeleckim”. Program zakłada podejmowanie szeregu działań skierowanych do wszystkich osób uwikłanych w przemoc domową. Stanowi wspólny strategiczny plan działań realizowany wielopłaszczyznowo, który przyczyni się do usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy, ograniczy skalę zjawiska przemocy oraz poprawi kondycję rodzin z powiatu strzeleckiego.

Przyjęty w roku 2017 „Powiatowy Program Oddziaływań Korekcyjno- Edukacyjnych Dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2017-2020” został skierowany do mężczyzn,

którzy przejawiają zachowania agresywne w stosunku do innych osób, którzy zostali skazani na karę pozbawienia wolności m.in. w związku ze stosowaniem przemocy wobec osób najbliższych tj. z art. 207 kk. Uczestnikami oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych było 16 mężczyzn odbywający karę pozbawienia wolności w zakładach karnych. Na rok 2018 planuje się objąć Programem 26 osób.

Tabela 39. Powiatowy Program Oddziaływań Korekcyjno- Edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

	2016 rok	2017 rok
Liczba osób, które przystąpiły do programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	34	16
Liczba osób, które ukończyły programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	30	15
Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie	4	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych: sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Ośrodki Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie powiatu strzeleckiego prowadzą działania z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz obejmują wsparciem rodziny dotknięte przemocą w rodzinie. W Gminie Strzelce Opolskie w 2017 roku pomocą grup roboczych objętych zostało 85 rodzin, w Gminie Zawadzkie 34 rodziny. Szczegóły zawiera tabela.

Tabela 40. Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych w gminach powiatu strzeleckiego w latach 2016-2017

Jednostka	2016 rok	2017 rok
Gmina Izbicko	19	10
Gmina Jemielnica	18	14
Gmina Kolonowskie	14	13
Gmina Leśnica	bd	bd
Gmina Strzelce Opolskie	66	85
Gmina Ujazd	10	12
Gmina Zawadzkie	32	34

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

W gminach na terenie powiatu funkcjonują punkty konsultacyjne, których udzielane są porady oraz wsparcie dla osób dotkniętych przemocą. W 2015 roku w Gminie Strzelce Opolskie 51 osób skorzystało z punktów konsultacyjnych, w Gminie Zawadzkie 26, w Gminie Ujazd 12, w Gminie Kolonowskie 13, w Gminie Jemielnica 9.

Tabela 41. Liczba osób dotkniętych przemocą i korzystających z punktów konsultacyjnych, na terenie gmin powiatu strzeleckiego latach 2016-2017

Jednostka	Ogółem	
	2016 rok	2017 rok
Gmina Izbicko	3	3
Gmina Jemielnica	15	9

Gmina Kolonowskie	14	13
Gmina Leśnica	bd	bd
Gmina Strzelce Opolskie	35	51
Gmina Ujazd	10	12
Gmina Zawadzkie	14	26

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

W gminach udzielane jest również poradnictwo dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Najwięcej osób w badanych latach korzystało z poradnictwa psychologicznego i socjalnego. W niektórych gminach prowadzone było również poradnictwo zawodowe i rodzinne.

Tabela 42. Liczba osób objętych poradnictwem w gminach powiatu strzeleckiego w latach 2016-2017

	psychologicznym		prawnym		socjalnym		zawodowym i rodzinnym	
	2016 rok	2017 rok	2016 rok	2017 rok	2016 rok	2017 rok	2016 rok	2017 rok
Gmina Izbicko	5	3	3	3	9	9	4	1
Gmina Jemielnica	15	9	6	2	8	6	0	0
Gmina Kolonowskie	17	24	5	5	14	14	0	
Gmina Leśnica	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd	bd
Gmina Strzelce Opolskie	115	139	134	139	57	69	0	0
Gmina Ujazd	12	20	12	20	12	20	0	0
Gmina Zawadzkie	14	26	9	15	35	26	15	19

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

W poszczególnych gminach powiatu strzeleckiego wdrażano w latach 2016-2017 procedurę „Niebieskiej Karty”. W Gminie Strzelce Opolskie łącznie 85 rodzin w 2017 roku było objętych tą procedurą, kolejno w Gminie Zawadzkie 34 rodziny. Szczegóły zawiera poniższa tabela.

Tabela 43. Liczba rodzin objętych procedurą "Niebieskie Karty" w gminach powiatu strzeleckiego w latach 2016-2017

	2016 rok	2017 rok
Gmina Izbicko	19	12
Gmina Jemielnica	18	14
Gmina Kolonowskie	9	11
Gmina Leśnica	bd	bd
Gmina Strzelce Opolskie	82	85
Gmina Ujazd	10	12
Gmina Zawadzkie	32	34

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

IV. 8.4. UZALEŻNIENIE OD ALKOHOLU

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka, mając istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz na relacje rodzinne i międzyludzkie. Szczególnego znaczenia w rodzinach objętych takim problemem nabiera wzorec picia alkoholu, brak kontroli rodziców i stosowanie niewłaściwych metod wychowawczych. W wielu środowiskach daje się zauważyć zjawisko „dziejiczenia” alkoholizmu. Problem nadużywania alkoholu przez podopiecznych pomocy społecznej jest bardzo skomplikowany ponieważ obok alkoholizmu występują zaburzenia komunikacji między członkami rodziny, ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, a także przemoc. Praca z tą dysfunkcyjną grupą jest bardzo trudna, długotrwała i często skazana na niepowodzenie z uwagi na brak środków przymusu.

Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, tj.: nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, jak również utratę zatrudnienia. Narodowy Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych definiuje uzależnienie od alkoholu jako kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których picie alkoholu dominuje nad innymi zachowaniami, które miały dla pacjenta poprzednio większą wartość. Głównym objawem zespołu uzależnienia jest pragnienie alkoholu. Na ostateczne rozpoznanie uzależnienia, pozwala identyfikacja trzech lub więcej następujących cech lub objawów występujących łącznie przez pewien czas w ciągu ostatniego roku (picia):

1. Silne pragnienie lub poczucie przymusu picia („głód alkoholowy”).
2. Upośledzona zdolność kontrolowania zachowań związanych z piciem (trudności w unikaniu rozpoczęcia picia, trudności w zakończeniu picia do wcześniej założonego poziomu, nieskuteczność wysiłków zmierzających do zmniejszenia lub kontrolowania picia) .
3. Fizjologiczne objawy stanu odstawienia pojawiającego się, gdy picie alkoholu jest ograniczone lub przerywane albo używanie alkoholu lub pokrewnie działających substancji (np. leków) w celu złagodzenia ww. objawów, uwolnienia się od nich lub uniknięcia ich.
4. Zmieniona (najczęściej zwiększona) tolerancja alkoholu, potrzeba spożycia większych dawek dla wywołania oczekiwanego efektu.
5. Z powodu picia alkoholu narastające zaniedbywanie alternatywnych źródeł przyjemności lub zainteresowań, zwiększona ilość czasu przeznaczona na zdobywanie alkoholu lub jego picie, bądź uwolnienia się od następstw jego działania.
6. Uporczywe picie alkoholu mimo oczywistych dowodów występowania szkodliwych następstw picia.²¹

Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwane dalej GKRPA działają na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

²¹ http://www.parpa.pl/images/image/NP%202011_2015_11_011.pdf

Głównym źródłem danych zawartych w niniejszym rozdziale, są roczne sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 z poszczególnych gmin.

Rynek napojów alkoholowych

Na terenie powiatu strzeleckiego w każdej z gmin określony został łączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych. W 2016 roku liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w powiecie wynosiła 264 a w 2017 roku 265.

Tabela 44. Łączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych tj. sklepy oraz lokale gastronomiczne oraz liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gmin powiatu strzeleckiego w latach 2016-2017

	2016 rok		2017 rok	
	Łączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych uchwalony przez radę gminy	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Łączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych uchwalony przez radę gminy	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych
Gmina Izbicko	40	24	40	24
Gmina Jemielnica	43	25	45	25
Gmina Kolonowskie	34	22	34	22
Gmina Leśnica	50	35	50	35
Gmina Strzelce Opolskie	140	102	140	89
Gmina Ujazd	37	23	21	37
Gmina Zawadzkie	57	33	57	33
Powiat strzelecki	401	264	387	265

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PARPA-G1

Działalność Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych ze względu na powierzone jej przez ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zadania, odgrywa zasadniczą rolę w lokalnej polityce wobec alkoholu. Gminna komisja powoływana jest przez wójta/burmistrza/prezydenta miasta obowiązkowo w każdej gminie. „W skład gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych” (art. 41 ust. 4). Ustawowe zadania gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych:

- Inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych ujętych w formie gminnych programów (art. 41 ust. 3).
- Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego (art. 41 ust. 3).
- Opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy,

Pomoc dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin

W działających na terenie powiatu strzeleckiego Punktach Konsultacyjno – Informacyjnych, udzielane są porady dla osób doznających przemocy w rodzinie. W ramach przeciwdziałania przemocy, w 2017 roku działało 146 grup roboczych do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz 5 Punktów Konsultacyjno – Informacyjnych, w których udzielana była pomoc dla tych osób.

Tabela 48. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinach – Punkty konsultacyjne oraz grupy robocze, w gminach powiatu strzeleckiego w latach 2016-2017

	2016 rok		2017 rok	
	Punkty konsultacyjne udzielające pomocy /porad dla ofiar przemocy	Grupy robocze ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Punkty konsultacyjne udzielające pomocy/porad dla ofiar przemocy	Grupy robocze ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
Gmina Izbicko	1	0	1	20
Gmina Jemielnica	1	1	1	0
Gmina Kolonowskie	0	0	0	0
Gmina Leśnica	1	2	1	28
Gmina Strzelce Opolskie	1	11	0	78
Gmina Ujazd	1	10	1	12
Gmina Zawadzkie	1	12	1	8
Powiat strzelecki	6	36	5	146

Źródło: opracowanie własne na podstawie PARPA – G1

Oprócz w/w Punktów Konsultacyjno – Informacyjnych oraz grup roboczych, działających dla osób zarówno uzależnionych od alkoholu jak i doznających przemocy, na terenie powiatu funkcjonują także: grupy wsparcia dla osób z problemami alkoholowymi i ich rodzin w Gminie Leśnica, 2 grupy wsparcia w Gminie Zawadzkie i 2 grupy wsparcia w Gminie Strzelce Opolskie. Prócz tego w Gminie Strzelce Opolskie działa Klub Abstynencki, grupa wsparcia dla dorosłych członków rodzin, grupa wsparcia dla dorosłych dzieci alkoholików, grupa wsparcia dla ofiar przemocy, grupa terapeutyczna dla ofiar przemocy oraz Centrum Integracji Społecznej.

Centrum Integracji Społecznej (CIS) to jednostka organizacyjna utworzona przez jednostkę samorządu terytorialnego lub organizację pozarządową, realizująca reintegrację zawodową i społeczną poprzez prowadzenie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym programów edukacyjnych, obejmujących m.in. nabywanie umiejętności zawodowych, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych oraz nabywanie innych umiejętności niezbędnych do codziennego życia. CIS nie jest samodzielnym podmiotem prawnym lecz formą prawną adresowaną do instytucji oraz organizacji pozarządowych pracujących z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym.²³

²³ Źródło: <http://www.ekonomiaspoleczna.pl/x/602876>

- o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy (liczba punktów sprzedaży i ich lokalizacja) (art. 18 ust. 3a).
- Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Zadanie to gminna komisja wykonuje tylko i wyłącznie na podstawie upoważnienia wystawionego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta (art. 18 ust. 8).
 - Uczestnictwo w pracach zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (art. 9a ust. 3 i 11) oraz realizacja procedury „Niebieskie Karty” (par. 12 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”)²²

Analiza danych statystycznych zawartych w sprawozdaniach PARPA – G1 wykazała, że członkowie Gminnych Komisji przeprowadzali rozmowy z osobami nadużywającymi alkoholu i ich rodzinami. Dane wskazały, że liczba osób uzależnionych zwiększyła się w latach 2016-2017. Najwięcej rozmów przeprowadzili Członkowie Gminnej Komisji w Gminie Strzelce Opolskie oraz kolejno w Gminach Zawadzkie i Kolonowskie w 2017 roku. Nie we wszystkich gminach Członkowie Gminnych Komisji występowali do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Najwięcej osób, wobec których członkowie Gminnych Komisji występowali do sądu z wnioskiem o zobowiązanie leczenia odwykowego odnotowano w 2017 roku w Gminie Izbicko.

Tabela 45. Liczba osób uzależnionych od alkoholu, z którymi prowadzili rozmowy członkowie GKRPA w gminach powiatu strzeleckiego w latach 2016-2017

	2016 rok	2017 rok
Gmina Izbicko	7	4
Gmina Jemielnica	12	7
Gmina Kolonowskie	26	26
Gmina Leśnica	5	3
Gmina Strzelce Opolskie	18	60
Gmina Ujazd	12	7
Gmina Zawadzkie	17	27
Powiat strzelecki	97	134

Źródło: opracowanie własne na podstawie PARPA – G1

²² Źródło: http://www.parpa.pl/images/file/PARPA_Raport_Gminne_Komisje.pdf. Raport z badania „Postawy, opinie, kompetencje Członków Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych a ich postrzeganie barier w lokalnym systemie przeciwdziałania problemom alkoholowym”. Zespół badawczy: dr Sylwia Bedyńska, dr Agata Zabłocka-Bursa, mgr Katarzyna Łukowska, mgr Łukasz Gradowski, mgr Aldona Zdrodowska

Tabela 46. Liczba osób, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego w gminach powiatu strzeleckiego w latach 2016-2017

	2016 rok	2017 rok
Gmina Izbicko	0	7
Gmina Jemielnica	6	1
Gmina Kolonowskie	4	4
Gmina Leśnica	0	3
Gmina Strzelce Opolskie	8	5
Gmina Ujazd	0	0
Gmina Zawadzkie	7	11
Powiat strzelecki	25	31

Źródło: opracowanie własne na podstawie PARPA – G1

Punkty Konsultacyjno – Informacyjne

W poszczególnych gminach powiatu, działają Punkty Informacyjno – Konsultacyjne, w których mogą znaleźć pomoc osoby zarówno uzależnione od alkoholu i członkowie ich rodzin, jak i osoby doświadczające przemocy w rodzinie. W Punktach Informacyjno – Konsultacyjnych udzielana jest pomoc m.in. w zakresie motywowania osób uzależnionych i członków i rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnień, motywowania osób uzależnionych oraz osób pijących ryzykownie do zmiany szkodliwego wzoru picia, prowadzenia konsultacji w zakresie wsparcia i pomocy dzieciom z rodzin z problemami alkoholowymi, udzielania pomocy osobom, które zakończyły leczenie odwykowe, prowadzenia działań informacyjnych dotyczących problemu alkoholowego, prowadzenia działań informacyjnych oraz konsultacji dotyczących przemocy w rodzinie. W niektórych gminach udzielana jest także pomoc prawna. W 2016 roku udzielono porad w Punktach Informacyjno – Konsultacyjnych dla łącznej grupy 325 osób z problemami alkoholowymi. Liczba ta nieznacznie zmniejszyła się w 2017 roku do 312. W 2017 roku udzielono porad dla 121 osób doznających przemocy, w tym 101 porad w Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym działającym na terenie Gminy Strzelce Opolskie.

Tabela 47. Liczba osób oraz udzielonych im porad w punktach konsultacyjno-informacyjnych w gminach powiatu strzeleckiego w latach 2016-2017

	2016 rok		2017 rok	
	dla osób z problemem alkoholowym	dla osób doznających przemocy	dla osób z problemem alkoholowym	dla osób doznających przemocy
Gmina Izbicko	3	5	2	1
Gmina Jemielnica	5	10	8	2
Gmina Kolonowskie	0	0	0	0
Gmina Leśnica	18	3	29	7
Gmina Strzelce Opolskie	277	137	252	101
Gmina Ujazd	14	10	2	3
Gmina Zawadzkie	8	2	19	7
Powiat strzelecki	325	167	312	121

Źródło: opracowanie własne na podstawie PARPA – G1

Centrum Integracji Społecznej w Strzelcach Opolskich prowadzone jest przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej.

Zajęcia Centrum Integracji Społecznej adresowane są w szczególności do:

- 1) długotrwale bezrobotnych w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, czyli osób, które w ciągu ostatnich dwóch lat przez co najmniej rok zarejestrowane były w Powiatowym Urzędzie Pracy,
- 2) bezdomnych realizujących indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- 3) uzależnionych od alkoholu, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego,
- 4) uzależnionych od narkotyków lub innych środków odurzających, po zakończeniu programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej,
- 5) chorych psychicznie, w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego,
- 6) zwalnianych z zakładów karnych, mających trudności w integracji ze środowiskiem, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- 7) uchodźców realizujących indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- 8) osób niepełnosprawnych, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, którzy podlegają wykluczeniu społecznemu i ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.²⁴

W 2017 roku odnotowano łącznie 41 uczestników CIS, w tym 12 uzależnionych od alkoholu, po zakończeniu leczenia odwykowego.

Tabela 49. Liczba uczestników Centrum Integracji Społecznej w Strzelcach Opolskich w latach 2016-2017

	2016 rok	2017 rok
Liczba uczestników ogółem	43	41
w tym osób uzależnionych od alkoholu po zakończeniu leczenia odwykowego	9	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie PARPA – GI

Profilaktyka zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży

Na terenie poszczególnych gmin prowadzone są działania profilaktyczne zachowań ryzykownych dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych. Poniższa tabela przedstawia liczbę uczestników programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA, liczbę uczestników prelekcji pogadanek, festynów, imprez sportowych, programów z obszaru profilaktyki uniwersalnej oraz szkoleń i warsztatów dla nauczycieli i wychowawców z obszaru profilaktyki problemowej.

²⁴ Źródło: <http://www.cisstrzelceop.pl/ktozostac.html>

Tabela 50. Profilaktyka zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży na terenie gmin powiatu strzeleckiego w 2017 roku

	Programy profilaktyczne rekomendowane w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA	Jednorazowe prelekcje, pogadanki	Festyny i inne imprezy plenerowe	Imprezy sportowe	Programy z obszaru profilaktyki uniwersalnej skierowane do dzieci i młodzieży	dla nauczycieli/wychowawców w obszarze profilaktyki problemowej
Gmina Izbicko	0	0	0	133	30	0
Gmina Jemielnica	0	0	500	335	0	0
Gmina Kolonowskie	0	242	0	0	0	50
Gmina Leśnica	157	0	0	0	0	0
Gmina Strzelce Opolskie	0	1500	1000	200	1064	20
Gmina Ujazd	160	30	0	0	200	0
Gmina Zawadzkie	0	650	600	200	450	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie PARPA – G1

W gminach powiatu strzeleckiego funkcjonują miejsca pomocy dzieciom z rodzin z problemami alkoholowymi. Wg danych z 2017 roku w Gminie Izbicko i Strzelce Opolskie funkcjonowały placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej, w Gminie Jemielnica działała placówka wsparcia dziennego w formie podwórkowej. Odbываły się również zajęcia dla dzieci z programem opiekuńczym.

Tabela 51. Miejsca pomocy dzieciom z rodzin z problemami alkoholowymi na terenie gmin powiatu strzeleckiego w 2017 roku

	Placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej- liczba dzieci	Placówki wsparcia dziennego w formie podwórkowej – liczba dzieci	Zajęcia dla dzieci z programem opiekuńczym – liczba dzieci
Gmina Izbicko	66	0	117
Gmina Jemielnica	0	840	0
Gmina Kolonowskie	0	0	0
Gmina Leśnica	0	0	25
Gmina Strzelce Opolskie	40	0	0
Gmina Ujazd	0	0	80
Gmina Zawadzkie	0	0	110

Źródło: opracowanie własne na podstawie PARPA – G1

Nietrzeźwość w miejscach publicznych

Wg statystyk, łączna liczba zatrzymań osób nietrzeźwych w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych wynosiła w 2017 roku 33. Z kolei liczba osób nietrzeźwych przewiezionych do izby wytrzeźwień w innej gminie wynosiła 160.

rentowego nie używa się natomiast pojęcia niepełnosprawność. Operuje się pojęciami niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji – można więc mówić w tym przypadku o podejściu ściśle społecznym, które koncentruje się na możliwości wypełniania ról zawodowych w kontekście możliwości samodzielnego utrzymania się jednostki.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych koncentruje się na rehabilitacji osób niepełnosprawnych. W myśl tej ustawy (art. 7, ust.1) rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

W tej samej ustawie Ustawodawca wskazuje na trzy stopnie niepełnosprawności:

- Znaczny - zalicza się do niego osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.
- Umiarkowany – zalicza się do niego osobę o naruszonej sprawności organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób, w celu pełnienia ról społecznych
- Lekki - zalicza się do niego osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych, z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych, dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Osoby, które nie ukończyły 16 roku życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną, o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspakajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 roku w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2015 r. poz. 1110 ze zm.) rozróżnia się symbole przyczyny niepełnosprawności:

- 01-U – upośledzenie umysłowe,
- 02-P – choroby psychiczne,
- 03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu,
- 04-O – choroby narządu wzroku,

Tabela 52. Liczba osób nietrzeźwych zatrzymanych przez Policję na terenie gmin powiatu strzeleckiego w 2017 roku

	liczbę zatrzymań osób nietrzeźwych w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych	liczbę osób nietrzeźwych przewiezionych do izby wytrzeźwień w innej gminie
Gmina Izbicko	1	9
Gmina Jemielnica	2	0
Gmina Kolonowskie	9	0
Gmina Leśnica	2	8
Gmina Strzelce Opolskie	15	117
Gmina Ujazd	4	15
Gmina Zawadzkie	0	11
Powiat strzelecki	33	160

Źródło: opracowanie własne na podstawie PARPA – G1

IV. 9. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa społeczności lokalnej jest jednym z podstawowych mierników ocenianych działań podejmowanych przez Policję. Działania muszą być oparte o współpracę wszystkich instytucji, organizacji i podmiotów uczestniczących i odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa, a w szczególności samorządów terytorialnych, społeczności lokalnych, organizacji pozarządowych i wymiaru sprawiedliwości.

Za bezpieczeństwo publiczne na terenie powiatu strzeleckiego odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Strzelcach Opolskich. Jednostkami podległymi KPP na terenie powiatu są Komisariat Policji w Zawadzkim oraz Posterunek Policji w Leśnicy.

Wg danych Głównego Urzędu Statystycznego – Banku Danych Lokalnych łączna liczba przestępstw ogółem stwierdzonych²⁵ przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowanych na terenie powiatu strzeleckiego wynosiła 1279 w 2016 roku i uległa zmniejszeniu do 1213 zdarzeń w 2017 roku. Przestępstwa w powiecie strzeleckim stanowiły ponad 6% przestępstw stwierdzonych na terenie województwa opolskiego.

Łączna liczba przestępstw o charakterze kryminalnym wyniosła 834 w 2016 roku zmniejszając się do 716 w 2017 roku (ponad 6% przestępstw kryminalnych w województwie).

²⁵ Przestępstwo stwierdzone - jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo - zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. - jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym - jest to przestępstwo skarbowe. Od 2013 r. informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie statystyki policyjnej (do 2012 roku włącznie uzupełnianej informacjami o śledztwach własnych prowadzonych w prokuraturach i o postępowaniach wobec nieletnich w sądach rodzinnych). Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r. i Kodeksu karnego skarbowego (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., Dz. U. Nr 83, poz. 930) lub innych ustaw szczególnych.

Tabela 53. Ogólna liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych na terenie powiatu strzeleckiego w latach 2016-2017

Jednostka	ogółem	
	2016 rok	2017 rok
Województwo Opolskie	19 904	19 771
Powiat strzelecki	1 279	1 213
% w województwie	6,4	6,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL

Dane statystyczne wskazały na zwiększenie się w latach 2016-2017 przestępstw o charakterze gospodarczym z 223 do 245. Ciekawym zjawiskiem jest wzrost tego typu przestępstw na terenie powiatu przy jednoczesnym spadku odsetka w województwie do 4,6% w 2017 roku.

Liczba odnotowanych postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa drogowe nie uległa zmianie w latach 2016-2017 wynosząc 127. Odnotowano 566 przestępstw przeciwko mieniu - w tym przypadku nastąpił spadek z 626 przestępstw zanotowanych w 2016 roku.

Tabela 54. Liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych na terenie powiatu strzeleckiego w latach 2016-2017, wg typów (1)

Jednostka	O charakterze kryminalnym		O charakterze gospodarczym		Drogowe		Przeciwko mieniu	
	2016 rok	2017 rok	2016 rok	2017 rok	2016 rok	2017 rok	2016 rok	2017 rok
OPOLSKIE	12 754	11 806	4 201	5 307	2 058	1 816	9 825	8 759
Powiat strzelecki	834	716	223	245	127	127	626	566
% w województwie	6,5	6,1	5,3	4,6	6,2	7,0	6,4	6,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL

Wzrost liczby przestępstw na terenie powiatu odnotowano w przypadku przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu, przeciwko rodzinie i opiece oraz przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji. Dokładne dane zawarto w tabeli.

Tabela 55. Liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych na terenie powiatu strzeleckiego w latach 2016-2017, wg typów (2)

Jednostka	Przeciwko życiu i zdrowiu		Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności		Przeciwko rodzinie i opiece		Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	
	2016 rok	2017 rok	2016 rok	2017 rok	2016 rok	2017 rok	2016 rok	2017 rok
OPOLSKIE	503	549	866	838	533	654	2 385	2 053
Powiat strzelecki	46	65	52	51	38	57	146	150
% w województwie	9,1	11,8	6,0	6,1	7,1	8,7	6,1	7,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję wyniósł ogółem w powiecie strzeleckim w 2017 roku 70,3%. Jest to odsetek większy niż w roku poprzednim i mniejszy niż odsetek dla województwa opolskiego (74,1%). Szczegóły dotyczące wskaźnika w podziale na kategorie przestępstw zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 56. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w powiecie strzeleckim w latach 2016-2017

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję, w tym:																			
	- ogółem		- o charakterze kryminalnym		- o charakterze gospodarczym		- drogowe		- przeciwko życiu i zdrowiu		- przeciwko mieniu		- przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności		- przeciwko rodzinie i opiece		- przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji		
	2016 rok	2017 rok	2016 rok	2017 rok	2016 rok	2017 rok	2016 rok	2017 rok	2016 rok	2017 rok	2016 rok	2017 rok	2016 rok	2017 rok	2016 rok	2017 rok	2016 rok	2017 rok	
Woj. Opolskie	65,5	74,1	57,5	62,6	68	88,9	98,9	98,6	81,8	77	47,6	51,5	92,1	92,5	99,4	99,5	98,2	98,1	
Powiat strzelecki	67,4	70,3	60,6	56,9	62,1	84,5	100	99,2	78,3	58,5	48,6	49,7	96,2	86,3	100	100	100	99,3	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL

IV. 10. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Współczesne ujęcie niepełnosprawności można rozważać w ramach podejścia medycznego oraz społecznego. W modelu medycznym bariery doświadczane przez osoby niepełnosprawne stanowią konsekwencje choroby lub uszkodzenia, a przyczyna niepełnosprawności jest lokowana w jednostce. W ujęciu społecznym bariery są skutkiem ograniczeń w sferze społecznej lub ekonomicznej (w tym w dostępie do rynku pracy). Ujęcie łączące podejście medyczne i społeczne znalazło odzwierciedlenie w kluczowych aktach prawnych w obszarze niepełnosprawności. W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. W ramach systemu

- 05-R – upośledzenie narządu ruchu,
- 06-E – epilepsja,
- 07-S – choroby układu oddechowego i krążenia,
- 08-T – choroby układu pokarmowego,
- 09-M – choroby układu moczowo-płciowego,
- 10-N – choroby neurologiczne,
- 11-I – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego,
- 12-C – całościowe zaburzenia rozwojowe.

Symbol przyczyny niepełnosprawności zawarty w orzeczeniu odzwierciedla rozpoznanie uszkodzenia lub choroby, która niezależnie od przyczyny jej powstania powoduje zaburzenia funkcji organizmu oraz ograniczenia w wykonywaniu czynności życiowych i aktywności społecznej dziecka.²⁶

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Strzelcach Opolskich przekazał dane statystyczne na temat wydanych orzeczeń w latach 2016-2017. W 2016 roku wydano łącznie 1182 orzeczenia, w tym 122 orzeczenia dla osób do 16 roku życia i 1060 orzeczeń dla osób powyżej 16 roku życia. W 2017 roku wydało łącznie 1036 orzeczeń, w tym 167 dla osób do 16 roku życia i 869 dla osób powyżej 16 roku życia. Wśród osób do 16 lat, dominowali chłopcy, stanowiący ponad 60% tej grupy. Również wśród drugiej grupy dominację stanowili mężczyźni stanowiący 52%. Łącznie płeć męska w 2017 roku stanowiła 54,5% ogółu grupy, a płeć damska 45,5%.

Tabela 57. Liczba wydanych orzeczeń przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Strzelcach Opolskich w latach 2016-2017

Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności osobom do 16 roku życia				
Płeć	ROK 2016		ROK 2017	
	L. osób	%	L. osób	%
Dziewczęta	51	41,8	58	34,7
Chłopcy	71	58,2	109	65,3
Razem	122	100	167	100
Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności osobom powyżej 16 roku życia				
Płeć	ROK 2016		ROK 2017	
	L. osób	%	L. osób	%
Kobiety	509	48,0	413	47,5
Mężczyźni	551	52,0	456	52,5
Razem	1060	100	869	100
Razem do 16 lat i pow. 16 lat	1182		1036	
w tym razem kobiety	560	47,4	471	45,5

²⁶ <http://www.niepelnosprawni.gov.pl>

w tym razem mężczyźni	622	52,6	565	54,5
-----------------------	-----	------	-----	------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Pierwszym obszarem zainteresowań badawczych była liczba wydanych orzeczeń ze względu na przyczynę wydania orzeczenia. Prezentuje ten fakt społeczny poniższa tabela, dotycząca wydanych orzeczeń dla osób powyżej 16 roku życia.

Tabela 58. Liczba wydanych orzeczeń osobom powyżej 16 roku życia ze względu na symbol przyczyny niepełnosprawności w powiecie strzeleckim w latach 2016-2017

SYMBOL	ROK 2016		ROK 2017	
	L. orzeczeń	%	L. orzeczeń	%
01-U	7	0,7	18	2,1
02-P	104	9,8	91	10,5
03-L	58	5,5	45	5,2
04-O	34	3,2	27	3,1
05-R	343	32,4	265	30,5
06-E	10	0,9	11	1,3
07-S	211	19,9	154	17,7
08-T	44	4,2	37	4,3
09-M	77	7,3	69	7,9
10-N	116	10,9	104	12,0
11-I	53	5,0	46	5,3
12-C	3	0,3	2	0,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. orzekania o Niepełnosprawności

Analiza danych wskazuje, że w latach 2016-2017 najczęstszym powodem wydawania orzeczeń o niepełnosprawności były choroby narządów ruchu. Odsetek osób z tym zespołem chorobowym wynosił 32,4% w 2016 roku i 30,5% w 2017 roku. Drugim z kolei powodem przyznawania niepełnosprawności były choroby układu oddechowego i krążenia, stanowiące 17,7% wydanych orzeczeń w 2017 roku.

Analiza danych statystycznych liczby wydanych orzeczeń wskazała, że w latach 2016-2017 blisko 40% orzeczeń wydawanych było dla osób powyżej 60 roku życia. Niemal 30% orzeczeń wydawanych było dla osób w przedziale wiekowym 41-60 lat. Niepokojącym faktem jest zwiększenie się w badanych latach liczby wydanych orzeczeń dla najmłodszych dzieci do 3 roku życia oraz dzieci w wieku 4-7 lat i 8-16 lat.

Tabela 59. Liczba wydanych orzeczeń osobom do 16 roku życia oraz powyżej 16 roku życia ze względu na wiek przez Powiatowy Zespół ds. orzekania o Niepełnosprawności w Strzelcach opolskich w latach 2016-2017

Wiek dziecka	Rok 2016		Rok 2017	
	L. orzeczeń	%	L. orzeczeń	%
0-3 lat	31	2,6	39	3,8

Tabela 61. Liczba osób, które otrzymały dofinansowania z PCPR w latach 2016-2017

	2016 rok	2017 rok
Pomoc na likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	21	8
Turnusy rehabilitacyjne	0	30
Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	462	553
Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny	9	5
Usługa tłumacza języka migowego i tłumacza przewodnika	1	1
Program "Aktywny Samorząd"	39	31

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR

IV. 11. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA DZIAŁAJĄCE W OBSZARZE POMOCY SPOŁECZNEJ

1. POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich jest jednostką organizacyjną Powiatu Strzeleckiego działającą w formie powiatowej jednostki budżetowej prowadzącej gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych. Do zakresu działalności PCPR należą zadania własne powiatu Strzeleckiego i zadania zlecone z obszaru pomocy społecznej, pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych²⁸. PCPR opiera się na strukturze przyjętej w Regulaminie Organizacyjnym ustalonym przez Zarząd Powiatu Strzeleckiego Uchwałą Nr 512/2017 z dnia 06 grudnia 2017r. W strukturze PCPR utworzono następujące komórki organizacyjne i samodzielne stanowiska: główna księgowa, zespół organizacyjno - kadrowy i obsługi, zespół ds. świadczeń i pomocy instytucjonalnej, zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej, zespół pomocy osobom niepełnosprawnym oraz psycholog (zatrudniony od 01.01.2018r.)

W strukturze organizacyjnej PCPR funkcjonuje Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, którego zakres zadań określają odrębne przepisy.

2. POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób

Realizacja poszczególnych obszarów i zadań programu pozwala na: przygotowanie Beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego, przygotowanie Beneficjentów programu do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych, umożliwienie Beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie, poprawę szans Beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji

²⁸ <http://www.pcpr.strzelceop.pl/index.php/icon-fa-university-fa-3x-pull-left-icon-powiatowe-centrum-pomocy-rodzinie/statut>

4-7 lat	42	3,6	61	5,9
8-16 lat	49	4,1	67	6,5
16-25 lat	89	7,5	83	8,0
26-40 lat	92	7,8	85	8,2
41-60 lat	394	33,3	288	27,8
powyżej 60 lat	485	41,0	413	39,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. orzekania o Niepełnosprawności

Powiatowy Zespół ds. orzekania o Niepełnosprawności w latach 2016-2017 najczęściej wydawał orzeczenia dla osób powyżej 16 roku życia o stopniu umiarkowanym. W 2017 roku zostało wydanych 390 orzeczeń o stopniu umiarkowanym stanowiących 44,9% wszystkich orzeczeń. Dane wskazują, że w czasookresie 2016-2017 odsetek wydanych orzeczeń o stopniu znacznym i umiarkowanym nieznacznie zwiększył się, a odsetek wydanych orzeczeń o stopniu lekkim uległ zmniejszeniu.

Tabela 60. Liczba wydanych orzeczeń osobom powyżej 16 roku życia ze względu na stopień niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół ds. orzekania o Niepełnosprawności w Strzelcach opolskich w latach 2016-2017

Symbol	Rok 2016		Rok 2017	
	L. orzeczeń	%	L. orzeczeń	%
Znaczny	347	32,7	302	34,8
Umiarkowany	464	43,8	390	44,9
Lekki	249	23,5	177	20,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. orzekania o Niepełnosprawności

Wspieranie osób niepełnosprawnych

W ramach wsparcia osobom niepełnosprawnym mieszkającym na terenie powiatu strzeleckiego, dofinansowano w latach 2016-2017 do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, dofinansowano do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się.

W 2016 roku dofinansowano do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla 9 osób, a w 2017 roku liczba dofinansowań tego typu zmniejszyła się do 5. Zmniejszeniu uległa również liczba osób, które otrzymały dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego. Z kolei zauważa się zwiększenie się dofinansowań do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Tego typu pomocą objęto 462 osoby w 2016 roku oraz 553 osoby w 2017 roku. W badanych latach została również zrealizowana usługa tłumacza języka migowego dla osoby wymagającej tego typu wsparcia. Z programu „Aktywny Samorząd”²⁷ skorzystało 39 osób niepełnosprawnych w 2016 roku oraz 31 osób w 2017 roku.

²⁷ Głównym celem programu jest aktywizacja społeczna i/lub zawodowa osób niepełnosprawnych. W 2017 roku w ramach programu osoby niepełnosprawne mogły uzyskać dofinansowanie do następujących Modułów wsparcia: Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym. Pilotażowy program „Aktywny Samorząd” stwarza możliwość wyeliminowania lub zmniejszenia barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

niepełnosprawnych. Szczegółowe zasady dotyczące orzecznictwa osób niepełnosprawnych określa Rozporządzenie Ministra Pracy, Gospodarki i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności oraz Rozporządzenie Ministra Pracy, Gospodarki i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 roku w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia. Skład Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Strzelcach opolskich wchodzi: przewodniczący, sekretarz, pracownik socjalny i pomoc administracyjna. W skład Powiatowego Zespołu wchodzi także członkowie Zespołu: lekarze, psycholodzy, pracownicy socjalni, doradcy zawodowi, którzy są uprawnieni do orzekania zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, posiadając określone kwalifikacje oraz zaświadczenia uprawniające do orzekania uzyskane po odbyciu szkoleń w zakresie orzecznictwa i zdaniu egzaminów.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydaje orzeczenia: o stopniu niepełnosprawności, o niepełnosprawności (dzieciom do 16 roku życia) oraz o wskazaniach do ulg i uprawnień (osobom posiadającym ważne orzeczenia innych organów). Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności orzeka dla celów pozarentowych, a mianowicie:

- odpowiedniego zatrudnienia, uwzględniającego psychofizyczne możliwości danej osoby,
- szkolenia, w tym specjalistycznego,
- zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej,
- uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej,
- konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby,
- korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe i inne placówki,
- konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji,
- konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- uzyskania karty parkingowej,
- zamieszkiwania osoby niepełnosprawnej w oddzielnym pokoju.

Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności może być wydane okresowo lub trwale. Naruszenie sprawności organizmu uważa się za:

- trwałe (stałe) - jeżeli według wiedzy medycznej stan zdrowia nie rokuje poprawy;
- okresowe - jeżeli według wiedzy medycznej może nastąpić poprawa stanu zdrowia.

3. OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ

Ośrodki pomocy społecznej stanowią podstawową jednostkę organizacyjną funkcjonującego na terenie naszego kraju systemu wspierania osób i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych. Zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej działają na terenie każdej gminy, przyjmując w zależności od charakteru postać ośrodków miejskich, miejsko-gminnych i gminnych realizując zarówno zadania własne i zlecone.

Zadania pomocy społecznej w gminach wchodzących w skład powiatu strzeleckiego wykonuje 7 ośrodków pomocy społecznej: Ośrodek Pomocy Społecznej w Jemielnicy, Ośrodek Pomocy Społecznej w Izbicku, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolonowskiem, Ośrodek Pomocy Społecznej w Leśnicy, Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich, Ośrodek Pomocy Społecznej w Ujeździe, Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawadzkiem.

4. KOMENDA POWIATOWA POLICJI

Komenda Powiatowa Policji w Strzelcach Opolskich jest jednostką organizacyjną Policji, przy pomocy której Komendant Powiatowy Policji w Strzelcach Opolskich realizuje zadania określone w ustawach. Zakres działania oraz strukturę organizacyjną Komendy Powiatowej Policji w Strzelcach Opolskich określają:

- Zarządzenie nr 1041/07 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 roku w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji.
 - Regulamin Komendy Powiatowej Policji w Strzelcach Opolskich z 11 sierpnia 2015 roku.
- W skład struktury organizacyjnej KPP wchodzi: Kierownictwo (Komendant Powiatowy Policji oraz I Zastępca Komendanta Powiatowego Policji), Komórki organizacyjne w służbie kryminalnej (Wydział Kryminalny), Komórki organizacyjne w służbie prewencyjnej (Wydział Prewencji, Wydział Ruchu Drogowego, Jednoosobowe Stanowisko do spraw Prasowo-Informacyjnych), Komórka organizacyjna w służbie kryminalnej i prewencyjnej (Posterunek Policji w Leśnicy, Komórki organizacyjne w służbie wspomagającej działalność KPP w zakresie organizacyjnym, logistycznym i technicznym (Zespół Prezydialny, Zespół Administracyjno-Gospodarczy, Zespół do spraw Informatyki, Zespół do spraw Ochrony Informacji Niejawnych, Zespół do spraw Kadr i Szkolenia), Jednostka organizacyjna (Komisariat Policji w Zawadzkiem).

5. POWIATOWY URZĄD PRACY

Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Opolskich jest jednostką organizacyjną Powiatu Strzeleckiego, działającą w formie jednostki budżetowej. Celem działania Urzędu jest promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa. Do zadań Urzędu należy wykonywanie zadań samorządu powiatowego w zakresie polityki rynku pracy zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych. Do usług świadczonych przez PUP

w Strzelcach Opolskich należą: pośrednictwo pracy, refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, dofinansowanie wynagrodzeń za zatrudnionych pracowników 50+, organizacja prac interwencyjnych, poradnictwo zawodowe, bon zatrudnieniowy i bon na zasiedlenie, bon szkoleniowy i bon stażowy, zwrot kosztów opieki nad dzieckiem, organizacja staży, dotacje – jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, dofinansowania studiów podyplomowych, stypendium z tytułu podjęcia dalszej nauki, organizacja szkoleń dla bezrobotnych.

6. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Na terenie powiatu funkcjonują 3 DPS-y, w których jest 458 miejsc. W ciągu roku 2017 we wszystkich trzech Domach przebywało 515 osób, liczba korzystających wzrosła w stosunku do roku 2016 o 11 osób. Liczba oczekujących na przyjęcie do DPS na koniec roku 2017 wynosiła 26 osób. Natomiast liczba osób zatrudnionych w Domach Pomocy Społecznej w wynosiła 317.

Dom Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich z filią w Szymiszowie i filią w Leśnicy jest domem pobytu stałego przeznaczonym dla osób w podeszłym wieku, przewlekłe somatycznie chorych, niepełnosprawnych fizycznie. Dom działa na podstawie statusu określającego nazwę siedziby, typ domu, organizację i zasady działania jak i poziom świadczonych usług. Zapewnia mieszkańcom całodobową opiekę, pełen zakres zajęć terapeutycznych, kulturalno-oświatowych i rehabilitacyjnych. Dom świadczy usługi w zakresie potrzeb bytowych, opiekuńczych i wspomagających. Gwarantuje opiekę lekarską, pielęgniarską i rehabilitacyjną na poziomie obowiązujących świadczeń zdrowotnych. W ramach terapii realizowane są zajęcia m.in. z plastykoterapii, muzykoterapii, ludoterapii, terapii przez czytanie oraz terapii przez kontakt z przyrodą. Siedziba główna DPS mieści się w Strzelcach Opolskich w centrum miasta i może w nim zamieszkiwać łącznie 53 Mieszkańców. Filia DPS-u w Szymiszowie usytuowana jest w obiekcie zabytkowym. W dworcu mieszka 121 osób w pokojach 1,2,3 i 4 osobowych. Filia DPS-u w Leśnicy składa się z kompleksu budynków w pobliżu parku krajobrazowego Góry świętej Anny, w którym przebywa 64 Mieszkańców. W jego skład wchodzi trzy budynki: budynek parterowy z pokojami 1,2 i 3 osobowymi w systemie apartamentowym (kuchnia, łazienka, pokój), budynek jednopiętrowy z pokojami 1,2 i 3 osobowymi oraz budynek zabytkowy, w którym są pokoje 1,2 i 3 osobowe w systemie apartamentowym (kuchnia, łazienka, pokój) z pełnym standardem usług. Łączna liczba miejsc wynosi 238.²⁹

Dom Pomocy Społecznej w Zawadzkiem prowadzony jest przez Zgromadzenie Braci Szkolnych. Jako DPS funkcjonuje od 17.03.1953 roku. Przeznaczony jest dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, tylko płci męskiej. Bezpośrednie otoczenie Domu stanowią tereny zielone, na których znajduje się: plac zabaw, boisko do gier i zabaw, ogródek przydomowy, zieleńce i rabaty kwiatowe, grota z oczkiem wodnym. Z dniem 27.11.2009r decyzją Wojewody Opolskiego nr 18/2009, Zgromadzenie Braci Szkół Chrześcijańskich uzyskało standaryzację-pozwolenie na bezterminowe

²⁹ Opracowano na podstawie: <http://www.dps.strzelceop.pl>

prorowadzenie Domu Pomocy Społecznej. W Domu Pomocy Społecznej istnieją następujące działy: dział podstawowych świadczeń opiekuńczo-terapeutycznych, w którego skład wchodzi m.in. opiekun, pokojowa, terapeuta, wychowawca, kapelan, pracownik socjalny, rehabilitant, dietetyk, dział administracyjny – stanowisko ds. kadr, księgowy, dyrektor, dział gospodarczy i obsługi technicznej – m.in. kucharka, magazynier, pracownik obsługi technicznej, palacz centralnego ogrzewania, kierowca, pracownik gospodarczy oraz dział medyczny – pielęgniarki. Dom Pomocy Społecznej świadczy dla swoich mieszkańców usługi z zakresu rehabilitacji – fizjoterapii. Prowadzi ona następujące formy fizjoterapii: fizykoterapia, kinezyterapia, hydromasaż, masaż. Poza fizjoterapią prowadzone są następujące formy terapii: zajęcia plastyczne, zajęcia sportowe, zajęcia relaksacyjne, hortiterapia, ogrodoterapia, rehabilitacja społeczna. Do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji społecznej, ale także zawodowej, zalicza się uczestnictwo w: turnusach rehabilitacyjnych i w warsztatach terapii zajęciowej. Łączna liczba miejsc wynosi 110.³⁰

Dom Pomocy Społecznej w Kadłubie prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Misjonarek Maryi. Do Domu przyjmowane są dzieci, młodzież i osoby dorosłe o niepełnosprawności intelektualnej w stopniu umiarkowanym i znacznym. Placówka liczy 110 miejsc. Dom posiada podjazdy i windy. Pokoje są 1,2 i 3 osobowe. Do pomieszczeń wspólnych należą: jadalnia, pokój dzienny, pracownia terapii zajęciowej, sala rehabilitacyjna oraz gabinet zabiegowy. Dostępna jest całodobowa opieka pielęgniarska zgodnie z potrzebami i zaleceniami lekarza. Prócz terapii zajęciowej osoby przebywające w Domu mogą korzystać z warsztatu piekarniczego oraz warsztatu gospodarczego.³¹

Tabela 62. Zestawienie informacji o Domach Pomocy Społecznej na terenie powiatu strzeleckiego - w latach 2015-2017

	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Liczba DPS	3	3	3
Liczba placówek prowadzonych przez Jednostkę Samorządu Terytorialnego	1	1	1
Liczba placówek prowadzonych przez innym podmiot	2	2	2
Liczba miejsc w placówkach	458	458	458
Liczba osób korzystających	452	504	515
Liczba osób umieszczonych	73	57	63
Liczba osób oczekujących	3	24	26

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej

7. ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY

³⁰ Opracowano na podstawie: <https://dpszawadzkie.wordpress.com/category/o-nas/>

³¹ Opracowano na podstawie: http://domy.dps.pl/prezentacja/dom_pomocy_spoecznej_220/szczegoly

Środowiskowy Dom Samopomocy w Strzelcach Opolskich jest placówką dziennego pobytu świadczącą pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi oraz niepełnosprawnością intelektualną zamieszkałym na terenie Gminy Strzelce Opolskie oraz gmin ościennych: Jemielnica, Kolonowskie, Leśnica, Ujazd, Zawadzkie, Izbicko. Celem działalności placówki jest podnoszenie jakości życia, zapewnienie oparcia społecznego oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osobom mającym trudności z kształtowaniem swoich stosunków z otoczeniem. Zadania te realizowane są poprzez: treningi z zakresu samoobsługi i zaradności życiowej, treningi umiejętności społecznych i spędzania wolnego czasu, terapię zajęciową, wsparcie procesu edukacyjnego dzieci, terapię logopedyczną, zajęcia z psychologiem, pomoc pracownika socjalnego, integrację ze środowiskiem. Dużą rolę odgrywa rehabilitacja medyczna, na którą składają się: kinezyterapia, fizykoterapia, krioterapia, hydroterapia, masaże, zajęcia sportowe.

Środowiskowy Dom Samopomocy jest jednostką organizacyjną Gminy Strzelce Opolskie działającą na podstawie statutu. Stosownie do zapisów powyższego dokumentu działalność jednostki finansowana jest ze środków dotacji celowej budżetu państwa oraz środków własnych Gminy Strzelce Opolskie.

8. WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Warsztaty terapii zajęciowej, to placówki wyodrębnione organizacyjnie i finansowo, które mają na celu stwarzanie osobom z niepełnosprawnością możliwości uczestniczenia w rehabilitacji społecznej i zawodowej. Terapia realizowana jest poprzez terapię zajęciową. Podstawą prawną działania WTZ jest: Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej oraz Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Do głównych zadań WTZ należą: ogólne usprawnianie, rozwijanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego, w tym zaradności osobistej dzięki stosowaniu różnych technik terapii zajęciowej, przygotowanie do życia w środowisku społecznym w szczególności poprzez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz rozwój innych umiejętności niezbędnych w życiu, a także poprawę kondycji fizycznej i psychicznej, rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających późniejsze podjęcie pracy zawodowej w zakładzie aktywności zawodowej lub innej pracy zarobkowej bądź szkolenia zawodowego. Zajęcia w warsztacie prowadzone są zgodnie z indywidualnym programem rehabilitacji i terapii. Uczestnicy WTZ muszą posiadać orzeczenie o niepełnosprawności ze wskazaniem do uczestnictwa w terapii zajęciowej. W Powiecie Strzeleckim funkcjonują Warsztaty Terapii Zajęciowej w Zawadzkim, w którym terapią objętych jest 35 osób.

IV. 12. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Organizacje pozarządowe określane są jako trzeci sektor społeczeństwa. Ich walorem jest to, że działają tam, gdzie nie docierają instytucje publiczne, służą swoim zaangażowaniem, oferują fachowe, zindywidualizowane i tańsze usługi. Tworzą one część każdego efektywnego i demokratycznie funkcjonującego państwa i społeczeństwa. Realizują zadania, które wynikają z polityki państwa, lub te, których mimo istniejącego zapotrzebowania ani podmioty publiczne ani prywatne, nie podejmują. Ogromnego znaczenia zatem, nabiera potrzeba szerokiej współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta jest fundamentem współczesnego społeczeństwa obywatelskiego.

Jedną z cech sektora pozarządowego jest jego występowanie w różnych formach organizacyjnych - sformalizowanych np. stowarzyszenia, związki, spółki, kluby, komitety oraz nieformalnych. Za najkorzystniejsze formy organizacyjne i prawne organizacji pozarządowych uważa się powszechne stowarzyszenia i fundacje, których działalność regulują ustawy: Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 roku prawo o stowarzyszeniach (tekst jednolity Dz.U. 2017 poz. 210, z późn. zm.) oraz Ustawa z dnia 6 kwietnia 1984 roku o fundacjach (tekst jednolity Dz.U. 2018 poz. 1491 z późn. zm.).³² Współpraca organizacji pozarządowych z sektorem publicznym opiera się także na Ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz.U. 2018 poz. 450 z późn. zm.).

W roku 2017 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie współpracowało z następującymi organizacjami pozarządowymi:

1. Polski Związek Głuchych O / Strzelce Opolskie.
2. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków o/ Strzelce Opolskie.
3. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów - Zarząd oddziału Rejonowego w Strzelcach Opolskich.
4. Polski Związek Niewidomych O/ Strzelce Opolskie.
5. Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Ognik” w Strzelcach Opolskich.
6. Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Niepełnosprawnym „Siedlisko”.
7. Stowarzyszenie na Rzecz Edukacji i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Kadłub.
8. Stowarzyszenie Rodzina „Kolpinga” w Staniszczech Wielkich.
9. Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „BARKA”.

Współpracę Powiatu Strzeleckiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w roku 2017 określały dwa podstawowe dokumenty, które się uzupełniają i są ze sobą kompatybilne. W dniu 27 lipca 2016 roku Uchwałą nr XXII/214/16 Rady Powiatu Strzeleckiego został przyjęty „Roczny program współpracy Powiatu Strzeleckiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w roku 2017”, ale również dokument wieloletni, tj. „Wieloletni program współpracy Powiatu Strzeleckiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2017-2019”, który uchwalony został także przez Radę Powiatu Strzeleckiego Uchwałą Rady Powiatu Strzeleckiego Nr XXII/215/16 z dnia 27 lipca 2016 roku.

³² Organizacje pozarządowe w społeczeństwie obywatelskim, red. M. Załuska, J. Boczoń, BPS, Katowice 1998

Na terenie Powiatu Strzeleckiego działają następujące organizacje pozarządowe związane z obszarem integracji i pomocy społecznej:

- Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych "Promyk" (Gmina Izbicko)
- Stowarzyszenie Rodzina Kolpinga w Staniszczach Wielkich
- Leśnickie Stowarzyszenie Integracyjne (Gmina Leśnica)
- Stowarzyszenie "Sprawiedliwość, Pokój i Integralność Stworzenia" (Gmina Leśnica)
- Towarzystwo Inicjatyw Kulturalnych, Edukacyjnych i Artystycznych - TIKEA (Gmina Leśnica)
- Fundacja Nasciturus Lux Mundi (Gmina Strzelce Opolskie)
- Polska Organizacja Bezrobotnych (Gmina Strzelce Opolskie)
- Stowarzyszenie "Alfa i Omega" (Gmina Strzelce Opolskie)
- Stowarzyszenie "Kultura, Edukacja i Integracja Romów" (Gmina Strzelce Opolskie)
- Stowarzyszenie Centrum Dialogu Społecznego i Biznesu (Gmina Strzelce Opolskie)
- Stowarzyszenie Honorowych Dawców Szpiku Kostnego "Życie i Nadzieja" (Gmina Strzelce Opolskie)
- Stowarzyszenie na rzecz Obrony Praw i Godności Nauczycieli (Gmina Strzelce Opolskie)
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Edukacji i Kultury w Powiecie Strzeleckim (Gmina Strzelce Opolskie)
- Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej (Gmina Strzelce Opolskie)
- Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Szkoły Specjalnej "Ósemka" (Gmina Strzelce Opolskie)
- Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej "Barka" (Gmina Strzelce Opolskie)
- Stowarzyszenie Przedsiębiorczości Bezrobotnych (Gmina Strzelce Opolskie)
- Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Ognik” (Gmina Strzelce Opolskie)
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Edukacji i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Kadłubie (Gmina Strzelce Opolskie)
- Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych "Serduszko" (Gmina Strzelce Opolskie)
- Stowarzyszenie Romów "Jedność" w Strzelcach Opolskich
- Strzeleckie Centrum Pomocy Młodym "TRATWA" (Gmina Strzelce Opolskie)
- Strzeleckie Stowarzyszenie "Pomoc dla Samopomocy"
- Strzeleckie Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Edukacji Lokalnej (Gmina Strzelce Opolskie)
- Strzeleckie Stowarzyszenie Seniorów (Gmina Strzelce Opolskie)
- Stowarzyszenie Na Rzecz Pomocy Osobom Niepełnosprawnym "Siedlisko" Staniszcze Wielkie (Gmina Zawadzkie)
- Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców Na Śląsku Opolskim (Koło w Zawadzkiem, Żędowicach, Kielczy)
- Stowarzyszenie Rozwoju i Upowszechnienia Kultury "Metanoya" (Gmina Zawadzkie)
- Caritas Diecezji Opolskiej - Stacja Opieki Caritas w Żędowicach (Gmina Zawadzkie)
- Fundacja Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych im. Św. Jana De La Salle Zawadzkie

- Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów „Klub Seniora” (Gmina Zawadzkie)
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Koło Terenowe w Zawadzkim
- Stowarzyszenie Kobiet Żędowickich
- Stowarzyszenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Zawadzkim
- Fundacja Przestrzeń (Gmina Zawadzkie)
- Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Przy Parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Zawadzkim
- Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Edukacji i Kultury w Powiecie Strzeleckim (Gmina Zawadzkie)
- Fundacja „Mały Krok” w Zawadzkim.
- Stowarzyszenie „Razem” przy PSP Zawadzkie
- Stowarzyszenie „Nasze Żędowice”.³³

³³ Wykaz wszystkich organizacji znajduje się pod adresem: <https://mojepanstwo.pl/dane/powiaty/293,strzelecki>

V. ANALIZA SWOT

Nowe podejście do polityki powiatowej wymaga profesjonalnego zarządzania zasobami administracji powiatowej oraz realizacji aktywnej polityki społecznej na poziomie samorządu terytorialnego. Realizacja lokalnej polityki społecznej odbywa się na podstawie dokumentów strategicznych planowania społecznego. Pierwszym z nich to strategia zintegrowanego rozwoju (ustawa o samorządach i przestrzennym zagospodarowaniu kraju). Druga to strategia rozwiązywania problemów społecznych, wyznaczająca de facto cele realizowanej przez samorząd lokalnej polityki społecznej.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych pełni trzy zasadnicze funkcje:

1. integrującą – łącząc działania na rzecz polityki społecznej realizowane przez instytucje i podmioty działające w różnych obszarach związanych z integracją społeczną,
2. komunikacyjną – dostarczając niezbędnych informacji pozwalających na identyfikację głównych działań na rzecz rozwoju integracji społecznej,
3. zarządczą – umożliwiając monitoring i kontrole planowanych działań, analizę wydatkowanych środków i osiągniętych rezultatów w ramach realizacji priorytetów określonych w strategii.

Przydatnym narzędziem badania ogólnej sytuacji powiatu jest analiza SWOT. Jest to jednocześnie kompleksowa metoda planowania strategicznego, pozwalająca odpowiedzieć na pytanie "gdzie jesteśmy".

SWOT to skrót angielskich słów: Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu).

Powiat funkcjonuje w określonym otoczeniu, tworzą go inne jednostki samorządowe, administracja rządowa i służby administracji specjalnych oraz ich wzajemne powiązania o charakterze organizacyjnym, społecznym, ekonomicznym czy środowiskowym. Władze powiatu powinny monitorować zmiany, które zachodzą w otoczeniu, co pozwala na identyfikację istniejących, a także przyszłych szans i zagrożeń rozwoju i zminimalizuje wpływ ewentualnych, negatywnych skutków. Znajomość uwarunkowań powiatu pozwala na podjęcie działań sprzyjających rozwojowi potencjału lokalnego i wykorzystaniu nadarzających się okazji. Celem analizy SWOT jest określenie i analiza czynników pod kątem pozytywnego i negatywnego wpływu na rozwój powiatu.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
○ Funkcjonowanie na terenie powiatu warsztatów terapii zajęciowej, środowiskowego domu samopomocy, domów pomocy społecznej	○ Starzenie się społeczeństwa- wzrost osób w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym spadku liczby osób w wieku produkcyjnym i

- o Dobrze funkcjonujące domy pomocy społecznej. - o Działalność uniwersytetów III wieku oraz klubów seniora na terenie gmin powiatu strzeleckiego. - o Likwidacja barier dająca możliwość równouprawnienia uczestnictwa osobom niepełnosprawnym w życiu społecznym. - o Podejmowanie działań interdyscyplinarnych na rzecz polityki społecznej i rozwiązywania problemów społecznych. - o Wspieranie organizacji imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych z udziałem osób niepełnosprawnych. - o Udzielanie poradnictwa dla rodziców/opiekunów dzieci niepełnosprawnych. - o Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy. - o Współpraca organizacji pozarządowych z instytucjami pomocy społecznej. - o Promowanie rodzicielstwa zastępczego. - o Realizacja programów wspomagających wychowawcze funkcje rodziny. - o Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej poprzez promocję a także kwalifikowanie i szkolenie na rodziny zastępcze. - o Realizacja projektu „Bliżej rodziny i dziecka – wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej”. - o Wspieranie pełnoletnich i usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej. - o Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących zagrożeń i konsekwencji uzależnień. - o Organizacja działań edukacyjnych dla uczniów i rodziców z zakresu skutków stosowania przemocy.	przedprodukcyjnym. - o Ujemny przyrost naturalny. - o Brak centrum wolontariatu. - o Występowanie uzależnień (alkohol, narkotyki, przemoc w rodzinie). - o Łatwy dostęp do dopalaczy i innych środków uzależniających. - o Brak mieszkań chronionych dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej - o Zjawisko „dziedziczenia” biedy i bezradności społecznej. - o Deficyty finansowe i kadrowe w zatrudnianiu specjalistów do pracy z dzieckiem i rodziną. - o Problemy lokalowe Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. - o Niewystarczające środki z PFRON na realizację zadań. - o Brak chętnych rodzin do pełnienia funkcji pogotowia rodzinnego.
SZANSE	ZAGROŻENIA
- o Możliwość pozyskiwania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych. - o Wzrost świadomości osób starszych na temat ich miejsca i roli w społeczeństwie. - o Większa aktywność organizacji pozarządowych działających na rzecz środowiska lokalnego. - o Zainteresowanie mediów lokalnych działaniami na rzecz osób starszych. - o Realizacja powiatowych programów	- o Starzenie się społeczeństwa, co rodzi konieczność rozszerzenia infrastruktury o placówki opieki stacjonarnej i niestacjonarnej, usługi opiekuńcze i specjalistyczne. - o Rosnąca liczba osób starszych i niepełnosprawnych. - o Niska aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych oraz ich wczesne wykluczenie z rynku pracy.

służących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu. ○ Realizacja Programu Korekcyjno – Edukacyjnego dla sprawców przemocy ○ Programy mające na celu poprawę materialną rodzin, zwłaszcza rodzin z dziećmi (500+, 300+, Karta Dużej Rodziny, Za Życiem). ○ Systematyczne zmiany programu kształcenia dostosowujące go do wymagań rynku pracy. ○ Podejmowanie współpracy w organizacjami pozarządowymi.	○ Negatywne wzorce zachowań społecznych. ○ Utrzymywanie bierności osób pozostających bez pracy poprzez rozbudowany system zasiłków. ○ Brak schronienia po opuszczeniu placówki opiekuńczo-wychowawczej.
---	---

Wyniki analizy SWOT stanowią podstawę do sformułowania celów, kierunków działań strategicznych i wskaźników Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

VI. PROGNOZA ZMIAN

W wyniku realizacji zadań wynikających z celów i przedsięwzięć określonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych prognozuje się osiągnięcie następujących zmian w obszarze polityki społecznej na terenie powiatu strzeleckiego do roku 2025:

- w związku z dalszym wzrostem liczby osób starszych i niepełnosprawnych będą podejmowane działania zarówno w obszarze opieki jak i aktywizacji osób w podeszłym wieku,
- będzie monitorowana sytuacja demograficzna w powiecie,
- nastąpi większa integracja i aktywizacja osób z niepełnosprawnościami,
- podejmowana będzie współpraca pomiędzy samorządami lokalnymi, instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi,
- kontynuowana będzie dostępność do poradnictwa psychologicznego i innych specjalistów dla osób niepełnosprawnych,
- nadal wspierane będą różne formy kompleksowej rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych,
- poprawi się jakość życia osób niepełnosprawnych poprzez różne działania skierowane do konkretnych grup społecznych np. dla osób chorych psychicznie, dla osób z niepełnosprawnością ruchową,
- w zakresie pomocy osobom bezrobotnym podejmowane będą działania w celu ich aktywizacji, m.in. poprzez realizację projektów i programów rynku pracy skierowane do konkretnych grup,
- realizowana będzie aktywizacja zawodowa w ramach współpracy/porozumienia z instytucjami pomocy społecznej, partnerami społecznymi, organizacjami pozarządowymi, pracodawcami,
- dokonywana będzie analiza sytuacji osób bezrobotnych w powiecie,
- podejmowana będzie współpraca Powiatowego Urzędu Pracy z placówkami oświatowymi celem dostosowania kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy,
- podejmowane będą działania dla osób zagrożonych przemocą w rodzinie- zmniejszenie się występowania przemocy w rodzinach,
- podejmowane będą działania na rzecz osób stosujących przemoc w rodzinie- zmniejszenie liczby sprawców,
- nadal usprawniany będzie system opieki nad dziećmi pozbawionymi możliwości wychowania się w rodzinie biologicznej,
- realizowany będzie Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej,
- realizowana będzie pomoc dla osób usamodzielnianych opuszczających formy pieczy zastępczej i całodobowe placówki wychowawcze,
- zwiększona zostanie współpraca samorządu z sektorem pozarządowym,
- wyremontowane zostaną pomieszczenia w budynku Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie lub zmieniona zostanie siedziba jednostki,

- zostanie utworzone mieszkanie chronione dla osób usamodzielnianych opuszczających rodziny zastępcze lub placówki,
- zostanie utworzony punkt poradnictwa specjalistycznego dla osób w sytuacjach kryzysowych.

VII. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring to systematyczne określanie dynamiki zmian danego zjawiska. Monitoring rozumiany jest jako proces systematycznego zbierania i analizowania danych ilościowych i jakościowych dotyczących prowadzonych działań, wdrażanych projektów bądź całej strategii, tak w aspekcie finansowym jak i rzeczowym. Jego celem jest zapewnienie zgodności realizacji strategii z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i wytyczonymi celami.

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych dolegliwości społecznych.

Ewaluacja jest częścią procesu podejmowania decyzji, który to polega na wydawaniu opinii o wartości działania poprzez systematyczne, jawne zbieranie i analizowanie o nim informacji w odniesieniu do przyjętych celów, kryteriów i wartości. Ewaluację strategii należy rozumieć jako systematyczne zbieranie informacji na temat działań, charakterystyki i efektów programu w celu ocenienia strategii, poprawy jej skuteczności oraz/lub wsparcia procesu decyzyjnego dotyczącego przyszłego programowania³⁴.

Cele prowadzenia ewaluacji można ująć w czterech zasadniczych punktach:

1. kontrola nad działaniem władz publicznych oraz zwiększanie przejrzystości tych działań,
2. zwiększanie skuteczności i efektywności projektów i programów podejmowanych przez sektor publiczny;
3. kształtowanie kierunków i priorytetów działalności sektora publicznego,
4. poznawanie mechanizmów programów i projektów³⁵.

Realizacja działań przewidzianych w celach operacyjnych niniejszej strategii odbywać się będzie, w ramach kompetencji poszczególnych jednostek organizacyjnych powiatu.

Potwierdzeniem osiągnięcia wskaźników realizacji działań, o których mowa w niniejszym dokumencie, będzie coroczne sprawozdanie z realizacji strategii.

Starosta w drodze Zarządzenia powołuje Zespół ds. monitoringu i ewaluacji Strategii. Zespół powinien się zbierać przynajmniej raz w roku w celu oceny poziomu wdrożenia poszczególnych celów i kierunków działań zawartych w niniejszym dokumencie.

³⁴ T. Kierzkowski, Ocena (ewaluacja) programów i projektów o charakterze społeczno-gospodarczym w kontekście przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, Warszawa 2002, s. 19–20.

³⁵ Tamże, str. 11

VIII. CELE STRATEGICZNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Diagnoza problemów i zjawisk społecznych, przesłanki i dyrektywy płynące z różnych poziomów planowania i zarządzania rządowego i samorządowego oraz cele strategiczne Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, są podstawą wyznaczania kierunków działań i przedsięwzięć (mikroprojektów) przedmiotowej strategii, w zakresie lokalnej polityki społecznej, w tym rozwiązywania kwestii i problemów społecznych, na których koncentrować się będą działania Samorządu do roku 2025.

Pola interwencji strategicznej związanej z obszarem społecznym, na które będą się kierować działania to:

- osoby niepełnosprawne i długotrwale chore;
- osoby w podeszłym wieku;
- rodziny dysfunkcyjne;
- instytucjonalna i rodzinna piecza zastępcza;
- usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej;
- rodziny ubogie;
- rodziny, w których występuje problem przemoc i alkoholizmu;
- zaangażowanie instytucji w rozwiązywanie problemów społecznych;

CELE STRATEGICZNE

- 1. Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych oraz osób w podeszłym wieku;**
- 2. Efektywna polityka rynku pracy;**
- 3. Wspieranie i rozwijanie działań na rzecz grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym w szczególności osób dotkniętych przemocą w rodzinie;**
- 4. Budowa systemu opieki nad dzieckiem i rodziną oraz organizowanie wsparcia dla osób usamodzielnianych;**
- 5. Podnoszenie jakości usług świadczonych przez instytucje pomocy i integracji społecznej.**

CEL STRATEGICZNY 1

POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB I NIEPEŁNOSPRAWNYCH I DŁUGOTRWALE CHORYCH ORAZ OSÓB W PODESZŁYM WIEKU

KIERUNEK DZIAŁANIA

PRZEDSIĘWZIĘCIE

			Realizatorzy	Źródło finansowania
CIK1	Monitorowanie sytuacji osób niepełnosprawnych na terenie powiatu	CIK1P1	Starostwo Powiatowe/ PCPR/ jednostki organizacyjne powiatu	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
		CIK1P2	Starostwo Powiatowe/ PCPR/ jednostki organizacyjne powiatu	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
CIK3	Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej dotyczącej potrzeb oraz praw osób niepełnosprawnych, długotrwale chorych oraz osób starszych	CIK3P1	Starostwo Powiatowe/ PCPR/ jednostki organizacyjne powiatu	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
		CIK3P2	Starostwo Powiatowe/ PCPR/ jednostki organizacyjne powiatu	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
		CIK3P3	Starostwo Powiatowe/ PCPR/ jednostki organizacyjne powiatu	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE

		C1K3P4	Wspieranie organizacji imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych z udziałem osób niepełnosprawnych	Starostwo powiatowe, jednostki organizacyjne powiatu, PCPR,	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
C1K4	Dostęp do poradnictwa socjalnego, psychologicznego oraz terapii rodzinnej dla osób niepełnosprawnych oraz osób starszych	C1K4P1	Objęcie osób niepełnosprawnych i ich rodzin specjalistycznym poradnictwem psychologicznym, asystenta osoby niepełnosprawnej i innych specjalistów	Starostwo powiatowe, jednostki organizacyjne powiatu, PCPR,	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
		C1K5P1	Wspieranie osób niepełnosprawnych w zaopatrzeniu w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób niepełnosprawnych, dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, technicznych, komunikacyjnych w miejscu zamieszkania	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
		C1K5P2	Wspieranie już istniejących form kompleksowej rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych (WTZ, ŚDS itp.)	Starostwo powiatowe, jednostki organizacyjne powiatu, PCPR, WTZ, ŚDS	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
C1K5	Integracja i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, długotrwale chorych w celu poprawy jakości ich życia	C1K5P3	Promowanie zakładania działalności gospodarczej przez osoby niepełnosprawne -jednorazowe dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej i/lub rolniczej i/lub wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej	Starostwo powiatowe, jednostki organizacyjne powiatu	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
		C1K5P4	Doposażenie stanowisk pracy dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych w formie zwrotów kosztów wyposażenia stanowisk pracy	Starostwo powiatowe, jednostki organizacyjne powiatu	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
		C1K5P5	Opracowanie i realizacja programów skierowanych do osób niepełnosprawnych	Starostwo Powiatowe/ PCPR/ jednostki	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE

				organizacyjne powiatu	
	C1K5P6	Pozyskiwanie środków zewnętrznych na aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych	Starostwo Powiatowe/ PCPR/ jednostki organizacyjne powiatu	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	
	C1K5P7	Likwidacja barier architektonicznych, urbanistycznych, technicznych, transportowych w instytucjach użyteczności publicznej	Starostwo Powiatowe/ PCPR/ jednostki organizacyjne powiatu	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	
C1K6	C1K6P1	Udzielanie poradnictwa dla rodzin/opiekunów dzieci niepełnosprawnych (wsparcie indywidualne i grupowe)	PCPR, PPP	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	
	C1K6P2	Realizacja programów wspomagających wychowawczą funkcję rodziny	PPP	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	
CEL STRATEGICZNY 2					
EFEKTYWNA POLITYKA RYNKU PRACY					
KIERUNEK DZIAŁANIA	PRZEDSIĘWZIĘCIE		Realizatorzy	Źródło finansowania	
C2K1	C2K1P1	Analiza sytuacji osób bezrobotnych w powiecie	PUP	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	
	C2K1P2	Upowszechnienie wyników analizy sytuacji osób bezrobotnych w powiecie przez Powiatowy Urząd Pracy	PUP	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	
	C2K1P3	Opracowanie i realizacja aktywnych programów/projektów rynku pracy na rzecz osób bezrobotnych w powiecie	PUP	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	

C2K3	Rozwijanie współpracy pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy oraz instytucjami pomocy społecznej, partnerami społecznymi i organizacjami pozarządowymi oraz pracodawcami.	C2K3P1	Realizacja aktywizacji zawodowej w ramach współpracy/porozumienia z instytucjami pomocy społecznej, partnerami społecznymi, organizacjami pozarządowymi, pracodawcami	PUP	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
		C2K3P2	Dostosowywanie kierunków kształcenia w powiecie do potrzeb lokalnego rynku pracy oraz promowanie, szczególnie wśród młodzieży, idei planowania rozwoju zawodowego	PUP, PPP	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
CEL STRATEGICZNY 3					
WSPIERANIE I ROZWIJANIE DZIAŁAŃ NA RZECZ GRUP ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM, W TYM W SZCZEGÓLNOŚCI OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE					
	KIERUNEK DZIAŁANIA	PRZEDSIĘWZIĘCIE		Realizatorzy	Źródło finansowania
C3K1	Działania na rzecz grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – w tym osób zagrożonych przemocą w rodzinie	C3K1P1	Opracowanie diagnozy przemocy w środowisku lokalnym w oparciu o analizę wtórną danych zastanych (desk research, i/lub badanie ankietowe)	Jednostki organizacyjne powiatu, PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
		C3K1P2	Prowadzenie profilaktycznych działań informacyjno – edukacyjnych uświadamiających zagrożenia i konsekwencje uzależnień, w tym stosowania środków psychoaktywnych oraz wspomaganie placówek edukacyjnych	Jednostki organizacyjne powiatu, PPP, Komenda Powiatowa Policji, pedagogzy szkolni	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
		C3K1P3	Realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	PCPR, Komenda Powiatowa Policji	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
		C3K1P4	Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;	PCPR, PUP, oświata	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
		C3K1P5	Realizacja Powiatowego Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE

C3K1P6	Organizowanie działań edukacyjnych dla uczniów i ich rodziców z zakresu skutków przemocy oraz promowania zachowań alternatywnych wobec przemocy	PPP, Pedagogzy szkolni, PCPR, Komenda Powiatowa Policji	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
C3K1P7	Zapewnienie szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy dla osób zajmujących się zawodowo lub społecznie problematyką przemocy	Starostwo Powiatowe /PCPR/ jednostki organizacyjne powiatu	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
C3K1P8	Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia	Starostwo Powiatowe/ PCPR/	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
C3K1P9	Realizacja specjalistycznego poradnictwa (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne, prawne itp.) dla rodzin dotkniętych przemocą	Starostwo Powiatowe/ PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
C3K1P10	Realizacja działań w formie prowadzenia grupy wsparcia dla ofiar przemocy	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
C3K1P11	Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w Ośrodkach Interwencji Kryzysowej	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE

CEL STRATEGICZNY 4

BUDOWA SYTEMU OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ ORAZ ORGANIZOWANIE WSPARCIA DLA OSÓB USAMODZIELNIANYCH.

KIERUNEK DZIAŁANIA	PRZEDSIĘWZIĘCIE	Realizatorzy	Źródło finansowania
--------------------	-----------------	--------------	---------------------

C4K1	Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	C4K1P1	Prowadzenie zajęć edukacyjnych dla rodziców np. warsztaty dla rodziców	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
C4K2	Usprawnianie systemu opieki nad dziećmi pozbawionymi możliwości wychowywania się w rodzinie biologicznej	C4K2P1	Realizacja Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Strzeleckim na lata 2018 – 2020	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
		C4K2P2	Organizowanie opieki w rodzinnych formach pieczy zastępczej	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
		C4K2P3	Wspieranie rodzinnej pieczy zastępczej poprzez organizowanie poradnictwa specjalistycznego, kursów, szkoleń, grup wsparcia i superwizji	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
		C4K2P4	Dostosowanie infrastruktury Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie do podejmowanych zadań	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
C4K3	Pomoc w życiowym usamodzielnieniu i integracji ze środowiskiem osób opuszczających formy pieczy zastępczej	C4K2P5	Utworzenie nowych rodzin zastępczych zawodowych oraz pogotowia rodzinnego	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
		C4K3P1	Zapewnienie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych dla wychowanków systemu pieczy zastępczej	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
		C4K3P2	Udzielenie kompleksowej pomocy mającej na celu usamodzielnienie osób opuszczających formy pieczy zastępczej	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
		C4K3P3	Realizacja szkoleń, kursów zwiększających kompetencje społeczno- zawodowe dla wychowanków systemu pieczy zastępczej	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE

	C4K3P4	Realizacja specjalistycznego poradnictwa dla wychowanków sytemu pieczy zastępczej	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
CEL 5				
PODNOSENIE JAKOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH PRZEZ INSTYTUCJE POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
KIERUNEK DZIAŁANIA	PRZEDSIĘWZIĘCIE			Źródło finansowania
C5K1	C5K1P1	Remont pomieszczeń w budynku Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie przy ul. B. Chrobrego 5 lub zmiana siedziby jednostki	Starostwo powiatowe, PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
	C5K1P2	Utworzenie punktu poradnictwa specjalistycznego dla osób w sytuacjach kryzysowych tj. dla ofiar przemocy w rodzinie, dla osób niepełnosprawnych	Starostwo powiatowe, PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
	C5K1P3	Utworzenie mieszkania chronionego dla osób usamodzielnianych opuszczających rodziny zastępcze lub placówki	Starostwo powiatowe, PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
	C5K1P4	Poprawa warunków lokalowych, stanu technicznego i wizualnego budynków DPS i WTZ oraz ich otoczenia	Starostwo powiatowe, PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
	C5K1P5	Zapewnienie dostępu do szkoleń kadr pomocy społecznej, pedagogów, członków zespołów interdyscyplinarnych, działających w poszczególnych gminach	Starostwo powiatowe, ROPS	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE
	C5K1P6	Nawiązywanie i rozwijanie współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego (także na poziomie gminnym).	Jednostki organizacyjne powiatu, PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE

IX. WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ

CEL STRATEGICZNY 1

POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB I NIEPEŁNOSPRAWNYCH I DŁUGOTRWALE CHORYCH ORAZ OSÓB W PODESZŁYM WIEKU

PRZEDSIĘWZIĘCIE	Wskaźnik monitorujący	Wartość bazowa	Wartość kumulatywna 2018-2025	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Prowadzenie analiz dotyczących sytuacji osób niepełnosprawnych, długotrwale chorych oraz osób starszych	Liczba raportów	1	8	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	Raz w roku w latach 2018-2025 <i>/nie później niż do 15 grudnia/</i>
Zbieranie i publikowanie kompleksowych informacji o instytucjach i organizacjach działających na rzecz osób niepełnosprawnych oraz osób starszych	Liczba publikacji online	1	8	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	Raz w roku w latach 2018-2025 <i>/nie później niż do 15 grudnia/</i>
Publikowanie informacji na stronie internetowej dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób starszych	Liczba raportów	1	8	Jednostki organizacyjne powiatu	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	Raz w roku w latach 2018-2025 <i>/nie później niż do 15 grudnia/</i>
Rozpowszechnienie materiałów promocyjnych i informacyjnych o realizowanych programach PCPR oraz formach wsparcia dla osób niepełnosprawnych i/lub starszych	Liczba publikacji online	1	8	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	Raz w roku w latach 2018-2025 <i>/nie później niż do 15 grudnia/</i>
Upowszechnianie informacji na stronie internetowej PCPR dotyczących problemów osób niepełnosprawnych w zakresie ulg, obowiązujących przepisów	Liczba publikacji online	1	8	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	Raz w roku w latach 2018-2025 <i>/nie później niż do 15 grudnia/</i>
Objęcie osób niepełnosprawnych i ich rodzin specjalistycznym poradnictwem psychologicznym, asystenta osoby niepełnosprawnej i innych specjalistów	Liczba osób którym udzielono poradnictwa	30	240	Starostwo powiatowe, jednostki organizacyjne powiatu, PCPR,	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	Praca ciągła

Wspieranie osób niepełnosprawnych w zaopatrzeniu w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób niepełnosprawnych, dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, technicznych, komunikacyjnych w miejscu zamieszkania	Liczba osób, którym udzielono wsparcia	597	5000	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	Praca ciągła
Wspieranie już istniejących form kompleksowej rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych (WTZ, ŚDS)	Liczba uczestników WTZ	35	280	Starostwo powiatowe, jednostki organizacyjne powiatu, PCPR, WTZ, ŚDS	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	Praca ciągła

CEL STRATEGICZNY 2**EFEKTYWNA POLITYKA RYNKU PRACY**

PRZEDSIĘWZIĘCIE	Wskaźnik monitorujący	Wartość bazowa	Wartość kumulatywna 2018-2025	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Analiza sytuacji osób bezrobotnych w powiecie	Liczba analiz	1	8	PUP	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	Raz w roku w latach 2018-2025
Upowszechnienie wyników analizy sytuacji osób bezrobotnych w powiecie przez Powiatowy Urząd Pracy	Liczba publikacji online	1	8	PUP	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	Raz w roku w latach 2018-2025
Opracowanie i realizacja aktywnych programów/projektów rynku pracy na rzecz osób bezrobotnych w powiecie	Liczba programów	2	16	PUP	Środki UE	Praca ciągła

CEL STRATEGICZNY 3**WSPIERANIE I ROZWIJANIE DZIAŁAŃ NA RZECZ GRUP ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM, W TYM W SZCZEGÓLNOŚCI OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE**

PRZEDSIĘWZIĘCIE	Wskaźnik monitorujący	Wartość bazowa	Wartość kumulatywna 2018-2025	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	Liczba programów	1	2	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	Praca ciągła

Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie	Liczba programów	0	1	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	Praca ciągła
Realizacja Powiatowego Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie	Liczba programów	1	8	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	Praca ciągła

CEL STRATEGICZNY 4**BUDOWA SYTEMU OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ ORAZ ORGANIZOWANIE WSPARCIA DLA OSÓB USAMODZIELNIANYCH.**

PRZEDSIĘWZIĘCIE	Wskaźnik monitorujący	Wartość bazowa	Wartość kumulatywna 2018-2025	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Realizacja Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Strzeleckim na lata 2018 – 2020	Liczba programów	1	3	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	Praca ciągła
Organizowanie opieki w rodzinnych formach pieczy zastępczej	Liczba rodzin zastępczych	66	70	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	Praca ciągła
Utworzenie nowych rodzin zastępczych zawodowych oraz pogotowia rodzinnego	Liczba nowo utworzonych rodzin zastępczych	0	7	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	2018 rok- 3 rodziny zastępcze, 2019 rok- 2 rodziny zastępcze, 2020 rok-2 rodziny zastępcze

Udzielenie kompleksowej pomocy mającej na celu usamodzielnienie osób opuszczających formy pieczy zastępczej	Liczba indywidualnych programów usamodzielniania	11	88	PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	Praca ciągła
---	--	----	----	------	---	--------------

CEL STRATEGICZNY 5**PODNOSZENIE JAKOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH PRZEZ INSTYTUCJE POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ**

PRZEDSIĘWZIĘCIE	Wskaźnik monitorujący	Wartość bazowa	Wartość kumulatywna 2018-2025	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Remont pomieszczeń w budynku Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie przy ul. B. Chrobrego 5 lub zmiana siedziby jednostki	Wyremontowane pomieszczenia PCPR lub zmiana siedziby PCPR	0	1	Starostwo powiatowe, PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	Do 2025
Utworzenie punktu poradnictwa specjalistycznego dla osób w sytuacjach kryzysowych tj. dla ofiar przemocy w rodzinie, dla osób niepełnosprawnych	Liczba punktów	0	1	Starostwo powiatowe, PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	Do 2025
Utworzenie mieszkania chronionego dla osób usamodzielnianych opuszczających rodziny zastępcze lub placówki	Liczba mieszkań chronionych	0	2	Starostwo powiatowe, PCPR	Budżet państwa, budżet powiatu, dotacje celowe, środki UE	Do 2025

X. RAMY FINANSOWANIA DZIAŁAŃ OKREŚLONYCH W STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Ramy finansowe w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych określają szacunkowy limit środków, które powiat zamierza przeznaczyć na realizację zadań. Ramy finansowe zawarte w budżecie powiatu będą aktualizowane w oparciu o dostępne środki budżetu. Ramy finansowe zawarte w poniższej tabeli obliczono na podstawie poniesionych wydatków w 2017 roku, przy czym suma wydatków w kolejnych latach została obliczona na podstawie wskaźnika wzrostu (0,002%).

Ponadto przewiduje się możliwość pozyskiwanych środków zewnętrznych (np. funduszy krajowych, Unii Europejskiej) przy czym możliwość zewnętrznego wsparcia zależeć będzie od następujących czynników:

- wielkości środków przeznaczonych przez Unię Europejską na wsparcie rozwoju społecznego w Polsce,
- zasad podziału środków unijnych pomiędzy poszczególne województwa,
- potencjału absorpcyjnego poszczególnych organizacji społecznych i instytucji,
- zdolności przygotowania i realizacji konkretnych projektów dla powiatu strzeleckiego w sferze społecznej.

CELE STRATEGICZNE		2018 rok	2019 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB I NIEPEŁNOSPRAWNYCH I DŁUGOTRWALE CHORYCH ORAZ OSÓB W PODESZŁYM WIEKU	Kwota	16319160	16351798	16384502	16417271	16450105	16483006	16515972	16549004
EFEKTYWNA POLITYKA RYNKU PRACY		916300	918133	919969	921809	923652	925500	927351	929205
TWORZENIE WARUNKÓW DO SKUTECZNEGO ZAPOBIEGANIA I ŚWIADCZENIA POMOCY OFIAROM PRZEMOCY W RODZINIE		10677	10698	10720	10741	10763	10784	10806	10827

PODNOSENIE JAKOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH PRZEZ INSTYTUCJE POMOCY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ									
		2545968	2551060	2556162	2561274	2566397	2571530	2576673	2581826
BUDOWA SYTEMU OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ ORAZ ORGANIZOWANIE WSPARCIA DLA OSÓB USAMODZIELNIAJĄCYCH									
		0	0	0	0	0	0	0	300000

XI. KORELACJA STRATEGII Z INNYMI STRATEGICZNYMI DOKUMENTAMI

Cele w Strategii	Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030”	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego (SRKL)	Krajowy Program Reform	Krajowy Program Przeciwdziałaniu Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020	Strategia Rozwoju Opolskiego do 2020 roku	Wojewódzka Strategia w Zakresie Polityki Społecznej na lata 2016-2025	Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020	Strategia Rozwoju Powiatu Strzeleckiego na lata 2014-2020	Strategia Rozwoju Subregionu Kędzierzynsko-Kozielskiego do roku 2020
Korelacje									
1. Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych oraz osób w podeszłym wieku	Cel 6 - Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”.	Cel szczegółowy 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych	Cel w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Cel operacyjny 5: Seniorzy – bezpieczni, aktywni i potrzebni	Cel strategiczny Konkurencyjny i stabilny rynek pracy, cele operacyjne: Rozwój usług opiekuńczych i wychowawczych	Cel strategiczny 2: Opolski model wsparcia i aktywizacji seniorów	-	Pole strategiczne: kapitał ludzki, pole operacyjne: poprawa i dostosowanie ochrony zdrowia i pomocy społecznej do trendów demograficznych i epidemiologicznych	Cel strategiczny 6 budowa zintegrowanego systemu wyspecjalizowanych usług publicznych w obszarach zabezpieczenia społecznego, opieki senioralnej, ochrony zdrowia
2. Efektywna polityka rynku pracy	Cel 6 - Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”-	Cel szczegółowy 1: Wzrost zatrudnienia	Cel Zwiększenie uczestnictwa w rynku pracy i trwałe formy zatrudnienia	Cel operacyjny 2: Gwarancje dla przyszłości młodzieży - stworzenie szansy dla młodzieży wejścia na rynek pracy i tworzenia rodzin	Cel strategiczny 1. Konkurencyjny i stabilny rynek pracy	Cel strategiczny 3: Opolskie bez barier	Cel strategiczny: Edukacja na rzecz tworzenia postaw kreatywnych, przedsiębiorczych i innowacyjnych	Pole strategiczne: Kapitał ludzki, Pole operacyjne: uelastycznienie zasobów rynku pracy	Cel strategiczny 5 Wzmacnianie kapitału społecznego i ludzkiego Subregionu na rzecz konkurencyjnej gospodarki na bazie uzupełniających się specjalizacji w ramach zintegrowanego systemu edukacyjnego

3. Wspieranie i rozwijanie działań na rzecz grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym w szczególności osób dotkniętych przemocą w rodzinie	Cel 6 - Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”-	Cel szczegółowy 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	Cel w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym działające: Mieszkanie Plus	Cel operacyjny 3: Aktywna osoba, zintegrowana rodzina, odpowiedzialne lokalne środowisko	Cel strategiczny 1. Konkurencyjny i stabilny rynek pracy, cele operacyjne: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu	Cel strategiczny 3 Opolskie bez barier oraz cel strategiczny 4: Włączenie społeczne	Pole strategiczne: Kapitał ludzki, Pole operacyjne: poprawa i dostosowanie ochrony zdrowia i pomocy społecznej do trendów demograficznych epidemiologicznych	Cel strategiczny 6 Budowa zintegrowanego systemu wyspecjalizowanych usług publicznych w obszarach zabezpieczenia społecznego, opieki senioralnej, ochrony zdrowia
4. Budowa systemu opieki nad dzieckiem i rodziną oraz organizowanie wsparcia dla osób usamodzielnianych.	Cel 6 - Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”	Cel szczegółowy 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych	Cel w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym działające: Mieszkanie Plus	Cel operacyjny 1: Usługi dla aktywności i profilaktyki – ograniczenie wykluczenia dzieci i młodzieży	Cel strategiczny 1. Konkurencyjny i stabilny rynek pracy, cele operacyjne: Rozwój usług opiekuńczych i wychowawczych	Cel strategiczny Bezpieczna i aktywna rodzina	Pole strategiczne: Kapitał ludzki, Pole operacyjne: poprawa i dostosowanie ochrony zdrowia i pomocy społecznej do trendów demograficznych epidemiologicznych	Cel strategiczny 6 Budowa zintegrowanego systemu wyspecjalizowanych usług publicznych w obszarach zabezpieczenia społecznego, opieki senioralnej, ochrony zdrowia
5. Podnoszenie jakości usług świadczonych przez instytucje pomocy i integracji społecznej	Cel 6 - Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”-	Cel szczegółowy 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych	Cel w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym działające: Przyjazna Polska - Dostępność Plus,	Cel operacyjny 3: Aktywna osoba, zintegrowana rodzina, odpowiedzialne lokalne środowisko	Cel strategiczny 5. Nowoczesne usługi oraz atrakcyjna oferta turystyczno-kulturalna, cele operacyjne: Poprawa jakości i dostępności usług zdrowotnych, opiekuńczych i edukacyjnych	Cel strategiczny4: Włączenie społeczne oraz Cel strategiczny 5 Ekonomia społeczna drogą do integracji regionalnej	Pole Strategiczne: Przedsiębiorczość i Kooperacja	Cel strategiczny 6 Budowa zintegrowanego systemu wyspecjalizowanych usług publicznych w obszarach zabezpieczenia społecznego, opieki senioralnej, ochrony zdrowia

Cele w Strategii	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strzelce Opolskie na lata 2016-2020	Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lesnica na lata 2016-2025	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kolonowskie na lata 2015-2020	Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jemielnica na lata 2016- 2020	Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ujazd na lata 2011-2020	Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2020 – Gmina Izbičko
Korelacje						
1. Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych oraz osób w podeszłym wieku	Cel strategiczny II-aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	Cel strategiczny: Podniesienie poziomu bezpieczeństwa socjalnego oraz wspieranie i integrowanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym	Cel strategiczny: Tworzenie warunków do zwiększenia zatrudnienia w gminie oraz wspieranie i integrowanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym	Cel strategiczny: Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu seniorów i osób niepełnosprawnych	Cel strategiczny 3.: Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w Życiu społecznym	Cel operacyjny Skuteczne wspieranie i działanie na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych
2. Efektywna polityka rynku pracy	Cel strategiczny II-aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	Cel strategiczny: Podniesienie poziomu bezpieczeństwa socjalnego oraz wspieranie i integrowanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym	Cel strategiczny: Tworzenie warunków do zwiększenia zatrudnienia w gminie oraz wspieranie i integrowanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym	Cel strategiczny: Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu seniorów i osób niepełnosprawnych	Cel strategiczny 1.: Przeciwdziałanie ubóstwu i bezrobociu oraz zapobieganie ich skutkom	Cel operacyjny Dążenie do zminimalizowania zjawisk społecznych takich jak ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia, bezdomność oraz promowanie zdrowego stylu życia

3. Wspieranie i rozwijanie działań na rzecz grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym w szczególności osób dotkniętych przemocą w rodzinie	Cel strategiczny II – aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	Cel strategiczny: Podniesienie poziomu bezpieczeństwa socjalnego oraz wspieranie i integrowanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz Zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej i wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz utrzymywanie bezpieczeństwa publicznego	Cel strategiczny: Tworzenie warunków do zwiększenia zatrudnienia w gminie oraz wspieranie i integrowanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz Cel strategiczny 4: Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.	Cel strategiczny: Wspieranie rodzin oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwoju	Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie ubóstwu i bezrobociu oraz zapobieganie ich skutkom	Cel operacyjny: Dążenie do zminimalizowania zjawisk społecznych takich jak ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia, bezdomność oraz promowanie zdrowego stylu życia oraz cel operacyjny Działania mające na celu ograniczenie zjawiska przemocy oraz zminimalizowanie dysfunkcyjności tych rodzin
4. Budowa systemu opieki nad dzieckiem i rodziną oraz organizowanie wsparcia dla osób usamodzielnianych.	Cel strategiczny I - umocnienie warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny	Cel strategiczny: Wzmocnienie rodzin oraz stwarzanie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwoju	Cel strategiczny: Tworzenie warunków do zwiększenia zatrudnienia w gminie oraz wspieranie i integrowanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym	Cel strategiczny: Wspieranie rodzin oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwoju	Cel strategiczny 2.: Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	Cel operacyjny: Działania mające na celu wspomaganie rodzin i zapobieganie występowaniu trudności w wypełnianiu funkcji opiekunczo – wychowawczej
5. Podnoszenie jakości usług świadczonych przez instytucje pomocy i integracji społecznej	Cel strategiczny III – rozwój społeczeństwa obywatelskiego	Cel strategiczny: Rozwijanie kapitału społecznego i ludzkiego	Cel strategiczny: Usprawnienie lokalnego systemu pomocy społecznej oraz rozwijanie aktywności obywatelskiej	Cel strategiczny: Wzmocnianie lokalnych służb społecznych oraz rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego	Cel strategiczny 6: Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego	-

XII. WYKAZ SKRÓTÓW

MRPiPS	- Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
RPO WO	- Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego
EFS	- Europejski Fundusz Społeczny
UE	- Unia Europejska
PCPR	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
GKRPA	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
GUS	- Główny Urząd Statystyczny
OPS	- Ośrodek Pomocy Społecznej
PERON	- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PPP	- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna
PUP	- Powiatowy Urząd Pracy
CIS	- Centrum Integracji Społecznych
WTZ	- Warsztaty Terapii Zajęciowej
ŚDS	- Środowiskowy Dom Samopomocy
ROPS -	- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

XIII. SPIS TABEL

TABELA 1. STRUKTURA WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI W POWIECIE STRZELECKIM W HA (2014)	14
TABELA 2. LICZBA MIESZKAŃCÓW POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2015-2017 WG GMIN	16
TABELA 3. LICZBA URODZEŃ, ZGONÓW ORAZ PRZYROST NATURALNY W GMINACH POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2015-2016	
TABELA 4. EKONOMICZNE GRUPY WIEKOWE MIESZKAŃCÓW GMIN POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2015-2017	17
TABELA 5. LUDNOŚĆ POWIATU STRZELECKIEGO W WIEKU POWYŻEJ 85 LAT W LATACH 2015-2017	22
TABELA 6. WSPÓŁCZYNNIK WSPARCIA MIĘDZYPOKOLENIOWEGO W POWIECIE STRZELECKIM W LATACH 2015-2017	23
TABELA 7. LICZBA ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH I PUNKTÓW PRZEDSZKOLNYCH NA TERENIE POWIATU STRZELECKIEGO W ROKU SZKOLNYM 2017/2018	24
TABELA 8. LICZBA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH NA TERENIE POWIATU STRZELECKIEGO W ROKU SZKOLNYM 2017/2018	26
TABELA 9. LICZBA SZKÓŁ GIMNAZJALNYCH NA TERENIE POWIATU STRZELECKIEGO W ROKU SZKOLNYM 2017/2018	26
TABELA 10. POZOSTAŁE SZKOŁY I PLACÓWKI ZNAJDUJĄCE SIĘ W POWIECIE STRZELECKIM (NIE WYMENIONE W POWYŻSZYCH TABELACH) W ROKU SZKOLNYM 2017/2018	27
TABELA 11. STOPA BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM W LATACH 2015-2017	27
TABELA 12. OSOBY ZAREJESTROWANE W PUP W STRZELCACH OPOLSKICH W LATACH 2015-2017, WG GMIN POWIATU STRZELECKIEGO	33
TABELA 13. UDZIAŁ BEZROBOTNYCH MIESZKAŃCÓW POWIATU STRZELECKIEGO, WG WIEKU W LATACH 2016-2017	34
TABELA 14. UDZIAŁ BEZROBOTNYCH MIESZKAŃCÓW POWIATU STRZELECKIEGO, WG WYKSZTAŁCENIA W LATACH 2016-2017	34
TABELA 15. CZAS POZOSTAWANIA BEZ PRACY MIESZKAŃCÓW POWIATU STRZELECKIEGO ZAREJESTROWANYCH W PUP W 2016 I 2017 ROKU	35
TABELA 16. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W PUP W STRZELCACH OPOLSKICH W LATACH 2016-2017	35
TABELA 17. CZAS POZOSTAWANIA BEZ PRACY OSÓB BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W PUP STRZELCE OPOLSKIE W LATACH 2016-2017	36
	38

TABELA 18. WIEK OSÓB BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W PUP STRZELCE OPOLSKIE W LATACH 2016-2017	42
TABELA 19. PRZYCHODNIE W RAMACH AMBULATORYJNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ W POWIATACH WOJ. OPOLSKIEGO W LATACH 2015-2017	48
TABELA 20. PRZYCHODNIE W RAMACH AMBULATORYJNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ W GMINACH POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2015-2017	49
TABELA 21. LICZBA APTEK OGÓLNODOSTĘPNYCH W POWIATACH WOJ. OPOLSKIEGO W LATACH 2015-2017	49
TABELA 22. RODZINY ZASTĘPCZE NA TERENIE POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2016-2017, WG TYPU I MIEJSCOWOŚCI	53
TABELA 23. LICZBA DZIECI UMIESZCZONYCH W RODZINACH ZASTĘPCZYCH WG TYPÓW, NA TERENIE POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2016 I 2017	54
TABELA 24. PRZYCZYNY UMIESZCZEŃ DZIECI W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ NA TERENIE POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2016-2017	54
TABELA 25. LICZBA RODZIN OBJĘTA PRACĄ ASYSTENTA RODZINY W POWIECIE STRZELECKIM W LATACH 2015-2017	55
TABELA 26. OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE W LATACH 2015-2017 WG GMIN POWIATU STRZELECKIEGO	57
TABELA 27. LICZBA ORAZ UDZIAŁ PROCENTOWY RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ WG WYBRANYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W OGÓLNEJ LICZBIE RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z OŚRODKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ (2015 - 2017)	58
TABELA 28. LICZBA RODZIN ORAZ UDZIAŁ PROCENTOWY RODZIN, W KTÓRYCH WYSTĘPUJE PROBLEM UBÓSTWA. OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2015-2017	59
TABELA 29. LICZBA RODZIN ORAZ UDZIAŁ PROCENTOWY RODZIN, W KTÓRYCH WYSTĘPUJE PROBLEM BEZDOMNOŚCI. OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2015-2017)	61
TABELA 30. UDZIAŁ PROCENTOWY RODZIN, W KTÓRYCH WYSTĘPUJE PROBLEM BEZROBOCIA. OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2015-2017	62
TABELA 31. UDZIAŁ PROCENTOWY RODZIN, W KTÓRYCH WYSTĘPUJE PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI. OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ POW. STRZELECKIEGO LATACH 2015-2017	64
TABELA 32. UDZIAŁ PROCENTOWY RODZIN W KTÓRYCH WYSTĘPUJE PROBLEM DŁUGOTRWALEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY. OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2015-2017	67
TABELA 33. UDZIAŁ PROCENTOWY RODZIN W KTÓRYCH WYSTĘPUJE PROBLEM BEZRADNOŚCI W SPRAWACH OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZYCH. OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2015-2017	69
TABELA 34. UDZIAŁ PROCENTOWY RODZIN W KTÓRYCH WYSTĘPUJE PROBLEM PRZEMOCY W RODZINIE. OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2015-2017	71
TABELA 35. UDZIAŁ PROCENTOWY RODZIN W KTÓRYCH WYSTĘPUJE PROBLEM ALKOHOLIZMU W RODZINIE. OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2015-2017	71
TABELA 36. LICZBA OSÓB SKIEROWANYCH DO DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ WG GMIN POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2015-2017	75
TABELA 37. LICZBA RODZIN OBJĘTYCH PRACĄ SOCJALNĄ W GMINACH POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2015-2017	76
TABELA 38. LICZBA RODZIN OBJĘTA PORADNICTWEM SPECJALISTYCZNYM WG GMIN POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2015-2017	76
TABELA 39. POWIATOWY PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO- EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE	78
TABELA 40. LICZBA RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ GRUP ROBOCZYCH W GMINACH POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2016-2017	78
TABELA 41. LICZBA OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ I KORZYSTAJĄCYCH Z PUNKTÓW KONSULTACYJNYCH, NA TERENIE GMIN POWIATU STRZELECKIEGO LATACH 2016-2017	78
TABELA 42. LICZBA OSÓB OBJĘTYCH PORADNICTWEM W GMINACH POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2016-2017	79
TABELA 43. LICZBA RODZIN OBJĘTYCH PROCEDURĄ "NIEBIESKIE KARTY" W GMINACH POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2016-2017	79

TABELA 44. ŁĄCZNY LIMIT PUNKÓW SPRZEDAŻY NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH TJ. SKLEPY ORAZ LOKALE GASTRONOMICZNE ORAZ LICZBA PUNKTÓW SPRZEDAŻY NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE GMIN POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2016-2017	81
TABELA 45. LICZBA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU, Z KTÓRYMI PROWADZILI ROZMOWY CZŁONKOWIE GKRPA W GMINACH POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2016-2017	82
TABELA 46. LICZBA OSÓB, WOBEC KTÓRYCH GKRPA WYSTĄPIŁA DO SĄDU Z WNIOSEM O ZOBOWIĄZANIE DO PODJĘCIA LECZENIA ODWYKOWEGO W GMINACH POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2016-2017	83
TABELA 47. LICZBA OSÓB ORAZ UDZIELONYCH IM PORAD W PUNKTACH KONSULTACYJNO- INFORMACYJNYCH W GMINACH POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2016-2017	83
TABELA 48. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINACH – PUNKTY KONSULTACYJNE ORAZ GRUPY ROBOCZE, W GMINACH POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2016-2017	84
TABELA 49. LICZBA UCZESTNIKÓW CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W STRZELCACH OPOLSKICH W LATACH 2016-2017	85
TABELA 50. PROFILAKTYKA ZACHOWAŃ RYZYKOWNYCH DZIECI I MŁODZIEŻY NA TERENIE GMIN POWIATU STRZELECKIEGO W 2017 ROKU	86
TABELA 51. MIEJSCA POMOCY DZIECIOM Z RODZIN Z PROBLEMAMI ALKOHOLOWYMI NA TERENIE GMIN POWIATU STRZELECKIEGO W 2017 ROKU	86
TABELA 52. LICZBA OSÓB NIETRZEŻWYCH ZATRZYMANÝCH PRZEZ POLICJĘ NA TERENIE GMIN POWIATU STRZELECKIEGO W 2017 ROKU	87
TABELA 53. OGÓLNA LICZBA PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH NA TERENIE POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2016-2017	88
TABELA 54. LICZBA PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH NA TERENIE POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2016-2017, WG TYPÓW (1)	88
TABELA 55. LICZBA PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH NA TERENIE POWIATU STRZELECKIEGO W LATACH 2016-2017, WG TYPÓW (2)	88
TABELA 56. WSKAŹNIK WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ W POWIECIE STRZELECKIM W LATACH 2016-2017	89
TABELA 57. LICZBA WYDANYCH ORZECZEŃ PRZEZ POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W STRZELCACH OPOLSKICH W LATACH 2016-2017	91
TABELA 58. LICZBA WYDANYCH ORZECZEŃ OSOBOM POWYŻEJ 16 ROKU ŻYCIA ZE WZGLĘDU NA SYMBOL PRZYCZYNY NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W POWIECIE STRZELECKIM W LATACH 2016-2017	92
TABELA 59. LICZBA WYDANYCH ORZECZEŃ OSOBOM DO 16 ROKU ŻYCIA ORAZ POWYŻEJ 16 ROKU ŻYCIA ZE WZGLĘDU NA WIEK PRZEZ POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W STRZELCACH OPOLSKICH W LATACH 2016-2017	92
TABELA 60. LICZBA WYDANYCH ORZECZEŃ OSOBOM POWYŻEJ 16 ROKU ŻYCIA ZE WZGLĘDU NA STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI PRZEZ POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W STRZELCACH OPOLSKICH W LATACH 2016-2017	93
TABELA 61. LICZBA OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY DOFINANSOWANIA Z PCPR W LATACH 2016-2017	94
TABELA 62. ZESTAWIENIE INFORMACJI O DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ NA TERENIE POWIATU STRZELECKIEGO - W LATACH 2015-2017	98

XIV. SPIS MAP

MAPA 1. POWIAT STRZELECKI I POWIATY Z NIM GRANICZĄCE	13
MAPA 2. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY POWIATU STRZELECKIEGO	14
MAPA 3. UDZIAŁ PROCENTOWY (%) LUDNOŚCI W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM W GMINACH POWIATU STRZELECKIEGO W 2017 TOKU	20
MAPA 4. UDZIAŁ PROCENTOWY (%) LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM W GMINACH POWIATU STRZELECKIEGO W 2017 TOKU	21
MAPA 5. UDZIAŁ PROCENTOWY (%) LUDNOŚCI W WIEKU POPRODUKCYJNYM W GMINACH POWIATU STRZELECKIEGO W 2017 ROKU	22
MAPA 6. UDZIAŁ LUDNOŚCI W WIEKU POWYŻEJ 85 LAT WŚRÓD MIESZKAŃCÓW POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU STRZELECKIEGO (2017)	24

MAPA 7. WSPÓLCZYNNIK WSPARCIA MIĘDZYPOKOLENIOWEGO W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU STRZELECKIEGO (2017)	25
MAPA 8. ODSETEK OSÓB ZAREJESTROWANYCH W PUP STRZELCE OPOLSKIE PRZEZ OKRES DO 1 MIESIĄCA WG GMIN POWIATU STRZELECKIEGO W 2017 ROKU	36
MAPA 9. ODSETEK OSÓB ZAREJESTROWANYCH W PUP STRZELCE OPOLSKIE PRZEZ OKRES OD 1 DO 3 MIESIĘCY WG GMIN POWIATU STRZELECKIEGO W 2017 ROKU	39
MAPA 10. ODSETEK OSÓB ZAREJESTROWANYCH W PUP STRZELCE OPOLSKIE PRZEZ OKRES OD 3 DO 6 MIESIĘCY WG GMIN POWIATU STRZELECKIEGO W 2017 ROKU	39
MAPA 11. ODSETEK OSÓB ZAREJESTROWANYCH W PUP STRZELCE OPOLSKIE PRZEZ OKRES OD 6 DO 12 MIESIĘCY WG GMIN POWIATU STRZELECKIEGO W 2017 ROKU	40
MAPA 12. ODSETEK OSÓB ZAREJESTROWANYCH W PUP STRZELCE OPOLSKIE PRZEZ OKRES OD 12 DO 24 MIESIĘCY WG GMIN POWIATU STRZELECKIEGO W 2017 ROKU	40
MAPA 13. ODSETEK OSÓB ZAREJESTROWANYCH W PUP STRZELCE OPOLSKIE PRZEZ OKRES POWYŻEJ 24 MIESIĘCY WG GMIN POWIATU STRZELECKIEGO W 2017 ROKU	41
MAPA 14. ODSETEK OSÓB ZAREJESTROWANYCH W PUP STRZELCE OPOLSKIE W WIEKU 18-24 LATA WG GMIN POWIATU STRZELECKIEGO W 2017 ROKU	43
MAPA 15. ODSETEK OSÓB ZAREJESTROWANYCH W PUP STRZELCE OPOLSKIE W WIEKU 25-34 LATA WG GMIN POWIATU STRZELECKIEGO W 2017 ROKU	43
MAPA 16. ODSETEK OSÓB ZAREJESTROWANYCH W PUP STRZELCE OPOLSKIE W WIEKU 35-44 LATA WG GMIN POWIATU STRZELECKIEGO W 2017 ROKU	44
MAPA 17. ODSETEK OSÓB ZAREJESTROWANYCH W PUP STRZELCE OPOLSKIE W WIEKU 45-54 LATA WG GMIN POWIATU STRZELECKIEGO W 2017 ROKU	44
MAPA 18. ODSETEK OSÓB ZAREJESTROWANYCH W PUP STRZELCE OPOLSKIE W WIEKU 55-59 LAT WG GMIN POWIATU STRZELECKIEGO W 2017 ROKU	45
MAPA 19. LICZBA RODZIN ZASTĘPCZYCH WG GMIN POWIATU STRZELECKIEGO W 2017 ROKU	53
MAPA 20. UDZIAŁ PROCENTOWY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ NA TERENIE GMIN POWIATU STRZELECKIEGO Z POWODU UBÓSTWA W 2015 ROKU	60
MAPA 21. UDZIAŁ PROCENTOWY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ NA TERENIE GMIN POWIATU STRZELECKIEGO Z POWODU UBÓSTWA W 2017 ROKU	60
MAPA 22. UDZIAŁ PROCENTOWY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ NA TERENIE GMIN POWIATU STRZELECKIEGO Z POWODU BEZROBOCIA W 2015 ROKU	62
MAPA 23. UDZIAŁ PROCENTOWY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ NA TERENIE GMIN POWIATU STRZELECKIEGO Z POWODU BEZROBOCIA W 2017 ROKU	63
MAPA 24. UDZIAŁ PROCENTOWY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ NA TERENIE GMIN POWIATU STRZELECKIEGO Z POWODU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W 2015 ROKU	65
MAPA 25. UDZIAŁ PROCENTOWY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ NA TERENIE GMIN POWIATU STRZELECKIEGO Z POWODU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W 2017 ROKU	65
MAPA 26. UDZIAŁ PROCENTOWY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ NA TERENIE GMIN POWIATU STRZELECKIEGO Z POWODU DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY W 2015 ROKU	67
MAPA 27. UDZIAŁ PROCENTOWY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ NA TERENIE GMIN POWIATU STRZELECKIEGO Z POWODU DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY W 2017 ROKU	68
MAPA 28. UDZIAŁ PROCENTOWY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ NA TERENIE GMIN POWIATU STRZELECKIEGO Z POWODU BEZRADNOŚCI W SPRAWACH OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZYCH W 2015 ROKU	69
MAPA 29. UDZIAŁ PROCENTOWY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ NA TERENIE GMIN POWIATU STRZELECKIEGO Z POWODU BEZRADNOŚCI W SPRAWACH OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZYCH W 2017 ROKU	70
MAPA 30. UDZIAŁ PROCENTOWY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ NA TERENIE GMIN POWIATU STRZELECKIEGO Z POWODU PRZEMOCY W 2015 ROKU	72
MAPA 31. UDZIAŁ PROCENTOWY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ NA TERENIE GMIN POWIATU STRZELECKIEGO Z POWODU PRZEMOCY W 2017 ROKU	72
MAPA 32. UDZIAŁ PROCENTOWY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ NA TERENIE GMIN POWIATU STRZELECKIEGO Z POWODU ALKOHOLIZMU W 2015 ROKU	73
MAPA 33. UDZIAŁ PROCENTOWY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ NA TERENIE GMIN POWIATU STRZELECKIEGO Z POWODU ALKOHOLIZMU W 2017 ROKU	73

XV. SPIS WYKRESÓW

WYKRES 1. LICZBA MIESZKAŃCÓW POWIATU STRZELECKIEGO (2015-2017)	15
WYKRES 2. WSKAŹNIK PRZYROSTU NATURALNEGO DLA POWIATÓW WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W 2016 ROKU	17
WYKRES 3. PRZYCZYNY ZGONÓW W POWIECIE STRZELECKIM W 2016 ROKU	18
WYKRES 4. MODELE STRUKTURY LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI I WIEKU	19
WYKRES 5. LICZBA LUDNOŚCI PRZYPADAJĄCA NA 1 PLACÓWKĘ BIBLIOTECZNĄ, ŁĄCZNIE Z PUNKTAMI BIBLIOTECZNYMI UJĘTYMI ZGODNIE Z SIEDZIBĄ JEDNOSTKI MACIERZYTEJ, W POWIATACH WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W LATACH 2015-2016	29
WYKRES 6. LICZBA CZYTELNIKÓW BIBLIOTEK PUBLICZNYCH NA 1000 LUDNOŚCI, W POWIATACH WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W LATACH 2015-2016	29
WYKRES 7. LICZBA I RODZAJ WYBRANYCH IMPREZ W POWIATACH WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W 2017 ROKU	30
WYKRES 8. OFERTY PRACY ORAZ PODJĘCIA PRACY OGÓŁEM WG POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W STRZELCACH OPOLSKICH W LATACH 2015-2017	46